פסח נומער

BIALYSTOKER STIMME

ביאַליסטאָקער שטימע

אָפיציעלער אָרגאַן פון דער ביאַליסטאָקער לאַנדסמאַנשאַפט אין אַמעריקע

נומער 320 • ערב פסח, תשל"ז — ניו־יאָרק, מאַרטש־אַפּריל, 1977 • 56-טער יאָרגאַנג

BIALYSTOKER CENTER, HOME AND INFIRMARY
FOR THE AGED

You are cordially invited to a

Dinner and Concert

to celebrate with us the

"BURNING OF THE MORTGAGE"

On our Building Next Door

SUNDAY, MAY 15, 1977, 1:00 P.M.

IN OUR AUDITORIUM
232 East Broadway, New York City

Subscription: $12.50 per person *R.S.V.P.*

אַרויסגעגעבן פון ביאַליסטאָקער צענטער, 228 איסט בראָדוויי, ניו יאָרק
דוד סאָהן ע"ה, גרינדער
רעדאַקציע־קאָלעגיום: לואים פילוועי, איסאַק ריכאַלאָווסקי, עטעל אינגבערג און הרב שמואל א. קראַניק
BIALYSTOKER CENTER & HOME FOR THE AGED, 228 EAST BROADWAY, NEW YORK CITY

Digitized by Project Zikaron
Touro University-NY Libraries
www.zikaron.tourolib.org
2023

O. K. SANITARY PRODUCTS

933 STANLEY AVENUE

Brooklyn, New York 11208

POZNANSKI BAKERY

155 DIVISION AVENUE

Brooklyn, New York

Tel. ST 2-0180

CLOSED ON SATURDAYS

ביאַליסטאָקער שטימע

אפיציעלער אַרגאַן פון דער ביאליסטאקער לאנדסמאנשאפט אין אמעריקע

נומער 320 • ערב פסח, תשל"ז — ניו־יאָרק, מאַרטש־אפריל, 1977 • 56־טער יאָרגאַנג

לאָמיר פאַרווירקליכן דעם הייליגען ציל ביים אַרויסגעבן דעם „ספר ביאַליסטאָק"

פון איסאק ריבאלאווסקי

ענגעראל־סעקרעטאר פון ביאליסטאקער צענטער, היים פאר עלטערע מענטשען און שפיטאל

זינט דעם ערשטען וועלט־צוזאַמענפאַר פון די ביאליסטאקער אידן, וואס איז אין יאר 1970 פאַרגעקומען אין מדינת ישראל, האבען מיר אלע אנטשרעגונגן צו פארווירקליכן א הייליגען ציל. לידיגר אבער, זיינען שוין אוועק העכער זעקס יאר זינט דאן און דאס איז ניט דערגרייכט געווארן. איך האב דא אין זינען דאס ארויסגעבען דעם מאנומענטאלען „ספר ביאליסטאק", וואס איז פאר אונז אלעמען א הייליגער חוב דאס צו טאן. שוין ביי דעם דערמאנטען יובל־צוזאמענפאר, וען מיר זיינען גזעסען אין ישראל, האבען די פירער פון דער דאָרטיגער ביאליסטאקער לאנדס־מאנשאפט מיט אונז יובגען דעם גרעסטן אין דערבייַ אויך ארויסגעבראכט פראשידענע פלענער. פארשטייט זיך אז מיר, די פארטרעטער פון דער ביאליסטאקער לאנדסמאנשאפט אין אמעריקע, האבען דעמאלט צוגעזאגט אז מיר וועלען מיט אלע אונזערע כיעגליכקייטען העלפען פארווירקליכען דעם אגנעי־צייכענטן פלאן, לידיגר אבער, איז דאס ניט דערגרייכט געווארען. און די ציים לויפט דאך, וועי וועט דאס טאן אין דער צוקונפט, אויב מיר וועלען דאס איצט ניט דערגרייכען?

אויך שפעטער, אין יאר 1973, וען איך מיט א גרופע ביאליסטאקער פון ניו־יארק זיינען גזעסען אין מדינת ישראל, האבען מיר מידער וועגען דעם אלעם נעריידט. אבער מידער איז אוועק א היבשע ציים, און דער ציל איז ניט דערגרייכט געווארען. איצט, האבען מיר אלע צוזאמען, די ביאליס־טאקער אין אלע שיילען וועלט, עגדליך מידער אונטערגענומען צו דערגרייכען דעם ציל. ארויסצוגעבען דאס גרויסע בוך „ספר ביאליסטאק". און איך בין איבערצייגט, אז דאסמאל וועט שוין יא פארווירקליכט ווערען דער אגנעי־צייכענטער פלאן. דאס מוז פארווירקליכט ווערען, עס טאר מער ניט אפגעליגט ווערען! לאמיר נעדענקען, אז אונזער דור, דאס מיינט דער דור וואס נעדענקט נאך וועגען דעם וואס איז גזעשעי די אמאליגע אידישע ביאליסטאק, אז דער דור, ווערט בסדר ויובגעריגער. און אונזער דור זיינען דאך אלע מענשען, וועלכע וויילען גזעהן דערציילען וועגען דעם אמאל, כדי דאס זאל בלייבען פאר די קומענדע דורות. מיר דארפען ווייסען און נעדענקען, אז מיר אלע — ביאליסטאקער אידן אובעטום — טראגען מיט זיך א גרויסע בייסשפיגע ירושה. מיר טארפן דאס ניט פארגעסען, דאס טאר ניט פארלוירען גיין פאר דער ציקונפט און פאר אלע אידישבוקייטען. מיר זיינען דאך אויך דער דור, דער לעצטער דור, וואס וויים עגנוי אלע וועגען דעם גרויסען חורבן און וויידערשאנד פון דער אידישער ביאליסטאק, איז דער טראגישער היטלער־ציים. איז לאמיר ניט וואַרטען צו לאנג מיטן ארויסגעבען דעם „ספר ביאליסטאק", לאמיר דאס ניט אפלייגען כסדר און וויידער אזוי וויי דאס איז גזיעען ביז איצט, וויייל אונזער דור, דער לעצטער דור פון ביאליסטאקער אידען, וועלט ניט דערלעבען קיין אנדער דור פון ביאליסטאקער אידן.

וויי עס איז שוין נעוואָרן נעשריבען אין דער „ביאליסטאקער שטימע", איז לעצטענס נעשאפען נעוואַרען אין מדינת ישראל א ספעציעלער קאמיטעט מיט פארשטעער פון די ביאליסטאקער לאנדסמאנשאפטען אין דער וועלט. וואס גרייט עגדליגיש איצט ארויסצוגעבען דעם „ספר ביאליסטאק". עס איז אויך באשטימט א גהעריגע רעדאקציע־קאלעגיע, וואס פארגעמט זיך שוין מיט זאמלען און צוגרייטען דעם פאַרגרויסערן פאר דעם גרויסן ספר. מיזוען מיר אלע דעריבער איצט טאן אלץ, כדי צו העלפען אין דער וויכטיגער ארבעט. וועו איך בין דעם לעצטען מאל גזעהן אין מדינת ישראל, פסח 1976, האב איך דארט וויידער גזעהאט גשפרעכען מיט די פירער פון דער ביאליסטאקער לאנדסמאנשאפט אין ישראל, וועגען ארויסגעבען דעם מאנומענטאלען בוך. ביי א ספעציעלען צוזאמענטרעף וואס מיר האבען גזעהאט אין תל־אביב, האב איך ארויסגעבראכט מיין מיינונג וועגען דער וויכטיגקייט פון ארויסגעבען דעם ספר, און איך האב אויך אנגעוויזען אויף פארשידענע וואס איז פארבונדען מיט ארויסגעבען דעם ספר, כדי דאס זאל האבען א גהעהריגען דערפאלג.

איך וויל דאס וועלבע דא נאכאמאל איבער־חזרן, לויט מיין מיינונג, דארף דער „ספר ביאליסטאק" ארויסגעגעבען ווערען אין איין גרויסן באנד, אין דריי שפראכען — אידיש, העברעאיש און ענגליש — אלע דריי שפראכען אין דער זעלבער מאס, אן קירצונגען דאס וועט דערמעגליכען, אז דער „ספר ביאליסטאק" זאל בעלייענט ווערען פון א ל ע. דאס מיינט סיי פון עלטערע ביאליסטאקער לאנדסלייט אין אלע טיילען וועלט און פון פריינט, סיי אויך פון די נייע דורות אין מדינת ישראל, אין פארשידענע לענדער און אויך אין אמעריקע. א דאנק דעם, וועלען די נייע דורות אויך וויסען וועגען דער לאנגער דערהיבענער געשיכטע פון דער אידישער ביאליסטאק, וויי אויך וועגען דעם חורבן און גבורה אין דער צייט פון היטלער־הערשאפט. פון אזא „ספר ביאליסטאק", אין די דערמאנטע אלע דריי שפראכען, וועלען אזוי ארום קאנען גענומען א ל ע ביאליסטאקער מיט וויערע קינדער און קינדס קינדער, וויי אויך ביאליסטאקער פריינט אומעטום וואס מיר האבען אין א גרויסער צאל.

אזא „ספר ביאליסטאק", וואס מיר טרעפען איצט צו צו פארווירקליכען, דארף אריינגענומען אלץ וואס אין פארבונדען מיט אונזער אמאליגער טיידער היים־שטאט. דאס מיינט, אז אין דעם בוך דארף וויי גזעהריג אפגעשפיגלט ווערען די גשיכטע וועגען דער אנשטיקלונג און אויפשטייג פון דער אידישער ביאליסטאק אין פארלויף פון הונדערטער יארען. אוך מיר אלע, ביאליסטאקער אידן אומעטום, וויייסען דאך גוט, אז עס איז דא וועגען דעם וואס צו דערציילען. כאטש ביאליסטאק איז גזעהן וויים ניט פון די גרעסטע אידישע קהילות אין מורד־אירופע און שפעטער אין דעם אומאפהענגיגען פוילען, האט די אידישע ביאליסטאק אריינגעשריבען א וואונדערליכען קאפיטעל אין דער גשיכטע פון דעם מזרח־אייראפעאישען אידענטום און אין דער אידישער גשיכטע בכלל. ביאליסטאקער אידן, פון אלע ריכטונגען און שאטירונגען, האבען אויך מיט זייער וויסען אוך שפעט באריכערט דאס אידישע לבענען אומעטום, וואהין נאר עס זיינען אריינגעקומען אידן פון ביאליסטאק. אט דאס אלץ מוז, אויף א גהעהריגען אופן קומען צום אויסדרוק אין דעם „ספר ביאליסטאק".

צווייפעלנס, אין דעם גרויסען בוך וואס מיר גרייטען ארויסצוגעבען, מוז אויך וויי גזעהריג פארצייכענט, פארשריבען און פארעיביגט ווערען מענטען דעם אידישען חורבן און וויידערשאפונג אין אונזער היים־שטאט. מיר אלע וויייסען גוט, אז די אידישע ביאליסטאק האט באצאל א זייער טייערען פריים אויפן מובח פון דער צוויייטער וועלט־מלחמה ביי די נאצישע רוצחים. צוויישען די זעקס מיליאן אומגעברענטע אידען ביי היטלער, האט די אידישע ביאליסטאק א גאר גרויסען חלק. זיינען דאך אונזערע אלעמענס נאענטע, פאריוואנדלט נעוואָרען אין אש און בייגער פון די נאצישע מערדער! בעוויס וויייסען מיר, אז וועגען דעם אידישען חורבן אין ביאליסטאק איז שוין

Digitized by Project Zikaron
Touro University-NY Libraries
www.zikaron.tourolib.org
2023

ביז איצט אויך פיל געשריבען געוואָרען. אָבער דאָס אַלץ איז צעוואָרפען אין פאַרשידענע ערטער, עס מוז דעריבער אומבאַדינגט אַרייַנגענומען און קאָנצענטרירט ווערען אין דעם גרויסן „ספר ביאַליסטאָק" .די אידען פון ביאַליסטאָק האָבען אויך אַרויסגעוויזען גרויסע העלדישקייט אין דער היטלער-צייט. ניט געקוקט אויף די ליידען און פיין, האָבען ביאַליסטאָקער אידישע זין און טעכטער אויך אַרויסגעוויזען גרויס מוט, העלדישקייט און אומ-דערשראָקנקייט אין זייער וידערשטאַנד געגען די רוצחים. אָט דאָס אַלץ, אויך דער דערהויבענער קאָפּיטל וועגען דער גבורה פון ביאַליסטאָקער אידען אין דער גרויסאַמער היטלער-צייט, מוז פאַרנעמען אַ וויכטיגן פּלאַץ אין דעם מאָנומענטאַלן „ספר ביאַליסטאָק".

און צום סוף : ניט געקוקט אויף דעם וואָס די נאַציס האָבען פאַרניכטעט און פולשטענדיג אָפּגעווישט די אַמאָליגע בליענדע אידישע ביאַליסטאָק, לעבט אָבער וויטער די אידישע ביאַליסטאָק **אומעטום**. עס איז איצט מסתמא ניטאָ קיין אָרט אין דער וועלט וואו עס לעבען אידען, אַז דאָרט זאָל אויך וויטער ניט אָפּגעהיט ווערען די גייסטיגע ירושה פון דער אידישער ביאַליס-טאָק. אויסער אונזער גרויסער און אַקטיווער ביאַליסטאָקער צענטער אין ניו-יאָרק, וואָס איז געוואָרען דער וועלט-אָדערפּאָר פאַר ביאַליסטאָקער אומעטום, אויסער די פאַרצווייגטע אַקטיוויטעטן וואָס די ביאַליסטאָקער לאַנדסלייט פירען אין מדינת ישראל, זיינען אונזערע ביאַליסטאָקער לאַנדסלייט אויך אַקטיוו אומעטום, אין אַלע טיילען וועלט, פאַר **זיך** און אויך פאַר **אנדערע**. אָט דאָס אַלץ, דער דאָזיגער וואונדערליכער קאָפּיטל וועגען **אויפבוי נאכ'ן חורבן** דאַרף פאַרנעמען אַ וויכטיגן פּלאַץ אין דעם פּלאַניר-טען „ספר ביאַליסטאָק". איך בין זיכער, אַז די רעדאַקציע-קאָלעגיע פאַר דעם ספר, אין וועלכער עס זיינען פאַרטרעטן פראַמינענטע געלערנטע, שרייבער און פאַרשער, וועלען אויף אַ געהעריגען אופן דורכפירען דעם אַנגעצייכענטען פּלאַן. אַזא „ספר ביאַליסטאָק" וועט געוויס פאַרשאַפען גרויס כבוד אַלע אונזערע לאַנדסלייט אומעטום, ווי אויך דעם אידישן לעבען בכלל.

מיט צופרידענהייט וויל איך פעסטשטעלען, אַז דער אָפּרוף בייַ אונזערע לאַנדסלייט דאָ אין אַמעריקע, פאַר דעם „ספר ביאַליסטאָק", איז אַ זייער וואַרעמער. אונזער ביאַליסטאָקער צענטער אין ניו-יאָרק באַקומט כסדר גוטע אָפּרופען פון ביאַליסטאָקער לאַנדסלייט און פרייַנט, ווי אויך בייישטייערונגען פאַר דעם בוך. דערבייַ וויזען טאָקע אויך פיל אָן, אַז דער פּלאַניר-טער ספר מוז זיין אין דריי שפּראַכען (אידיש, העברעאיש און ענגליש) אין אַ גלייכער מאָס, כדי דאָס זאָל זיין צוגענגליך פאַר אַלעמען סיי אין דער איצטיגער צייט, סיי אין דער צוקונפט. נאָר אַזוי אַרום, אויב דער „ספר ביאַליסטאָק" וועט זיין אין די דריי שפּראַכען, וועט דאָס געלייענט און ווי געהעריג אָפּגעשאַצט ווערען. דאָס וועט ניט זיין, ווי עס איז ליידער מיט געוויסע יזכור-ביכער, וואָס ליגען ערגיץ-וואו ניט פאַרקויפט און ניט גע-לייענט. און דאָס איז צוליב דעם, פאַרשטייט זיך, ווייל דאָס איז אַרויס-געגעבען געוואָרען אויף אַזא אופן, וואָס איז ניט צוגענגליך פאַר אַלע שיכטען לאַנדסלייט אין פאַרשידענע ערטער, ווי אויך ניט פאַר די נייע דורות. אָט אַזא פּלאַץ טאָרען מיר ניט מאַכען ביים אַרויסגעבען דעם „ספר ביאַ-ליסטאָק". ווייל אַזא ספר, אין די דריי שפּראַכען, וועט פאַר די נייע דורות אומעטום און שטענדיג זיין ממש אויך ווי אַ לערן-בוך, אַ דאַנק דעם, וועלען די נייע דורות ניט דאַרפען כסדר פרעגען וועגען זייער אָפּשטאַם, און וועגען דעם אָפּשטאַם פון זייערע עלטערן.

מיר וויסען גוט, אַז ביאַליסטאָקער אידען זיינען שטענדיג און אומעטום געווען, און אַזוי איז דאָס אויך איצט, אויפן ערשטען אָרט פון אַלע אַקטיווי-טעטן אין דעם אידישען לעבען. איז עס טאָקע אַ פאַרדרוס פאַרוואָס גראַד אויף דעם געביט, ביים פאַראייביגען אונזער אַלטער היים און דעם גרויסען אידישען ביאַליסטאָקער יחוס, אַז אויף דעם געביט זיינען מיר ליידער צוריקגעבליבן. עס איז, למשל, באַקאַנט אַז הונדערטער לאַנדסמאַנשאַפטען פון פאַרשידענע טיילען פון פאַר דעם פאַר־מלחמה־דיגען פוילען און פון אַנדערע ערטער אין מזרח־אייראָפּע, האָבען שוין ביז איצט אַרויסגעגעבען פאָסיגע יזכור-ביכער.

איז לאָמיר ווידער ניט פאַרנאַכלעסיגען דעם איצטיגען פּלאַן און וויכטיגע איניציאַטיוו, דאָס מוז וואָס גיכער פאַרווירקליכט ווערען ! לאָמיר אויך געדענקען, אַז דאָס אַרויסגעבען דעם מאָנומענטאַלן „ספר ביאַליסטאָק" איז דריי שפּראַכען, וואָס וועט געדרוקט ווערען אין מדינת ישראל — וועט קאָסטען אַ זייער גרויסע סומע געלט. אָבער דאָס טאָר אין קיין פאַל ניט זיין קיין שום אָפּהאַלט דורכצופירען די הייליגע היסטאָרישע אַרבעט. און איך בין זיכער, אַז דאָס וועט הערגרייכט ווערען איצט מיט דער הילף פון אונזערע טייערע ביאַליסטאָקער אידען און פריינט. איך בין זיכער, אַז אונזערע לאַנדסלייט אומעטום, און באַזונדערס די ביאַליסטאָקער אידען און פריינט אין אַמעריקע, וועלען זיך אָפּרופען מיט

מאָקס ראַטנער קריגט פּרעזידענט אוואַרד אַלס הויפּט-פירער פון אַמעריקע-ישראל טשעמבער אָו קאָמערס

אונזער חשובער ביאַליסטאָקער לאָנדסמאַן מאָקס ראַטנער, וועלכער איז פּרעזידענט פון דער „אַמעריקען-איזראעלי טשעמ-בער אָו קאָמערס", האָט באַקומען, אין נאָמען פון דער אָרגאַני-זאַציע, דעם „אי" אוואַרד פון אַמעריקאַנער פּרעזידענט. די אויסצייכענונג צו ראַטנער'ן איז צוגעטיילט געוואָרען דורך דעם סעקרעטאַר אָו קאָמערס ריטשאַרדסאָן, דינסטאָג דעם 26טען אָקטאָבער 1976, ביי אַ גרויסן גאַלאַ-אָוונט אין דעם ניו יאָרקער וואַלדאָרף אַסטאָריא האָטעל.

דער אוואַרד איז געגעבען געוואָרען אַלס אַנערקענונג צו דער „אַמעריקען-איזראַעלי טשמבער אָו קאָמערס" פאַר העלפען אין די אינטערעסען פון אַמעריקע, און אויך ביים איינשטעלען און אויסבריטערן די עקאָנאָמישע פאַרבינדונגען צווישען אַמע-ריקע און מדינת ישראל, וואָס איז לטובת דעם שלום און פראָגרעס אין מיטעלען מזרח.

אויף דער אינלאַדונג פון פריינט ראַטנער האָבען דעם פייערליכען אָוונט אין וואַלדאָרף אַסטאָריא בייגעוואוינט : מרס. עטל אינגבערג, עקזעקוטיוו-דירעקטאָר פון אונזער ביאַליסטאָקער אינסטיטוציע און איר מאַן, דזשעק ; אייסאַק ריבאַלאָווסקי, געניע-ראַל סעקרעטאַר און זיין פרוי, מאַלי ; און הרב שמואל א. קראָניק, דירעקטאָר פון פאָבליק רילעישאַנס און אַ פריינט. אויסער דעם קאָמערס סעקרעטאַר עליאָט ריטשאַרדסאָן, וועלכער האָט פרע-זענטירט דעם אוואַרד צו מאָקס ראַטנער און ער איז געווען דער הויפּט-רעדנער, איז דער גאַסט-רעדנער געווען שמחה דיניץ, ישראל'ס אַמבאַסאַדאָר אין וואַשינגטאָן. אַ גאַסט ביי דער פייע-רונג איז אויך געווען רינאַ מעסינגער פון ישראל, וועלכע איז איצט די וועלט-שיינהייט.

* * *

אונזער חשובער לאָנדסמאַן מאָקס ראַטנער פון קליוולאַנד, פראָמינענטער טוער אין דעם אידישן געזעלשאַפטליכן לעבען און פאַר מדינת ישראל, האָט געשיקט אַ טשעק אויף 500 דאָלאַר צום „פאַרוועלטס", דורך דעם ביאַליסטאָקער צענטער אין ניו יאָרק. ווי באַקאַנט, פירט דער „פאַרוועלטס" לעצטענס אַ קאַמפּיין צו זאַמלען פאָנדען, כדי ווייטער צו קאָנען אויפהאַלטען די צייטונג, אין פאַרבינדונג מיט דער פינאַנציעלער לאָגע. מאָקס ראַטנער, וועלכער איז אַ טרייַער שטיצער פון דער אידישער שפּראַך און קולטור, איז אויך אַ שטענדיגער לעזער פון „פאַרוועלטס" פון דעם טאָג ווען ער איז געקומען קיין אַמעריקע, אין יאָר 1921.

וואַרעמקייט און מיט געהעריגע ביישטייערונגען פאַר דעם דאָזיגען צוועק, וואָס דאָרף בייַ אונז זיין גאָר הייליג.

לאָמיר אַלע צוזאַמען, מיט טריישאַפט און איבערגעגעבענהייט ווי דאָס איז בייַ ביאַליסטאָקער אידען, אויך פאַרווירקליכען דעם הייליגען ציל בייַם אַרויסגעבען דעם מאָנומענטאַלן „ספר ביאַליסטאָק" !

שניידט אויס דעם קופּאָן און שיקט אייער ביישטייערונג צום :

קאָמיטעט צום אַרויסגעבען דעם „ספר ביאַליסטאָק"
BIALYSTOKER CENTER
228 East Broadway, New York, N. Y. 10002

חשוב'ע פריינט :

בייגעלייגט איז מיין ביישטייערונג פאַר דעם „ספר ביאַליסטאָק".

נאָמען .....

אַדרעס .....

סומע .....$

וויכטיגער צוזאַמענקונפט פון די ביאַליסטאָקער אין מיאַמי ביטש

אַ צאָל מיטגלידער פון דעם ביאַליסטאָקער צענטער, היים פאַר עלטערע מענשען און שפּיטאָל, וואויגען אין מיאַמי ביטש און אַנדערע ערטער אין פלאָרידא. געווויסע פון זיי ווען זיי האָבען נאָך געוואויגט פריער אין ניו יאָרק, זיינען געווען אַקטיוו אַרום אונזער אינסטיטוציע. אַפּילו פונדעראוויטענס, כאָטש זיי וואויגען אין פלאָרידא, האַלטען זיי אַ פאַרבינדונג אין שטיצען אויך די ביאַליסטאָקער היים פאַר עלטערע מענשען און שפּיטאָל.

מיר האָבען אויסגענוצט די געלעגענהייט צו פאַרבינדען אַן ענגערען קאָנטאַקט מיט אונזערע לאַנדסלייט אין פלאָרידא, און דורכגעפירט אַ היימישע קאָנפערענץ-צוזאַמענטרעף, וואָס איז פאַרגעקומען אין מיאַמי ביטש אין די טעג פון 24טען ביזן 28טען נאָוועמבער, 1976. די דאָזיגע זייער געלונגענע קאָנפערענץ, מיטן אָנטייל פון די איינגעלאָדענע פירערס פון דעם ביאַליסטאָקער צענטער אין ניו יאָרק, איז פאַרגעקומען אין דעם סטוירלינג האָטעל. אַלע זיינען געווען צופרידען פון דער היימישער קאָנפערענץ, אין וועלכער עס האָבן זיך באַטייליגט ביי 150 פּערזאָן, און וואָס איז באמת געווען אַ דערפאָלג.

חזן הערי פיינבערג, טשערמאַן פון אונזער באָארד אָוו דירעקטאָרס, האָט געעפענט די קאָנפערענץ און איבערגעגעבען דעם פאָרזיץ צו פריינט י. גאָלדבערג, ערן-טשערמאַן פון דער באָארד אָוו דירעקטאָרס. ער האָט אין וואָרעמע ווערטער באַגריסט אַלע אָנוועזענדע. מרס. עטל אינגבערג, עקזעקוטיוו-דירעקטאָר פון ביאַליסטאָקער צענטער, האָט פאַר דעם פאָרזאַמעלטען עולם באַריכטעט וועגען די אַקטיוויטעטען אין אונזער אינסטיטוציע.

ס'האָט אויך געריידט הערמאַן טאַלין, וויס-טשערמאַן פון דער באָארד אָוו דירעקטאָרס. אין נאָמען פון די ביאַליסטאָקער אייניגע וואויגער אין פלאָרידא, וועלכע זיינען מיטגלידער פון דעם צענטער אין ניו יאָרק, האָבען געריידט באַרני סאַקס און דזשאָרדזש גערינג. זיי האָבען אויסגעדריקט צופרידענהייט פון דעם וואָס מען האָט גערופען אַזאַ צוזאַמענטרעף אין מיאַמי ביטש מיט די אָנפירערס פון ניו יאָרק, ווי אויך פון דעם דערפאָלג פון דער היימישער קאָנפערענץ.

צום סוף איז באַשלאָסען געוואָרען צו שאַפען אַ שטענדיגע אָפּטיילונג פון ביאַליסטאָקער לאַנדסלייט אין מיאַמי ביטש, וואָס זאָל זיין אַ מין צוויג פון דעם ביאַליסטאָקער צענטער, היים פאַר עלטערע מענשען און שפּיטאָל. אין דאָזיגען קאָמיטעט זיינען אויסגעוויילט געוואָרען: דייוויד י. גאָלדבערג, פאָרזיצער; דזשאָרדזש גערינג, וויצע-פאָרזיצער; אַברהם גאָרדאָן, קאָסירער; פּערל ווילענסקי, סעקרעטאַרין; באַרני סאַקס, פאָרזיצער פון דעם מעמבערשיפ קאַמפּעין; וויליאָם מ. פוירל, וויס-טשערמאַן פון דעם מעמבערשיפ קאַמפּעין. די אויבענדערמאַנטע אויסגעוויילטע, צוזאַמען מיט אַנדערע אָנוועזענדע ביי דער קאָנפערענץ, האָבען אויסגעדריקט די גרייטקייט צו טאָן אַלץ, כדי צו מאַכען די נויטיגע באַמיאונגען אַז דער געשאַפענער קאָמיטעט אין מיאַמי ביטש זאָל זיין דערפאָלגרייך און אַז עס זאָלען אויך צוגעציגען ווערען אַנדערע מיטגלידער צו די אַקטיוויטעטען. דער קאָמיטעט וועט אין פאַרלויף פון יאָר אָפּהאַלטען עטליכע מיטינגען, און זיך באַמיען דורכצופירען די אָנגעצייכענטע אויפגאָבען פון דעם נייַ-געשאַפענעם צווייג אין פלאָרידא.

איסאַק ריבאַלאָווסקי, געוועזענער סעקרעטאַר פון ביאַליסטאָקער צענטער, היים פאַר עלטערע מענשען און שפּיטאָל אין ניו יאָרק, האָט אין האַרציגע ווערטער באַגריסט די פאָרזאַמעלטע. ער האָט אויך באַריכטעט וועגען די אַקטיוויטעטען פון דער אינסטיטוציע, און צום סוף געמאַכט אַן אָפּיל וואָס האָט אַריינגעבראַכט אַ פיינע סומע, פאַר דער ביאַליסטאָקער היים אין ניו יאָרק. חזן הערי פיינבערג איז פון אַלעמען באַשאָנקען געוואָרען מיט ווערעמע אַפּלאָדיסמענטען, פאַר זיין האַרציגען געזאַנג פון חזנ'ישע שאַפונגען און אידישע פאָלקס-לידער. ביי דעם היימישען צוזאַמענקונפט איז סערווירט געוואָרען געשמאַקע רעפרעשמענטס, עס האָט געשפּילט אַן אָרקעסטער.

די אָנפירערס פון דעם ביאַליסטאָקער צענטער אין ניו יאָרק האָבען אויסגעדריקט דאַנקבאַרקייט צו די לאַנדסלייט אין מיאַמי ביטש, פאַר דער ווערעמקייט און היימישקייט וואָס זיי האָבען אַרויסגעוויזען צו דעם וויכטיגען צוזאַמענטרעף. מיר זיינען זיכער, אַז די ניי-געשאַפענע אָפּטיילונג אין מיאַמי ביטש, פון אונזער אינסטיטוציע אין ניו יאָרק, וועט זיך ווי געהעריג אַנטוויקלען און וואַקסען און אויך פירען וויכטיגע אַקטיוויטעטען לטובת אונזערע געמיינזאַמע צילען.

גרופּען בילדער פון דער ביאַליסטאָקער קאָנווענשאָן אין מיאַמי, דעם 27טען נאָוועמבער, 1976

ביי ביאַליסטאָקער לאַנדסלייט אין ניו־יאָרק

איינדרוקען פון **אברהם לים** (תל אביב)

ווי אַלע מאָל, האָב איך אויך בעת מיין איצטיגען באַזוך אין אַמעריקע פּלאַנירט, פאַרשטייט זיך, צו באַזוכען דעם „ביאַליסטאָקער צענטער". געוואָלט אין איין וועגס זיין ביי עטליכע אידישע שרייבער־פריינט, וואָס וואוינען ביז היינט אויף איסט בראָדוועי און אָרום איסט בראָדוועי — ווי די לעצטע מאָהיקאַנער פון אַן אַמאָליגען לעבעדיגען, שפּרודעלדיגען געגענט, וואו אידישע אינסטיטוציעס און רעדאַקציעס (און דער טרעף פונקט פון אידישע מענשען אין דער באַרימטער קאָפעטעריע) האָבען באַווירקט מיט זייער כאַראַקטער און געמיט.

געטראַכט האָב איך, נו, במשך צוויי חדשים, וואָס מיר וועלען דאָ זיין, וועל איך שוין אָפשפּאַרען אַ טאָג צו זיין אין אָט דעם געגענט, וואו עס האָט מיט יאָרען צוריק אַזוי געוואָרעמט מיט אידישליכער שטייגעריישקייט. אָבער דער האַרציגער און ענער־גישער איסאַק ריבאַלאָווסקי האָט, נאָך אידער איך האָב מיך אַרומגעקוקט וואו אַוועקצושטעלען די וואַליזע אין האָטעל־צימער, טעלעפאָנירט און שוין צומאָרגענס איז ער געווען ביי אונז. גלייך האָט ער מיר אָנגעהויבען אַריינצופירען אין די לאַנדסמאַנשאַפּטליכע אינטערעסען, באַקענען מיר מיט די אַקטיוויטעטען און פּראָיעקטען פון ביאַליסטאָקער צענטער, אַריינגעפירט אָט וויי ער קען עס, אין דעם טיפיש ביאַליסטאָקער קלימאַט. כאָטש איך בין אויך דאָס מאָל געקומען קיין אַמעריקע אין אַנדערע שליחות'ן און מיט אַנדערע אויפגאָבען, האָט מיר אָבער זיין אייפעריקייט און זיין וואָרעם־חבר'יש וואָרט ניט נאָר באַווירקט, נאָר ממש צענומען, פאָר די ביאַליסטאָקער, דעם ביאַליסטאָקער צענטער און ביאַליסטאָקער טעטיגקייטען. איך האָב דערבייַ זיך דערמאָנט ווי אַמאָל, מיט יאָרען צוריק, האָט ביי מיר אַ פרעג געטאָן מיינער אַ פריינט אין קליוולאַנד, דער טוער און קולטור־מענש יאָסל דראָזער ע"ה, „וויפיל אידען זיינען געווען אין ביאַליסטאָק"? אַז איך האָב אים געזאָגט די ציפער, האָט ער מיט היפשער תרעומה און אומגלויבען מיר דערווידערט, „טאָ ווי זשע שיקט זיך עס, וואָס זיי זיינען דאָ אומעטום? ווי זשע קומט עס וואָס אומעטום טרעפסטו אַ ביאַליסטאָקער"? איך האָב געטראַכט — גיי דערצייל אים אַ מעשה — וואָס הייסט אַ ביאַליסטאָקער. וואָס הייסט אַ ביאַליסטאָקער איד, מיט זיין ענערגיע און איניציאַטיוו און מיט זיינע טאַלאַנטען צו „עקספּאַנסיע".

איסאַק ריבאַלאָווסקי איז אַ טיפישער ביאַליסטאָקער פּאָלקסטוער, און עס פאַראייניגט זיך אין אים דאָס וואויל געמיט, וואָס עס האָבען פאַרמאָגט דער פריערדיגער דור עסקנים צוזאַמען מיטן מאָדערנעם שטייגער פונ'ם אַמעריקאַנער אידיש־געזעל־שאַפטליכען־מענש. הקיצור, פון אונזער פּלאַנירטען באַזוך אין ביאַליסטאָקער צענטער, זיינען אַרויסגעקומען 4 באַזוכען, מיט זיצונגען און מסיבות, מיטן אַנטיילנעמען אין דער טראַדיציאָנעלער חנוכה־פייערונג וואו מ'צינדט נרות־חנוכה, מ'עסט לאַטקעס, מ'האָלט רעדעס, מ'פאַרקויפט ליכטלעך, ווי מ'פלעגט פאַרקויפען אַמאָל אין היימישען ביאַליסטאָק.

און מען שאָפט געלט פאַר דער אינסטיטוציע. דערבייַ, ווי מייסטעריש עס דירעגירען איבער דעם אָלץ, די דירעקטאָרין עטל אינגבערג, דער פאָרזיצער ה. פיינבערג, און דער געזעראַל־סעק־רעטאַר איסאַק ריבאַלאָווסקי, און דער עולם אין זאָל, אין דעם־אָ זונטאָגדיגען חנוכה־טאָג איז היימיש און וואָרעם און האָט הנאה. פאַר מיין פרוי איז עס געווען דער ערשטער באַזוך. איז כדאי געווען צו זען די התפּעלות פון אַ מענש, וואָס זעט עס צום ערשטען מאָל. אָבער אָפּילו פאַר מיר, וואָס איך האָב שוין די אינסטיטוציע געקענט פון דער נאָענט צומאָל נאָך פון יענע יאָרען וועז דוד סאָהן ע"ה, דער וואונדערלעכער טוער און בויער האָט אָנגעפירט מיטן „ביאַליסטאָקער צענטער", אויך איך האָב ווידער אָמאָל געזען און אָנגעפּיקט די באַזונדערטקייט פון דער אינסטיטוציע, אָט דאָס פאַלקסטימליכע געמיט וואָס די אינסטיטוציע טראָגט אין זיך. און איבער אַלעם די איבערגעבענהייט, די געטריישאַפט פון די מענשען וואָס פירען איצט דעם „ביאַליסטאָקער צענטער" וויי זיי פירען עס אי'נ'ם נוסח, אין דער געראָטענער טראַדיציאָנעלער פאָרם פון די ראשונים, ביאַליסטאָקער־טוער אין אַמעריקע. דאָס האָט אויפגעשאַפען ניט נאָר דעם תכלית'דיגען אינהאַלט, נאָר אויך דעם כאַראַקטער פון דער אינסטיטוציע, דאָס האָט געפירט אויך צו נייע אויפטוען און דערגרייכונגען.

די זאָרגעוודיגע באַציאונג צו די באַוואוינער פון דער היים, די באַציאונג צו די עלטערע פרויען און מענער, וואָס לעבען דאָ אויס זייערע יאָרען אונטער דער אויפזיכט פון געניטע מענשען, פון גוטער וואַכאַמקייט און געטריישאַפט. די ריינקיים, וואָס בלאַנקט אַראָפּ פון יעדען חפץ, די כסדר'דיגע באַמיאונגען צו מאַכען זייער לעבען אָנגענעמער און באַקוועמער. דאָס אָפּהיטען זייער געזונט, ווי די אויפהאַלטונג און באַנייאונג פון די וואויך־צימערן און באַדינונגס־זאַלען, און בעיקר די אָטמאָספערע, וואָס עס הערשט אין דער אינסטיטוציע. ס'איז בפירוש ווי ס'איז שוין ניט איין מאָל געזאָגט געוואָרען: „אַן אינסטיטוציע מיט אַ נשמה". פאַראַן אַ באַקאַנטער זאָג: „משוגע לדבר", ס'הייסט אַן איבערגעגענקייט, וואָס גרעניצט זיך מיט פאַנאַטיזם. אָבער ס'איז אַ גוטער, אַ דערהויבענדיגער, אַ קאָנסטרוקטיווער פאַנאַטיזם, מיט וועלכען עס זיינען אָנגעשטימט די טוערס פון דער אינסטיטוציע און די אַמטירענדיגע באַאַמטע. עטל אינגבערג, איסאַק ריבאַלאָווסקי און הרב שמואל קראָניק, וואָס זייער בשותפות'דיגע צוזאַמענארבעט איז אַן אויס פאַר זיך, אַ דערגרייכונג אויף פירט אַן ספק צו קאָנסטרוקטיווער טעטיגקייט. געוויס קומט פיל לויב אויך אָנערקענונג די פרייווילליגע טוערס פון באָארד, די טייערע, וואָרימע אידען אויך די ניי־צוגעקומענע, שוין אַמעריקאַנער געבוירענע, קינדער פון ביאַליסטאָקער היימען. אָט די צוויי גענעראַציעס טראָגען צוזאַמען — מיט אַזאַ אייפער — די לאַסט פון דער אינסטיטוציע. פאַרשטייט זיך, אַז אָט דאָס טראַדיציאָנעל כלל־טוערישע האָט געהאָט אויך ביז היינט איר אויסווירקונג אויך באַשטימונג אויף דעם „ביאַליסטאָקער צענטער". ביאַליסטאָקער צענטער, ביאַליסטאָקער היים איז אַ שם דבר אין דער אידישער ניו־יאָרקער געזעלשאַפטליכקייט. איך קען ניט פאַרגעסען אַ צופעליגע טשיקאַווע באַגעגעניש בעת אונזער ערשטען באַזוך אין דער אינסטיטוציע.

אין אַ קאָלטען טאָג פון נאָוועמבער, האָבען מיר געמומען די סאָבוועי בכדי צו פאָרען אויף איסט־בראָדוועי. וועז מיר זיינען אָפגעפאָרען אַ צאָל סטאַנציעס, פרעגט מיין פרוי אַ בייזיצענדיגען מיטפאָרער, אַ הויכער מיטעלאָריגער פאַרשוין מיטן אויסזען פון אַ טיפישען יענקי, „ווי הייסט די סטאַנציע פאַר דער איסט בראָדוועי"? דער מענש האָט אַ מורמעל געטאָן דעם נאָמען, און מיר פאָרען ווייטער. אַראָפּגייענדיג פון דער סאָבוועי, ערשט דער מענש שטייגט אויך אָפּ. וואוהין דאַרפט איר? פרעגט ער. זאָגען מיר אים, צום „ביאַליסטאָקער צענטער". דאָ האָט ער גאָר אויפגעלעבט, „צום ביאַליסטאָקער צענטער"? האָט ער אַ שטאַרק

ביאַליסטאָקער צענטער און היים פירען דורך ישׂראל באָנד קאַמפּיין זונטאָג, 24טען אַפּריל

אַזוי ווי דער ביאַליסטאָקער צענטער, היים פאַר עלטערע מענשען און שפּיטאָל איז איבערגעגעבען צו העלפען מדינת ישׂראל אין איר צייט פון נויט, האָט אונזער באָארד אָוו גאָווערנערס באַשלאָסען אַז מיר זאָלען דורכפירען דעם יאָר, ווי יעדען יאָר, אַ ישׂראל באָנד קאַמפּיין, וואָס וועט אָפּגעהאַלטען ווערען זונטאָג, דעם 24טען אַפּריל, 1977.

די ערען־געסט וועלען זיין אַרטור און עטל טאַרלאָו, קאָנטראַלער פון דער אינסטיטוציע (זון פון אונזער פאַרשטאַרבענעם פּרעזידענט, אילאַי טאַרלאָפסקי, ע״ה). פריינט טאַרלאָו איז אַ לאַנג־יאָריגער שטיצער און געשעצטער באַאַמטער פון דעם ביאַליסטאָקער צענטער און היים.

טשערמאַן פון דעם באָנד דרייוו וועט זיין סעם סאָלאָוש, וויס־פּרעזידענט פון צענטער און היים. איסאַק ריבאַלאָווסקי און עטל אינגבערג, וויס־טשערלייט.

דוד ה. זיסמאַן, נאַציאָנאַלער דירעקטאָר פון ספּעציעלע פּראָיעקטען און עקזעקוטיוו דירעקטאָר פונם ניו־יאָרקער קאָמיטעט ישׂראל באָנדס, וועט זיין דער גאַסט רעדנער.

חזן הערי פיינבערג, טשערמאַן פון אונזער באָארד אָוו דירעקטאָרס, וועט פאַרווייללען דעם עולם, אַקאַמפּאַנירט פון זיין טאָכטער, מרס. דזשאָיס ראָטהמאַן.

פאָדוואָנדערטער געפרעגט. ס׳איז אים גאָר פרייליך געוואָרען ווען מיר האָבען אים געזאָגט אַז מיר זיינען אידען, און קומען פון ישׂראל און איך בין אַ ביאַליסטאָקער. צוערשט האָט ער אויסגעלויבט די ביאַליסטאָקער היים. געהערט אַז איך בין אַ שרייבער, און אַרבעט אין בית שלום־עליכם אין תל־אָביב, האָט ער זיך גאָר צעהייטערט — ס׳הייסט, זיינען מיר דאָך פאַך־קאָלעגען. און ער שטעלט זיך פאָר, ער איז אַ זשורנאַליסט און אַרבעט אין אַ כינעזישער צייטונג. ער איז אַ איד, וואָס שרייבט אין ענגליש און ער גיט מיר זיין וויזיט־קאָרטל. מיר האָבען זיך אָפּגעזעגענט ווי גוטע פריינט, און ער האָט אונז צובאַגלייט צו 228 איסט בראָדוועי.

דאָ האָבען שוין געוואָרט אויף אונז מיין נייער פריינט דער האַרציגער מענש און שרייבער אָשר שטשוטשינסקי און פאַרשטייט זיך, איסאַק ריבאַלאָווסקי. גיך זיינען אַוועקגעלאָפּען די שעה׳ן מיטן באַזוכען פאַרשידענע אָפּטיילונגען, מיטן טועם זיין דעם כּבוד און מיט לאַנגע שמועסען. מיר זיינען שפּעטער געוועזן ביי דער חנוכה־פּייערונג און ביי אַ ספּעציעלער זיצונג, אַ געזעגענונגס־מסיבה פאַר מיר מיט מיין פרוי, וואָס עס האָט געפירט דער קולטור טשערמאַן פון דער ביאַליסטאָקער לאַנדסמאַנשאַפט דער קולטור טשערמאַן פון דער ביאַליסטאָקער לאַנדסמאַנשאַפט שאָפט לואיס סילווער. אין דעם צוזאַמענקונפט האָבען זיך באַטייליגט די אָנפירענדיגע מיטגלידער פונ׳ם ביאַליסטאָקער צענטער. ס׳איז געווען אַ תוכ׳יגער דורכשמועס וועגן אַ ריי ענינים און צום אַלעם ערשט וועגן דעם פּראָיעקטירטען „פּנקס ביאַליסטאָק״, וואָס דאָרף וואָס גיכער רעאַליזירט ווערן; און וועגן דעם אָנטייל אין דעם פּראָיעקט מצד דער אָרגאַניזירטער לאַנדסמאַנשאַפט אין אַמעריקע.

אָט די באַגעגענישען און שמועסען, די פייערליכע אונטערנעמונגען אינ׳ם ביאַליסטאָקער צענטער, איז פאַר מיין פרוי און מיר, געווען אַ ביז גאָר אָנגענעמע דערפאָרונג. און ס׳איז געבליבען ביי אונז אַ טיף געפיל פאַר די טוערס און באַאַמטע פון דער איינציגאַרטיגער אינסטיטוציע — דער ביאַליסטאָקער צענטער, היים פאַר עלטערע מענשען און שפּיטאָל אין ניו־יאָרק.

צום אָנקום פון פּסח

פון בנימין אָבעלסקי
(סקאַקי, איל.)

נאָך אַ קאַלטען ווינטער און שווערען האָבען,
אין לאַנג אומגעדולדיגען וואַרטען איז געבאָרען...
מיט מזל מיט פרייד אַ שיינעדיגער צווילינג,
דער ליכטיגער פּסח און דער גרינער פרילינג.

מיט זוניגע שטראַלען די ערד באַקליידט,
סימנים פון לאַנגען ווינטער שוין צעגייט.
און גוטע בשורות זאָגט אונז אָן,
אַ פלעמעל פון האָפענונג מיין האַרץ צינד אָן...

אָט עפענען זיך בריטע האָריזאָנטען פון ווייטען,
צו אַ לעבען מיט פעלקער גלייך אין פרידליכע צייטען.
דעם יום־טוב דער ליבער איז שוין אויפן שוועל,
ווי פויגעל אין באַגינען זינגט מיין האַרץ מיט טרעל.

די כלים גע׳כשר׳ט און נייע געשיר,
די וועגט געוואַשען און אָפּגילו די טיר.
דער טיש איז יום־טוב־וויס געדעקט,
פון יעדען ווינקעל די ריינקייט עס שמעקט.

דער טאַטע, די מאַמע, און קינדער אַנטציקט,
דער גייסט פון פּסח אין האַרץ ס׳גליט.
ברענגען די ליכט מיט אַ ג־טליכער שיין,
שיינען די כוסות מיטן פּסח׳דיגען ווין.

אַ גאַסט קומט אָן און מיין מוח דרימעלט מיר...
די מאַמע פאַר אליהו הנביא זי עפענט די טיר,
צו טרינקען דעם ווין פון גרויסען בעכער,
אונזער תפילה צו טראָגען אין הימעל נאָך העכער...

אַ דאַנק־אויסדרוק צום ציוניסטישען אַרבעטער־פאַרבאַנד

די באַאַמטע פון ביאַליסטאָקער צענטער, היים פאַר עלטערע מענטשען און שפּיטאָל, באַדאַנקען האַרציג דעם „גרייטער ניו־יאָרק רעגיאָן־קאָמיטעט, ציוניסטישער אַרבעטער פאַרבאַנד״ און די מיטגלידער פאַר דעם שיינעם אָפּרוף צו אונזער מעות־חיטים־קאַמפּיין.

דאָס גיט אונז די געלעגנהייט צו פאַרבעסערן און פאַרשענערן די אינסטיטוציע און ספּעציעל מאַכען בעסער פאַר די עלטערע איינוואוינער.

מיר זיינען זייער צופרידען צו זיין פאַרבונדען מיט אַזאַ וויכטיגער אידיש־נאַציאָנאַלער אָרגאַניזאַציע אַלס אונזערע מיטהעלפער.

אַרנאָלד א. באגאַן —

אַ ביאַליסטאָקער לאַנדסמאַן וואָס איז באַקאַנט אַלס אינטערנאַציאָנאַלער בויער פון בריקען און טונעלען

פון איסאַק ריבאַלאָווסקי

געזעראַל-סעקרעטאַר פון ביאַליסטאָקער צענטער, היים פאַר עלטערע מענטשען און שפּיטאָל

(די אינטערעסאַנטע לעבענס־געשיכטע פון אַרנאָלד א. באגאַן)

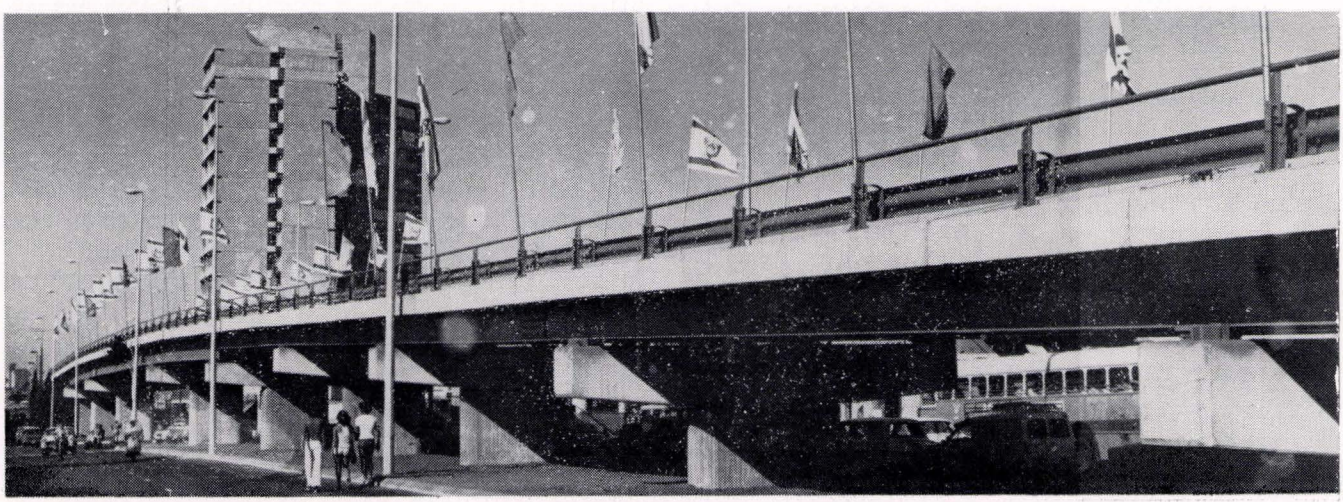
עס איז אַ באַקאַנטע זאַך, אַז ביאַליסטאָקער אידן ווי אויך קינדער פון ביאַליסטאָקער, זייענען שטענדיג געווען און זיינען אויך איצט פֿראָמינענט אויף פֿאַרשידענע געביטן אין אַלע טיילן וועלט. אָט ווילען מיר דאָ היינט דערציילן וועגען דעם באַ־וואוסטן ביאַליסטאָקער לאַנדסמאַן, אַרנאָלד א. באגאַן, וועלכער וואוינט אין בריסעל, בעלגיע. זיין וועג אין לעבען און דער אויפשטייג צו זיין איצטיגער הויכער קאַריערע, איז באמת אַ גאָר אומגעווײַנלעכער.

אַרנאָלד באגאַן, וועלכער איז איצט אַ דערפֿאָלגרייכער אינזשעניר און בויער פון טונעלען און בריקען אויף אַ בריי־טען מאַסשטאַב, איז געבוירען געווארן אין דעם דאָרף כאַראַשטש, וואָס איז געווען עטליכע מייל פון ביאַליסטאָק. זיינע עלטערן זיינען געווען בצלאל באגאַן און שיינע (פון דער היים פֿערלמוטער). ווען אַרנאָלד איז געווען אַ קינד פון עטליכע יאָר, האָט זיך די משפּחה אַריבערגעצויגען קיין ביאַליסטאָק, זיין פֿאָטער האָט געהאַט אַ קליינע פאַבריק, אויף טשענסטאָכאָווער גאַס, ניט ווייט פון טרי־לינגס פאַבריק. קורץ נאָכדעם ווי די משפּחה איז אַנגעקומען קיין ביאַליסטאָק, איז אויסגעבראָכען די ערשטע וועלט־מלחמה. זיי זיינען דאָמאָלט עוואַקואירט געווארן קיין מאָסקווע. שפּעטער, נאָך דער מלחמה און נאָך דער רעוואָלוציע, איז די משפּחה צוריקגעקומען קיין ביאַליסטאָק. דער יונגער אַרנאָלד האָט אָנ־געהויבען לערנען אין דרוסקינ׳ס גימנאַזיע, וואָס ער האָט פֿאַר־ענדיגט אין יאָר 1926. זיין אידישע דערציאונג, האָט ער באַקומען ביי אַ פּריוואַטען מלמד, ביי זיי אין דערהיים.

אין יאָר 1927, האָט דער יונגער אַרנאָלד פֿאַרלאָזט ביאַליס־טאָק, ער איז אַוועקגעפֿאָרען קיין בעלגיע, וואו עס האָט געווואוינט זיין ברודער. ווידער האָט דער יונגער בחור פון ביאַליסטאָק גענומען לערנען, שפּעטן נייעם וויסען פאַר זיין צוקונפטיגען לעבען. אַרנאָלד באַגאַן איז אַוועק שטודירען אין אוניווערסיטעט אין לעזש, וואָס ער האָט פֿאַרענדיגט אין 1932, אַלס אינזשעניר מיט הויכער אויסצייכענונג. ער האָט פון דאָמאָלט אָן דורכגעמאַכט פֿאַרשידענע שווערigקייטן, ער האָט ניט געקאָרגט קיין מי און אַנשטרענגונגען, ביז ער האָט צום סוף דערגרייכט אַ הויכער פֿאַזיציע אין זיין פֿראָפעסיע. ער איז צום סוף געווארן דער אינהאַבער פון אַן אָנגעזעענער קאָמפּאַני, וואָס האָט געבויט בריקען, טונעלען און סאָבוועיס. עס איז גוט באַקאַנט, אַז די קאָמפּאַני פון אַרנאָלד באַגאַן האָט געבויט כמעט אַ העלפט פון די סאָבוועיס אין בריסעל, ער האָט אויך געמאַכט און צוגעגרייט די פֿלענער פאַר פינף פון די גרעסטע בריקען אין בעלגיע, פֿאַרוואָס אונזער חשובער ביאַליסטאָקער לאַנדסמאַן האָט טאַקע באַקומען הויכע אויסצייכענונגען. און אומעטום, וועו מען האָט אים צוגעטיילט געהעריגען כבוד און ער האָט געענטפערט, האָט אַרנאָלד באַגאַן דערמאָגט זיין ביאַליסטאָקער אָפּשטאַם.

פריינט אַרנאָלד באַגאַן, האָט אויך זיינע גרויסע פעאיגקייטען אַוועקגעגעבען און ער טוט דאָס וויייטער, פאַר מדינת ישראל. ער האָט, למשל, געבויט אַ צאָל בריקען אין ישראל, פון וועלכע געוויסע טראָגען דעם נאָמען „באַגאַן בריק", און ער האָט אויך געהאָלפֿען לייזען טרעפיק־פּראָבלעמען אין דער אידישער מדינה. עס איז קלאָר, אַז אין מדינת ישראל וויס מען ווי געהעריג אָפּצושאַצען די גרויסע פאַרדינסטען פון אַרנאָלד באַגאַן, און די דאָנקבאַרקייט צו אים ווערט געבראַכט צום אויסדרוק אויף פאַר־שידענע אופנים. אין זיין כבוד, האָט אויך די שטאָט־פֿאַרוואָלטונג פון תל־אָביב געפֿלאָנצט טויזענט בוימער אין בן־שמן, לעבען לוד, וואָס איז אין אָנדענק פון זיינע טאַטע־מאַמע. דאָס איז אויך באַגלייט מיט אַ געהעריגען אָנדענק־שטיין. באַגאַנ׳ס נאָענטע זיינען אומגעבראַכט געווארן ביי די נאַציס. אונזער פֿראָמינענטער לאַנדסמאַן, האָט אויך פיל מיטגעהאָלפֿען אין מדינת ישראל, ביים פאַרבעסערען דאָרט די באַנען, ספּעציעל מיט שלאָף־פּלעצער, וואָס איז זיינס אַ דערפינדונג. דאָס זעלבע וועלט אויך באַנוצט אין בעלגיע, פאַר די לעצטע 25 יאָר.

עס דאָרף דערמאָנט ווערען, אַז אונזער פֿראָמינענטער לאַנדס־מאַן אַרנאָלד א. באַגאַן, איז איינער פון פינף קינדער פון זיין אַמאָליגער היים. זיין פאָטער איז געשטאָרבען קורץ פֿאַרן אויס־ברוך פון דער צווייטער וועלט־מלחמה. זיין מוטער מיט אַ שוועס־טער, אסתר, זיינען אומגעקומען ביי די נאַציס. נאָך אַ שוועסטער, דינה, וואוינט איצט מיט איר פאַמיליע אין תל אָביב, אַ ברודער

קאַרליבאַך בריק, אויפגעבויט דורך אַרנאָלד באַגאַן, איז געעפענט געווארן 7טען יולי, 1976, אין ישראל.

פון רעכטס שטייען: אַרנאָלד באַגאַנ'ס פרוי, דזשאַסעט, זיין שוועגערין, ראַזאַ באַגאַן, אַרנאָלד באַגאַן, זיין ברודער, דזשעק, און זיין שוועסטער דינה, נעבען דעם דענקמאָל נאָך זיינע עלטערן אין ישראל.

דזשעק, וואוינט אין ירושלים און נאָך אַ שוועסטער, נעכע, וואוינט אין מאָסקווע. מר. באַגאַן מיט זיין פרוי האָבען צוויי זייער גרויסע קינדער, אַ זון און אַ טאָכטער. דער זון איז אַ גירן-ספּעציאַליסט. באַגאַן איז שוין אויך אַ גליקליכער זיידע פון צוויי אייניקלעך.

ניט געקוקט אויף דעם וואָס אונזער פּראָמינענטער לאַנדסמאַן איז זייער באַשעפטיגט אין זיינע גרויסע אונטערנעמונגען, פאַר-געסט ער אָבער ניט זיין היימישען אָפּשטאַם. ער האָט ליב די אידישע שפּראַך און ער וויזט אַרויס אַ גרויסן אינטערעס צו אַלץ וואָס איז פאַרבונדען מיט דער אַמאָליגער אומפאַרגעסליכער און פאַר-צוויגטער אידישער ביאַליסטאָק. ער איז זייער אַקטיוו אין די ציוניסטישע קרייזען אין בעלגיע, און פאַר אַ צאָל יאָרען האָט ער אָנגעהאַלטען דעם וויכטיגען אָמט אַלס פרעזידענט פון די ישראל-באַנדס, אין לעזש. ער איז אויך לעצטענס אויסגעווייולט געוואָרען אַלס דעלעגאַט צום ציוניסטישען קאָנגרעס, אויף דער ליסטע פון עבודה. זיינע קאָלעגען-אינזשענירן האָבען אים אויך אויסגעווייולט אַלס פרעזידענט פון דער פעדעראַציע פון אינ-זשענירען, פון דעם אוניווערסיטעט אין לעזש. אין 1970 האָט אַרנאָלד באַגאַן אויך עטאַבלירט אַ ספּעציעלען סקאָלערשיפּ-פאָנד אין אָנדענק פון זיין פאָטער און מוטער, פון וואָס עס גענישען פאַרשידענע סטודענטן.

און ניט געקוקט אויף דעם אַלעם, וואָס אונזער פּראָמינענטער לאַנדסמאַן איז אַזוי באַרימט מיט זיינע גרויסע דערפּינדונגען און אויפטוען, און וואָס ער באַקומט הויכע פאַרדינטע אויסצייכענונגען פאַר דעם, היט ער מיט ליבע און טריישאַפט אָפּ דעם הייליגען אָנדענק פון זיינע עלטערן, ער איז אַ טרייער אונטערשטיצער פון מדינת ישראל און פאַר אידישע הילפס-צוועקען בכלל. גלייך-צייטיג, איז מר. באַגאַן אויך שטאָלץ מיט זיין אָפּשטאַם פון דער אידישער ביאַליסטאָק, וואָס ער דערמאָנט אויך ביי פאַרשידענע געלעגענהייטען. אויך מיר, ביאַליסטאָקער לאַנדסלייט, זיינען זייער שטאָלץ מיט אונזער פּראָמינענטען לאַנדסמאַן, אַרנאָלד א. באַגאַן, וואָס פאַרשאַפט אונז — און אויך דעם אידישען פאָלק — אַזוי פיל כבוד.

שטיצט אונזער זומער-עמוירדזשענסי פאָנד

לאָרד פישער און פרוי, פון ענגלאַנד, אויף באַזוד אין ביאַליסטאָקער צענטער און היים, ניו-יאָרק

מיטוואָך, דעם 24טען נאָוועמבער 1976, האָט די ביאַליסטאָקער היים און שפּיטאָל פאַר עלטערע מענשען געהאַט דעם גרויסען כבוד אויפצונעמען אַלס געסט לאָרד פישער פון קאַמדען, ענגלאַנד, מיט זיין פרוי. לאָרד פישער, וועלכער איז אייניער פון די פּראָ-מינענטע פערזענליכקייטען אין לאָרדן-הויז אין ענגלאַנד, איז אויך אין שפּיץ פון דער אידישער קאָמיוניטי אין ענגלאַנד. אין דער זעלבער צייט איז ער אויך שטאָלץ, וואָס ער איז פון ביאַליסטאָקער אָפּשטאַם.

לאָרד פישער איז געווען אין ניו יאָרק צו באַקומען אַ הויכע אויסצייכענונג פאַר זיינע באַמיאונגען אין נאָמען פון דעם ענגלישן אידענטום און אויך פון דעם וועלט אידענטום. ער האָט דאָ באַקומען, פון אַמעריקאַנער אידישען קאָנגרעס, דעם סטיפּען וויים-אוואָרד. די דאָזיגע הויכע אויסצייכענונג האָבען אין דער פאַרגאַנגענהייט באַקומען פינף אַמעריקאַנער פּרעזידענטן ווי אויך גאָלדע מאיר, דוד בן-גוריון און לענאָרד בערנשטיין. אין דעם צוגעטיילטען אוואָרד ווערט לאָרד פישער אויסגעדריקט אַנערקענונג פון זיינע גרויסע באַמיאונגען און צושטייער פאַר אידישע אינטערעסען, ביים העלפען שטאַרקען דאָס אידישע לעבען און פאַר זיינע גרויסע באַמיאונגען און שטיצע פאַר מדינת ישראל.

זיינדיג אין דעם ביאַליסטאָקער צענטער, האָבען לאָרד פישער מיט זיין פרוי באַזוכט אַלע אָפּטיילונגען פון דער היים און שפּיטאָל פאַר עלטערע מיטגלידער. דאָס חשובע פּאָרל האָט אויסגעדריקט גרויס צופרידענהייט און באַגייסטערונג פאַר דעם וואָס זיי האָבען געזען אין דער אינסטיטוציע, ווי אַזוי מען וויייזט אַרויס גרויס זאָרג פאַר די עלטערע איינוואוינער. לאָרד פישער האָט געזאָגט, אַז ער האָט פריער נאָך ניט געזען אין ענגלאַנד און אין אַן אַנדער אָרט, אַזאַ אינסטיטוציע פאַר עלטערע מענשען. אונזער אינסטיטוציע האָט שפּעטער, אין סוף דעצעמבער 1976, באַקומען אַ דאָנק בריוו פון לאָרד פישער מיט זיין פרוי, פון זייער היים אין ענגלאַנד. אינם בריוו דריקען די פישערס אויס אַ האַרציגען דאַנק פאַר דער וואַרעמער אויפנאַמע, וואָס זיי האָבען באַקומען אין דעם ביאַליסטאָקער צענטער אין ניו יאָרק. מיר ווינשען לאָרד פישער נאָך פיל געזונטע יאָרען און גרויס דערפּאָלג אין זיין אַרבעט און באַמיאונגען פאַר די אידען אין ענגלאַנד, און פאַרן וועלט-אידענטום.

עס שטייען לאָרד און לעידי פישער מיט באַאַמטע פון ביאַליסטאָקער היים אין קיך ביים צוגרייטען אַ טוירקי דינער לכבוד טאנקסגיווינג פאַר די עלטערע איינוואוינער.

34סטע יערליכע אזכרה־פאַרזאַמלונג אין אָנדענק פון 60 טויזענט ביאַליסטאָקער קדושים

זונטאָג בייטאָג, דעם 6טען פעברואַר 1977, האָבען זיך הונ־דערטער ביאַליסטאָקער לאַנדסלייט און פריינט פאַרזאַמעלט אין דעם גרויסען זאַל פון ביאַליסטאָקער צענטער אין ניו־יאָרק, אויף 228 איסט ברָאַדוועי, ביי דער יערליכער אזכרה צום הייליגען אָנדענק פון די אומגעברַאַכטע 60 טויזענט אידען אין ביאַליסטאָק, ביי די נאַצים. צווישען דעם פאַרזאַמעלטען עולם אין זאַל האָט מען געזען ביאַליסטאָקער לאַנדסלייט פון אַלע טיילען ניו־יאָרק, ווי אויך פון די אַרומיגע געגענטען. אַ גרויסע צאָל צווישען דעם עולם, האָבען אויך פֿערזענליך דורכגעמאַכט ליידען און פּיין אין דער טראַגישער היטלער־צייט.

מרס. עטל אינגבערג, עקזעקוטיוו־דירעקטאָרין פון דעם צענטער און היים, האָט געעפענט די טרויער־פאַרזאַמלונג. זי האָט אין האָרציגע ווערטער באַגריסט דעם פאַרזאַמעלטען עולם. נאָכדעם, האָט מרס. אינגבערג איבערגעגעבען צו פירען דעם פאָרזיץ לואיס סילווער, קולטור־פאָרזיצער פון דער ביאַליסטאָ־קער לאַנדסמאַנשאַפט. אין קורצע רירענדע ווערטער, האָט פריינט סילווער אויפגעלעבט די אַמאָליגע האָרציגע פאַרצווייגטע אידישע ביאַליסטאָק, וואָס האָט אַריינגעשריבען אַ וואונדערליכען קאַפּיטעל אין דער געשיכטע פון דעם אייראָפּעאישען אידענטום. פריינט סילווער האָט אויך אַרויסגעברַאַכט וועגען דעם גרויסען חורבן, ווי אויך די גבורה, פון די ביאַליסטאָקער אידען אין די טראַגישע יאָרען פון דער צווייטער וועלט־מלחמה. דער באַוואוסטער ביאַ־ליסטאָקער חזן, הערי פיינבערג, האָט געזונגען אַ צאָל חורבן און געטאָ לידער, וואָס דער עולם האָט אויפגענומען מיט זיפצען און מיט טרערען אין די אויגען.

דער גאָסט־רעדנער ביי דער טרויער פאַרזאַמלונג האָט געזאָלט זיין דר. שמואל פּיסאַר פון פּאַריז, אַ געבוירענער און דערצוי־גענער אין ביאַליסטאָק, וועלכער האָט דורכגעמאַכט דעם טויט־לאָגער אוישוויץ, און ער איז אויך דער אינגסטער געראַטעוועטער פון צווישען די ביאַליסטאָקער, פון אוישוויץ. צוליב אַ קראַנקהייט, האָט ער אָבער נישט געקענט קומען פון פּאַריז. ער האָט דעריבער געשיקט אַ טעלעגראַמע צו דער יזכור־פאַרזאַמלונג, וואָס ער האָט געבעטען לייענען פאַרן עולם. אין זיין צוגעשיקטער טעלע־גראַמע, האָט דר. שמואל פּיסאַר געשריבען:

„מיינע טייערע לאַנדסלייט!

איך באַדויער זייער שטאַרק צוליב דעם, וואָס אַ ניט פאַר־אויסגעזעענער קראַנקהייט מאַכט פאַר מיר אוממעגליך זיך צו באַטייליגען אין אייער 34טער יערליכער יזכור־פאַר־זאַמלונג, וואָס איז געווידמעט דעם אָנדענק פון די אום־געבראַכטע אידען ביי די נאַצים אין ביאַליסטאָק, און דאָס פאַרניכטען די אידישע ביאַליסטאָק בכלל. ווי איר ווייסט געוויס, בין איך אַ לעבעדיגער עדות פון דער דאָזיגער פאַרניכטונג, ווי אויך פון דעם הערָאישען ווידערשטאַנד פון אונזערע ברידער און שוועסטער. שפּעטער האָב איך אויך געהאַט אַ מעגליכקייט צו זען און דורכצומאַכען צוזאַמען מיט זיי די ליידען אין מאַידאַנעק, אוישוויץ, דאַכאו און אַנדערע טרויעריג־באַרימטע טויט לאָגערן, וועמענס פאַרשאָלטענע נעמען סימבאָליזירען די ליידען און אומקום פון אונזער פאָלק. איך האָף, אַז איך וועל האָבען אַן אָנדערע געלעגענהייט אין דער נאָענטסטער צוקונפט איבערצוגעבען פאַר אייך די גרויל־זאַכען, וואָס אַ בר מצוה אינגעל האָט געזען מיט זיינע אייגענע אויגען אין דער טראַגישער צייט פאַר אונזער אַמאָליגער באַליב־טער היים־שטאָט ביאַליסטאָק. דערלויבט מיר דערביי צו זאָגען, אַז אייער אָנוועזנהייט ביי דעם יערליכען יזכור־מיטינג וויי אויך אייער מיטהילף פאַר דעם ביאַליסטאָקער צענטער, איז דער קוואַל פון אינספּירַאַציע פאַר דער אייביגער עקזיסטענץ און המשך פון אידישען לעבען.

בעסטע וואונשען אייך אַלעמען,

שמואל פּיסאַר"

די דאָזיגע טעלעגראַמע פון דר. שמואל פּיסאַר, איז ביי דער אזכרה געלייענט געוואָרען פון הרב שמואל קראָניק, דער רב פון דעם ביאַליסטאָקער צענטער, היים פאַר עלטערע מענשען און שפּיטאָל. הרב קראָניק האָט אויך פֿאָרגעלייענט די אידישע איבערזעצונג פון דער רעדע וואָס דר. פּיסאַר האָט געהאַלטען

ביים אָנצינדען זעקס יזכור ליכט אין אָנדענק פון די 60 טויזענט ביאַליסטאָקער קדושים. פון רעכטס צו לינקס: סעם סאָלאַזש, לאָלאַ ווילענסקי, וועלוול שטשופּאַק, סעם טשודין, סאַראַ לעוו, דזשייקאָב בערען, הערָאלד מאָראָו.

אויף דער בינע וואו באַמטע פון דער אינסטיטוציע און רעדנערס האָבען אָנטייל גענומען אין דער אזכרה-פּאַרזאַמלונג. ראַבאַי יוסף סימקעס, גייסטיגער פירער פון האָליס הילס דזשואיש סענטער, זאָגט אַ תפילה אין אָנדענק פון יונתן נתניהו, געפּאַלענער העלד פון ישראל אין ענטעבע.

אין אוישוויץ, וועלן ער איז דאָרט געווען דעם 18טען יוני 1975. די דערמאָנטע רעדע איז געווען געדרוקט אין דער „ביאָליסטאָקער שטימע", פון ערב פּסח 1976. הרב קראָניק האָט דערביי אויך געריכט וועגען דער אַמאָליגער אידישער ביאָליסטאָק, וואָס איז געווען רייך מיט פּאַרשידענע אידישע אָרגאַניזאַציעס, און מיט אַ פּאַרצווייגטען אידישען לעבען אויף אַלערליי געביטען.

איסאַק ריבאַלאָווסקי, געבוירען סעקרעטאַר פון דעם ביאָליסטאָקער צענטער, היים פּאַר עלטערע מענשען און שפּיטאָל, האָט געשילדערט פּאַר דעם פּאַרזאַמלטען עולם די וויכטיגע אָקטיוויטעטען וואָס וועלט אָנגעפירט אין דער אינסטיטוציע. אויפן אָפּיל פון איסאַק ריבאַלאָווסקי, האָבען די פּאַרזאַמלטע געענטפערט אויף אַ וואָרימען אופן מיט ביישטייערונגען. ריבאַלאָווסקי האָט אויך פּאַרזאַמלטען עולם פּאַרגעשטעלט די אָנווועזנדע הערמאַן ליאַך און זיין פרוי, די עלטערען פון בנימין ליאַך, וועמען דער ביאָליסטאָקער צענטער מאַכט באַמיאונגען צו באָפרייען פון טורמע אין טעקסאס, ווייל ווי מיר גלויבען איז דער אומשולדיגער יונגערמאַן פּאַרשפּאַרט געוואָרען אומשולדיג אין טורמע.

נאָכדעם האָט הרב יוסף סימקעס, דער גייסטיגער פירער פון דעם האָליס הילס דזשואיש צענטער, געזאָגט פּאָסיגע תפילות אין אָנדענק פון די אומגעבראַכטע קדושים בייַ די נאַציס, ווי אויך פּאַר די העלדישע סאָלדאָטען אין מדינת ישראל וואָס האָבען אָפּגעגעבען זייערע לעבענס אין קאַמף מיט די שונאים, בייַם פּאַרטיידיגען די זיכערקייט פון דער אידישער מדינה.

סעם סאָלאָזש, וויצע-פּרעזידענט פון דעם ביאָליסטאָקער צענטער, האָט אָנגעצונדען אַ ספּעציעלען יאָרצייט-ליכט אין אָנדענק פון דעם העלדישען קאַמאַנדיר פון דער ישראל-אַרמיי יונתן נתניהו, וועלכער האָט אָנגעפירט מיט דער היסטאָרישער רעטונגס-אַקציע אין ענטעבע אוגאַנדאַ אין אָנהויב יולי 1976. נאָכדעם האָבען זעקס לאָנדסלייט וועלכע זיינען אַרויפגעפּרופען געוואָרען אויף דער טריבונע פון פּריינט ריבאַלאָווסקי, אָנגעצונדען זעקס יאָרצייט-ליכט אין אָנדענק פון די זעקס מיליאָן אומגעבראַכטע אידישע פּרויען, קינדער, מענער און זקנים בייַ די נאַציס. צום סוף פון דער 34טער יערליכער יזכור-פּאַרזאַמלונג, וואָס איז דורכגעפירט געוואָרען אויף אַן איינדרוקספולען אופן, האָט חזן הערי פיינבערג געמאַכט אַ א-ל מלא רחמים און געזאָגט קדיש, וואָס דער גאַנצער עולם האָט מיטגעזאָגט אין טיפען טרויער. חזן פיינבערג האָט פּאַרענדיגט די אזכרה מיט זינגען דעם פּאַרטיזאַנער הימן און די „התקוה".

שליסט זיך אָן אַלם מיטגליד אין ביאָליסטאָקער צענטער און היים פּאַר עלטערע מענטשען און שפּיטאָל

צוויי לידער

פון אָשר שטשוטשינסקי

וועך וועט...

וועך וועט נאָך מיר דערמאָנען מיין גלויביקן טאַטן,
און מיט די לאַנגע צעפּ אונטערן שייטל, מיין מאַמען?
וועך וועט זייערע געשטאַלטן,
זייער זכר אין זכרון איינראַמען?

וועך וועט נאָך מיר
זייערע שוועכע קרבנות געדענקען,
די גרייטקייט, דאָס לעבן
פאַר די קינדער אַוועקצושענקען...

וועך וועט נאָך מיר
זייער ליבשאַפט אין האַרצן טראָגן,
לאָזען פאַלען אַ טרער, און טיף אין זכרון
זייער לעבען און טויט
מיט שטומען וויטאָג באַקלאָגן.

וועך וועט נאָך מיר
דערמאָנען מיין הערלעכן טאַטן
מיט טיפער אמונה אין גאָט.
ביז ס'איז זיין וועלט, זיין שטעטל,
זיין געוויסן-בית-מדרש-שטאָט
אין מזרח וואָנט געוואָרן צעשטערט,
און מיינע טאַטע-מאַמעס קברים
באַמיסטיגט, פאַראָקערט די ערד...

דער צעמענטענער אינגעלע...

אין קליינעם גאָרטן, הינטער דער אַלטער הויז,
שטייט אַ סטאַטוע, אַ צעמענטענער אינגעלע,
וואָשט זיך אין רעגן, טריקנט זיך אין ווינט בלויז,
דעם האַרבסט, ער שטעקט זיין צינגעלע אַרויס...

אברהם ליס — באַוואוסטער ישראל-שרייבער און חשובער לאַנדסמאַן

קריגט וואַרימע אויפנאַמע פון דעם ביאַליסטאָקער צענטער אין ניו-יאָרק

אין סוף פון פאַרגאַנגענעם יאָר 1976, האָט אין אַמעריקע געווייזלט אונזער חשובער לאַנדסמאַן, דער באַוואוסטער שרייבער פון מדינת ישראל, אַברהם ליס. פריינט ליס איז דאָ אַרויסגעטראָטען מיט רעפעראַטען אין פאַרשידענע ערטער און ער האָט געהאַט גרויס דערפאָלג. ער האָט אויך דורכגעפירט אַ שליחות פאַר דעם גרויסען שלום עליכם הויז אין תל-אָביב, פון וועלכען ער איז דירעקטאָר. אַברהם ליס איז געווען אויפן באַזוך אין אַמעריקע מיט זיין פרוי.

פאַר אונז, אין דעם ביאַליסטאָקער צענטער, היים פאַר עלטערע מענשען און שפּיטאָל אין ניו יאָרק, איז געווען אַ באַזונדערס גרויסער כבוד צו האָבען ביי אונז אַלס געסט דעם חשובן לאַנדסמאַן, אברהם ליס מיט זיין פרוי. ווי באַקאַנט, איז אַברהם ליס איינער פון די אַקטיוווסטע שרייבער און דינאַמישער קולטור-טוער אין ישראל. ער איז אויך פאַר פיל יאָרן געווען

אברהם ליס

דער אָנפירער פון דער קול-ישראל ראַדיאָ אין אידיש. אונזער השובער לאַנדסמאַן איז דער מחבר פון עטליכע ביכער עסייען, וואָס האָבען אַרויסגערופען אַ גרויסען אָפּקלאַנג. איצט גרייט ער צו אַ נייעם בוך אונטערן נאָמען "שמועסן בכתב", עסייען וועגען שרייבער און קונסט. אַברהם ליס איז געקומען קיין ארץ-ישראל, פון ביאַליסטאָק, אין יאָר 1936. ער איז אויך אין פאַרלויף פון זיבען יאָר געווען פאַרוואַלטער פון דעם י. ל. פּרץ פאַרלאָג אין תל-אָביב. אונזער חשובער לאַנדסמאַן, וועלכער איז אין ישראל גוט באַקאַנט פאַר זיין מוטיקען קאַמף פאַר דער אַנערקענונג פון אידיש אין ארץ-ישראל, האָט אויך באַזונדט אויסטראַליע, דרום-אַפריקע און אַנדערע לענדער. ער איז אומעטום אויפגעטראָטען מיט רעפעראַטען אויף פאַרשידענע טעמעס און געהאַט גרויס דערפאָלג. זיין איצטיגער באַזוך אין אַמעריקע, איז געווען דער דריטער באַזוך דאָ.

מיטוואָך, דעם 5טען יאַנואַר היינטיגס יאָר, איז אין ביאַליס-טאָקער צענטער אין ניו יאָרק פאַרגעקומען אַ פייערליכע אויפ-נאָמע פאַר אַברהם ליס מיט זיין פרוי. ביי דעם צוזאַמענטרעף זיינען אָנוועזענד געווען אַלע מיטגלידער פון דער באַארד אָוו דירעקטאָרס פון דעם ביאַליסטאָקער צענטער, היים פאַר עלטערע מענשען און שפּיטאָל. דעם פאָרזיץ האָט געפירט לואיס סילווער, קולטור-פאָרזיצער פון דער ביאַליסטאָקער לאַנדסמאַנשאַפט. מיט וואַרעמע באַגריסונגען פאַר אברהם ליס און זיין פרוי זיינען אַרויסגעטראָטען מרס. עטל אינגבערג, עקזעקוטיוו-דירעקטאָר פון ביאַליסטאָקער צענטער; אַשר שטשוטשינסקי, קאַסירער; מאָריס מאַלאָוווסקי, טראָסטי, און די איבעריגע אָנוועזענדע. לואיס סילווער האָט אין וואַרעמע ווערטער באַגריסט דעם חשובן גאַסט אברהם ליס, און אָנגעפירט מיט דעם היימישען צוזאַמענ-קונפט. דער חשוב'ער גאַסט האָט, מיט פינקטליכע איינצעלהיי-טען איבערגעגעבען וועגען די טעטיגקייטען פון די ביאַליסטאָ-קער אין מדינת ישראל.

ביי דער אויפנאָמע, איז אויך בריית אַרומגערעדט געוואָרען וועגען דעם "ביאַליסטאָקער ספר" וואָס מען פלאַנירט איצט אַרויסצוגעבען. איסאַק ריבאַלאָווסקי, געוועראַל-סעקרעטאַר פון דעם ביאַליסטאָקער צענטער, היים פאַר עלטערע מענשען און שפּיטאָל, האָט באַריכטעט אַז ווען ער איז מיט עטליכע חדשים צוריק געווען אין מדינת ישראל, האָט ער די פראַגע אויף אַ בריטען אופן אויך באַהאַנדעלט מיט די פירער פון דער דאָרטיגער ביאַליסטאָקער לאַנדסמאַנשאַפט. דער חוב פון אַלע ביאַליסטאָקער אידען אומעטום — האָט ריבאַלאָווסקי אָנגעווויזען — איז צו טאָן אַלץ, כדי צו העלפען אַז דער "ספר ביאַליסטאָק" זאָל וואָס גיכער דערשיינען. ריבאַלאָווסקי האָט אָנגעוויזען ביי דעם צוזאַמענקונפט מיט אַברהם ליס, אַזוי ווי ער האָט דאָס אויך געטאָן זייענדיג אין ישראל, אַז דער "ספר ביאַליסטאָק" זאָל אַרויסגעגעבען ווערען אין אידיש, העברעאיש און ענגליש, כדי דאָס זאָל אויך זיין צוטריטליך צו לייענען פאַר די נייע דורות. מיר דאַרפען זאָרגען דערפאַר, האָט איסאַק ריבאַלאָווסקי געזאָגט, אַז אויך די נייע דורות זאָלען וויסען וועגען דער וואונדערליכער געשיכטע פון די אידען אין ביאַליסטאָק, ווי אויך וועגען דעם חורבן און וויידער-שטאַנד אין דער גרויזאַמער צייט פון היטלעריזם.

אויך די אַנדערע אָנוועזענדע ביי דעם צוזאַמענקונפט אין דעם ביאַליסטאָקער צענטער אין ניו יאָרק, די דירעקטאָרן פון דער אינסטיטוציע, האָבען אַרויסגעברַאכט פאַרשידענע מיינונגען וועגען דעם ווי אַזוי מען דאַרף אַרויסגעבען דעם מאָנומענטאַלען "ספר ביאַליסטאָק". עס איז דערביי אויסגעדריקט געוואָרן דער וואונטש, אַז אַברהם ליס, וועלכער איז איינער פון די רעדאַקטאָרן פון דעם פאַרנירטן "ספר ביאַליסטאָק", זאָל די אַלע אַרויסגע-בראַכטע מיינונגען און פאַרשלאָגען איבערגעבען צו דער פירער-שאַפט פון דער ביאַליסטאָקער לאַנדסמאַנשאַפט אין מדינת ישראל.

פריינט אַברהם ליס האָט האַרציג באַדאַנקט פאַר דער וואַ-רעמער אויפנאָמע, וואָס דער ביאַליסטאָקער צענטער אין ניו יאָרק האָט איינגאַרדענט פאַר אים און זיין פרוי. ער האָט איבערגעגע-בען דערביי אַ לעבעדיגען גרוס פון די ביאַליסטאָקער אין דער אידישער מדינה, און וועגען זייערע וויכטיגע אַקטיוויטעטען. פריינט ליס האָט אויסגעדריקט גרויס צופרידענהייט פון דעם וואָס ער האָט געזען דאָ, אין ניו יאָרק, אין דעם גרויסען ביאַ-ליסטאָקער צענטער. ער איז צופרידען צו זען, האָט ער געזאָגט, ווי אַזוי דאָ, אויף 228 איסט בראָדוועי אין ניו יאָרק, ווערט מיט ליבע אָפּגעהיט און וווייטער געצויגען דער גרויסער יחוס פון דער טראַגיש-פאַרשניטענער אידישער ביאַליסטאָק ביי די נאַציס. אַלע אָנוועזענדע האָבען זיך האַרציג געזעגענט מיט אַברהם ליס און זיין פרוי, מען האָט אויף אַ געזעגנזייטיגען אופן זיך געוואונשען געזונט און צופרידענהייט, און דער עיקר, שלום פאַר מדינת ישראל.

חשובע געסט באַזוכען ביאַליסטאָקער צענטער אין ניו־יאָרק

דער ביאַליסטאָקער צענטער, היים פאַר עלטערע מענשען און שפּיטאָל אין ניו יאָרק, וועלכע כסדר באַזוכט פון לאַנדסלייט און פריינט, סיי פון ניו יאָרק סיי אויך פון אַנדערע ערטער, וועלכע קומען אויף אַ באַזוך קיין ניו יאָרק. און ווי דער שטייגער איז, דריקען אַלע אויס אַנערקענונג די פירער פון אונזער אינסטיטוציע פאַר דער וויכטיגער אַרבעט וואָס מיר טוען, פאַר אויפהאַלטען און אָנפירען אויף אַזאַ פיינעם אופן מיט דער אינסטיטוציע וואו עס ווערען מיט גרויס וואַרעמקייט און זאָרג באַדינט די עלטערע איינוואוינער. מיר גיבען דאָ וויטער די נעמען פון בלויז אַ טייל געסט, וועלכע זיינען לעצטענס געווען אויף אַ באַזוך אין דעם ביאַליסטאָקער צענטער, היים פאַר עלטערע מענשען און שפּיטאָל.

שלום אָסטראָבורסקי מיט זיין פרוי

מיר האָבען געהאַט דעם כבוד אויפצונעמען אַלס גענסט שלום אָסטראָבורסקי מיט זיין פרוי, פון אויסטראַליע, וועלכע זיינען געווען אין ניו יאָרק אויף אַ באַזוך. פריינט אָסטראָבורסקי איז אַ ביאַליסטאָקער, וועלכער האָט דורכגעמאַכט ליידען און פיין אין צייט פון דער צווייטער וועלט־מלחמה ביי היטלער'ן. ער איז געווען איינער פון די ערשטע ביאַליסטאָקער אידען, געראַטעוועטע על־

שלום אָסטראָבורסקי און זיין פרוי

פּי נס פון די נאַציס, וועלכער איז באַלד נאָך דער מלחמה געקומען קיין ביאַליסטאָק. ליידער האָט ער דאָרט געזען דעם גרויסען חורבן פון אונזער אַלעמענס אַמאַליגער היים. שפּעטער האָט ער עמיגרירט קיין אויסטראַליע, וואו ער האָט אויפגעבויט אַ פיינעם און צופרידענעם לעבען מיט זיין פאַמיליע.

על פּי טעות איז אין דער „ביאַליסטאָקער שטימע" פון דעם לעצטען ערב ראש־השנה געווען געדרוקט דאָס בילד פון שלום אָסטראָבורסקי מיט זיין פרוי, אויף אַ ניט ריכטיקען פּלאַץ. מיר גיבען דעריבער דאָס בילד דאָ נאָך אַמאָל. פריינט אָסטראָבורסקי מיט זיין פרוי, האָבען איבערגעלאָזט אַ פיינע דאָנעישאָן פאַר דער אינסטיטוציע.

נתן לעף

צווישען די באַזוכער אין דעם ביאַליסטאָקער צענטער, היים פאַר עלטערע מענשען און שפּיטאָל, איז אויך געווען נתן לעף, וועלכער וואוינט אין מדינת ישראל. ער האָט אַמאָל געלערנט אין פאַרענדיגט די האַנטווערקער־שולע אין ביאַליסטאָק און אויך געלערנט אין דעם טעכניקום אין ווילנע. אין יאָר 1934, האָט פריינט לעף עמיגרירט קיין ארץ־ישראל וואו ער איז דאָרט געווען באַשעפטיגט ביי פאַרשידענע אַרבעטען. ער איז אויך געווען אַן אינסטרוקטאָר פאַר מעכאַניקער און געגעבען לעקציעס וועגען טעכנאָלאָגיע. נתן לעף איז געווען באַשעפטיגט 39 יאָר אַלס אינסטרוקטאָר־לערער און ער האָט אַרויסגעלאָזט אַ גרויסע צאָל תלמידים מיט אַ סך קענטענישן, וועלכע ברענגען איצט גרויס נוצען דער אידישער מדינה. איצט איז פריינט לעף שוין רי־טאַיערט, איז ער געקומען אויף אַ באַזוך קיין אַמעריקע. ער איז געווען זייער צופרידען פון זיין באַזוך אין אונזער אינסטיטוציע.

יצחק און מינא יודקעס

אין דער לעצטער צייט איז די ביאַליסטאָקער היים פאַר עלטערע מענשען און שפּיטאָל אויך באַזוכט געווארען פון יצחק און מינא יודקעס, וועלכע זיינען איינוואוינער אין תל־אָביב. דאָס פאָרל זיינען אין ישראל פון יאָר 1946. זיי זיינען געווען אין אַ קיבוץ ביזן יאָר 1949, ער איז אויך געווען אין דער ישראל־אַרמיי. פריינט יודקעס, וועלכער איז אַ ביאַליסטאָקער, איז אויך געווען דער פערזענליכער אָפּהיטער פון פרעמיער דוד בן־גוריון. ביזן

יצחק יודקעס, חוה קאַסטרי, מינה יודקעס און פרידאַ פריד.

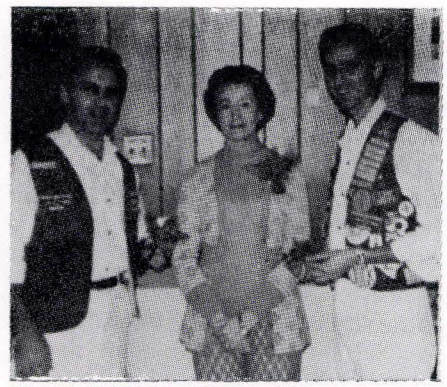
היינטיגען טאָג, דינט יצחק יודקעס אין דער זיכערהייטס־דינס פון דער אידישער מדינה. פריינט יודקעס מיט זיין פרוי זיינען געבראַכט געווארען אויף דעם באַזוך אין אונזער אינסטיטוציע פון פרידא פריד און חוה קאסטרע, וועלכע זיינען פריינט פון די געסט פון ישראל. די פריינדינעס פריד און קאסטרע, זיינען מיט־גלידער פון באָארד אָוו דירעקטאָרס פון דעם ביאַליסטאָקער צענטער, היים פאַר עלטערע מענשען און שפּיטאָל. די געסט פון ישראל זיינען געווען זייער צופרידען פון דעם אַלעם, וואָס זיי האָבען געזען אין דער אינסטיטוציע. זיי האָבען אויסגעדריקט באַגייסטערונג.

• שליפט זיך אָן אַלס מיטגלידער אין ביאַליסטאָקער צענטער, היים פאַר עלטערע מענטשען און שפּיטאָל !

בנימין ליאַך באַקומט ספּעציעלע אויסצייכענונג פאַר זיינעם אַ באַריכט אין טורמע-צייטונג

אין דער צייטונג „עכא" פון דעצעמבער 1976, וואָס ווערט אַרויסגעגעבן אין דער טורמע אין האָנטסוויל, טעקסאס, פון וועלכער בנימין ליאַך איז רעדאַקטאָר, ווערט איבערגעגעבן פון ריטשאַרד אָפּטאָן די באַשרייבונג וועגן אַ ספּעציעלער אויס־צייכענונג וואָס עס האָט באַקומען בנימין ליאַך. די דאָזיגע אויס־צייכענונג איז צוגעטיילט געוואָרן פון דער ליוואי סטראָוס ענד קאָמפּאַני און די אינטערנאַציאָנאַלע אַסאָסיעישאָן פון ראַדיא־שרייבערס. ליאַך האָט געוואונען די אויסצייכענונג, אויפן דריטען אָרט אין דער נייַער קאַטעגאָריע פון דעם 7טען יערליכען ראַדיא פּרעסע־פאַרמעסט.

אין דער באַשרייבונג ווערט דערציילט, אַז ליאַך האָט באַקומען די אויסצייכענונג פאַר זיין באַריכט (אין דער „עכא" אויסגאַבע פון נאָוועמבער 1975) וועגן דעם 44טען יערליכען טעקסאס טורמע־ראַדיא אין האָנטסוויל. ליאַך איז דער ערשטער פּריזאָנער אין טעקסאס דעפּאַרטמענט פון קאָרעקשאָן, צו ווערען אָנערקענט אין דעם נאַציאָנאַלען פאַרמעסט. ליאַך האָט באַקומען אַ טשעק אויף 25 דאָלאַר, אַ מתנה־סערטיפיקאַט צו קריגען אַ פּאָר ליוואיס

בנימין ליאַך (לינקס) און ריטשאַרד אָפּטאָן פרעזענטירען מרס. דזשין מערמאַן, וועלכע האָט זיי באַזוכט אין טורמע, מיט בלומען.

דזשינס, ווי אויך אַ ספּעציעלע אויסצייכענונג שריפט. אין דאָזיגען פאַרמעסט, ווערט איבערגעגעבן אין דער אויבענדערמאָנטער נייַעס, האָבען זיך באַטייליגט באַריכט־אָפּגעבער פון דער ניו יאָרק טאַימס, דאַלאַס מאָרנינג ניוס, ניו מעקסיקאָ מעגעזין, סעאַטל־טאַימס און אַנדערע אָנגעזעענע נאַציאָנאַלע צייטונגען.

אין דער נייַעס ווערט ווייטער דערמאָנט, אַז בנימין ליאַך האָט שוין באַקומען אַ גרעסערע צאָל אויסצייכענונגען זינט ער איז געוואָרן רעדאַקטאָר פון דער טורמע־צייטונג „עכא". באַד דזשאָנס, דער וואָרטזאָגער פון דעם פאַרמעסט, האָט אויסגעדריקט די האָפענונג, אַז מען וועט זען מער אָזעלכע געלונגענע שאָפונגען פון ליאַך אין די פאַרמעסטען. דער דאָזיגער יערליכער נאַציאָ־נאַלער ראַדיא־פאַרמעסט האָט זיך אָנגעהויבען אין יאָר 1970. ביי דעם ווערען יעדעס יאָר אויסגעדריקט אָנערקענונג און באַערט שרייבער און פּאָטאָגראַפיסטען. דאָס ווערט יעדעס מאָל גע־ספּאָנסאָרט פון לואי סטראוס קאָמפּאַני אין קאָאָפּעראַציע מיט דער אינטערנאַציאָנאַלער ראַדיא־שרייבער אַסאָסיעישאָן.

ווי די לעזער פון דער „ביאַליסטאָקער שטימע" ווייסען, איז דער 32 יאָריקער בנימין ליאַך געבוירען געוואָרען אין ביאַליס־טאָק. ער קומט איצט אָפּ אַ שטראָף פון 40 יאָר אין אַ טורמע אין טעקסאס, אָלס אָנגעקלאָגטער אין מאָרד. מיר, אין דעם ביאַליס־טאָקער צענטער גלויבען, אַז ער איז אומשולדיג און ער פאַרדינט באַפרייט צו ווערן פון דער טורמע. דער טעקסאס „פּאַראָל־ראָט" וועט נאָך אָמאָל באַטראַכטען די אַפּליקאַציע פון בנימין ליאַך פאַר פּאַראָל אין מאַי 1977. זייַנע לאָיערס האָפּען, אַז דאָס צוויי־טע

ער איז צופרידען פון דעם באַזוך פון דער ביאַליסטאָקער דעלעגאַציע אין מיאַמי ביטש

דערלויבט מיר אויסצודריקען מיין צופרידענהייט, דורך דער „ביאַליסטאָקער שטימע", פון דעם באַזוך פון דער ביאַליסטאָקער דעלעגאַציע פון ניו יאָרק ביי אונז דאָ, אין מיאַמי ביטש. גלויבט מיר, אַז איך האָב אויף דעם געוואַרט אַ לאַנגע צייט. וועג איך בין געקומען אַהערצו אין יאָר 1973, האָב איך דאָ געטראָפען אַ גרופּע גוטע פריינט, ביאַליסטאָקער לאַנדסלייט. איך האָב שוין דאָמאָלט געטראַכט וועגען דעם, אַז מען דאַרף דאָ שאָפען אַ שוועסטער אָרגאַניזאַציע, וואָס זאָל זיין אין פאַרבינדונג מיט דעם ביאַליסטאָקער צענטער אין ניו יאָרק.

איך האָב וועגען דעם דאָמאָלט געשריבען אַ בריוו צום צענטער קיין ניו יאָרק, און איך בין געווען דאַנקבאַר פאַר באַקומען אַ געהעריגען ענטפער. אין יענער צייט האָבען מיר אָבער דאָ נאָך ניט געהאַט גענוג אונזערע ביאַליסטאָקער לאַנדסלייט, כדי צו פירען געהעריגע אַקטיוויטעטען. איך בין אָבער דאָן שוין געווען מיט דער האָפענונג, אַז עס וועט קומען אַ צייט ווען מיר וועלען דאָ אויך פירען מיט געמיינזאַמע כוחות אַקטיוויטעטען פאַר אונזערע געמיינזאַמע צילען. און איצט, וועלט טאָקע אַזאַ אַרבעט דאָ אָנגעהויבען אַ דאַנק דער איניציאַטיוו און באַמיאונגען פון די ליבע ביאַליסטאָקער לאַנדסלייט פון ניו יאָרק.

דער 27טער נאָוועמבער 1976, וועט וועלען פאַרצייכענט אַלס גרויסער טאָג ווען מען האָט געמאַכט דאָ דעם אָנהויב פאַר אונזערע געמיינזאַמע טעטיגקייטען, וואָס ציט דעם גרויסען יחוס פון דער אידישער ביאַליסטאָק. דאָס איז אויך וויכטיג פאַר אַלע ביאַליסטאָקער, וועלכע האָבען געמאַכט מיאַמי ביטש פאַר זייער היים. איך בין זיכער, אַז מיט דער צייט וועט אונזער צאָל דאָ וואָקסען און די אָרגאַניזאַציע דאָ וועט פאַרנעמען אַ וויכטיגען פּלאַץ אין אונזער אַלעמענס לעבען. אין מיין נאָמען און אין נאָמען פון אַלע אונזערע ביאַליסטאָקער פריינט אין מיאַמי, דריק איך אויס אונזער דאַנקבאַרקייט פאַר געבען אונז די גלעלעגענהייט צו זיין פאַראיניגט און אויף אַ געמיינזאַמען אופן צו פירען אונזערע אַקטיוויטעטען. מיר האָבען דאָ גרויסע מעגליכקייטען צו זיין אַקטיוו, און טאָקע אין פאַרבינדונג מיט די טרייַע איבערגעגעבענע טוער פון דעם ביאַליסטאָקער צענטער, היים פאַר עלטערע מענ־שען און שפּיטאָל, אין ניו יאָרק.

זייט אַלע געזונט, בעסטע גרוסען

שמואל לעוו, מיאַמי ביטש

זאָל זיין מיט מזל!

פון **בנימין אָבעלסקי** (סקאַקי, איל.)

ראַיאַ און אהרן צו אייער גרויסער שמחה היינט,
שיקען אייך האַרציגע וואונשען די ביאַליסטאָקער פריינט.

דער נחת פון אייַערע קינדער וועט באַלויכטען אייער וועג,
ווי זוניגע שטראַלען אין ליכטיגע טעג.

וועט איר גיין מיט פריידן און שטאַלץ איר ביידע,
צו אייערע איניקלעך אויף שמחות, די באָבע און זיידע.

סעפּט. 15, 1976

מאָל באַטראַכטען זיין וועגדונג וועט ברענגען געהעריגע רעזול־טאַטען און זיי וועלן געווינען ליאַכ׳ס באַפרייאונג. דערווייל אָבער, וויזיט ליאַך אַרויס גרויס אינטערעס און וויללען ביים לערנען זיך אין טורמע, וואו ער וועלט ביי אַלעמען וויי געהעריג אָפּגעשאַצט. דאָס באַווייזט אויך, די אויבענדערמאָנטע אויסצייכענונג וואָס עס האָט באַקומען ליאַך פאַר זיין גוטען באַריכט אין דער טורמע־צייטונג, פון וועלכער ער איז אויך דער רעדאַקטאָר.

ביי די ביאַליסטאָקער לאַנדסלייט אין אַרגענטינע

פון בן ציון ברוקער (בוענאָס אייראס)

ביי אונז דאָ איז פאַרגעקומען אַ ספּעציעלער צוזאַמענטרעף פון די אַרדנער, וואָס באַטייליגען זיך אין די פּייערונגען פון דעם ביאַליסטאָקער פאַרבאַנד. די פאַרזאַמלונג איז פאַרגעקומען אונטערן פאָרזיץ פון זיידל וואַראָן, וועלכער האָט פעסטגעשטעלט, אַז די דאָזיגע אַרבעט איז אַ זייער וויכטיגע פאַרן פאַרבאַנד. ער האָט דערביי אָנגעוויזען, אַז אין דעם צייכענען זיך אויס פאַלגענדע אַקטיוויסטן: דוד פאַק, הערש פאָלאַק, אַברהם בורשטין, וואָלף טשינסקי, חיים פיילענבויגען, משה וויטשיקער, איזי קאַגאַן, לייבל וויינער און ישראל טיפּיצקי.

* * *

זייער אָפּט ביישטייערען זיך דאָ געוויסע פון אונזערע לאַנדסלייט, מיט אַ באַוונדערס ברייטער האַנט, וואָס דאָס ברענגט גרויסע נוצען פאַרן פאַראיין פון די ביאַליסטאָקער לאַנדסלייט אין בוענאָס אירעס. ווילען מיר דאָ פאַרצייכענען, אַז אייניער פון די דאָזיגע טרייַע ביישטייערער איז לעצטענס געווען דער באַקאַנטער נדבן יוסף קוליש. דער פאַראין האָט אים טאַקע אויסגעדריקט פאַרדינטער אַנערקענונג.

יוסף קוליש איז אויך אַ גוטער ביישטייערער פאַרן ביאַליסטאָקער צענטער און היים אין ניו־יאָרק.

* * *

דאָ איז פאַרגעקומען די אַלגעמיינע פאַרזאַמלונג פון דעם פאַרבאַנד פון ביאַליסטאָקער לאַנדסלייט, מיטן אַנטייל פון אַ גרויסער צאָל אָנווועזנדע. די פאַרזאַמלונג האָט געעפענט דער פּרעזידענט זלמן יעוורעאיסקי, וועלכער האָט געבעטען באַערען דעם אָנדענק פון די פאַרשטאָרבענע לאַנדסלייט. עס זיינען דערמאָנט געוואָרען די נפטרים: אַביגדור קאַרפּ, פּינע קראַוויעצקי, אַבא קלאָז, איטקע קאַגאַנאָוויטש־רוטענבערג, ליזע ציגאַן, סענדער סיבי, ברוך זעלעוויאַנסקי, יאַנקעל קאַפּוסטין, גרשון וויגאָדסקי, יאַנקעל באַגיש און יצחק קאַפּלאַן ע"ה. דער לעצטער איז געווען אַ געבוירענער אין סוויסלאָשטש און דערצויגען אין ביאַליסטאָק. ער איז געווען פון די ערשטע ביאַליסטאָקער קאָלאָניסטען אין אַרגענטינע, פון די ערשטע ציוניסטען דאָ, און בכלל אייניער פון די אָנגעזעענסטע פּערזענליכקייטען אין ישוב.

אַלס פאָרזיצער פון דער פאַרזאַמלונג איז אויסגעוויילט געוואָרען אַברהם דיין, און אַלס סעקרעטאַר יצחק צעשלער. פיינסאַד האָט באַריכטעט וועגען די טעטיגקייטען און יהושע גרוצקי האָט געגעבען דעם פינאַנציעלען באַריכט. אַברהם בורשטין פון דעם פּערמאַנענץ־קאָמיטעט, האָט פאַרגעלייגט אַז די פאַרוואַלטונג זאָל בלייבען אויף נאָך אַ יאָר.

* * *

מיט אַ קורצער צייט צוריק, האָבען מיר דאָ אַרגאַניזירט אַ מסיבה לכבוד אונזער בן־עיר יצחק הרכבי (ראַבינאָוויטש), וועלכער איז געווען ישראל־אַמבאַסאַדאָר אין אורוגוואַי און בראַזיל. איצט איז ער לייטער פון דער קולטור־אָפּטיילונג ביים אידישען וועלט קאָנגרעס. וועגען דער באַערטען חשובן גאַסט האָבען געדעדט פיינסאַד און יעוורעאיסקי. פאַרזיצער פון דער מסיבה איז געווען ישראל גרינבוים. פון דער „עבודה" פאַרטיי האָבען באַגריסט דר. טוביה קאַמענשטיין און יעקב פּאַלאַטיצקי. עס האָבען אויך געדעדט צבי טריוואָקס, יצחק צעסלער, שרה טורעק און שמואל צעסלער. דער באַערטער האָט זיך געטיילט מיט זייַנע זכרונות וועגען ביאַליסטאָק, וואָס זיינען איבערגעגעבען געוואָרען פון זייַנע עלטערן און וועגען באַגעגענישן מיט אַנדערע ביאַליסטאָקער, וועמען זיי האָבען געקענט. מיט אַ קאַנצערט זיינען אַרויסגעטראָטען רבקה קליניצקי באַגלייט ביי דער פּיאַנאָ פון לעאָן וויינער.

הרב דר. אָשר קירשבלום באַקומט ירושלים־מעדאַל

אונזער חשובער לאַנדסמאַן הרב דר. אָשר קירשבלום, דער גייסטיגער פירער פון דעם דזשואיש סענטער אין קיו גאַרדענס הילס, נ. י., אין לעצטענס אויסגעצייכענט געוואָרען מיט דעם ספּעציעלען ירושלים־מעדאַל, אין כבוד פאַר זיין 51טען באַזוך אין מדינת ישראל. הרב קירשבלום האָט דעם מעדאַל באַקומען ביי אַ פייערליכען דינער אין ירושלים, פון דעם ישראל מיניס־טעריום פאַר טוריזם.

הרב דר. קירשבלום איז אַ חשוב׳ער מיטגליד פון אונזער ביאַ־ליסטאָקער צענטער אין ניו יאָרק. ווי באַקאַנט, שטאַמט הרב

הרב אָשר קירשבלום

קירשבלום פון אַ יחוס׳דיגער משפּחה אין אַמאַליגען ביאַליסטאָק. מיר זיינען שטאָלץ פון דעם וואָס די גאַנצע משפּחה קירשבלום זיינען אַלע יאָרען ענג פאַרבונדען מיט דעם ביאַליסטאָקער צענ־טער, היים פאַר עלטערע מענשען און שפּיטאָל. הרב קירשבלום׳ס שוועסטער, מרס. דאָרא שניידערמאַן, איז לאַנגע יאָרען געווען פּרעזידענטין פון דער לעדיס אָקזילערי פון אונזער אינסטיטוציע.

ראַביי קירשבלום איז אויך אייניגעלאַדען געוואָרען צו דער־עפענען מיט אַ תּפילה דאָס רעפּרעזענטאַנטען הויז, וואָס איז פאַרגעקומען דינסטאָג, דעם 8טען פעברואַר.

גרויסע פייערונג ביי די גאַניאַנדזער־טרעסטינער אין ביאַליסטאָקער צענטער, זונטאָג, 1טן מאי

זונטאָג, דעם 1טן מאַי, וועט אין דעם ביאַליסטאָקער צענטער, 228 איסט בראָדוועי, נ. י. פאַרקומען דער גרויסער יערליכער באַל פון די גאַניאַנדזער־טרעסטינער לאַנדסלייט. דאָס איז די אייניציגע און וויכטיגסטע אונטערנעמונג, וואָס וועט דורכגעפירט אין פאַרלויף פון יאָר. די גאַנצע הכנסה פון דער אונטערנעמונג, גייט פאַר דער ליי־קאַסע אין מדינת ישראל, כדי צו העלפען דאָרט אַרייַנגעקומענע און נויטבאַדערפטיגע לאַנדס־לייט. דער באַל וועט זיך אָנהויבען 1 בייטאָג און אַ טראַדיציאָנע־לער לאָנטש וועט סערווירט וועדען 2 אַזייגער, אינגאַנצען פריי. עס וועט אויך זיין פייַנע מוזיק און גוטע אונטערהאַלטונג. אַלע לאַנדסלייט זיינען געלאַדען,

פאַרן גאַניאַנדזער און טרעסטינער
רעליף קאָמיטעט און יאָנג פרענדס,
משה מאַלאָזאָווסקי, פּרעזידענט
ראובן בינדלער, טרעזשוירער

איינדרוקספולע יערליכע אזכרה פון פרוושענע און אומגעגענט לאַנדסלייט, אַדורכגעפירט אין דעם ביאַליסטאַקער צענטער

פון הערשל מוראַווסקי

זונטאָג בייטאָג, דעם 30טען יאַנואַר 1977, איז דורכגעפירט געווארען די יערליכע אזכרה צום 34טען יאָרצייט זינט די נאַציס האָבען אומגעבראַכט די אידען אין פרוזשענע און אומגעגענט. די טרויער פאַרזאַמלונג איז פאַרגעקומען אין אוידיטאָריום פון דעם ביאַליסטאָקער צענטער, אויף 228 איסט בראָדוועי, ניו-יאָרק.

ניט געקוקט אויף דעם זייער קאַלטען ווינטער וואָס איז געווען יענעם טאָג, איז געקומען אַ גרויסער עולם אויפן רוף פון דעם פרוזשענער רעליף-קאָמיטעט פון ניו-יאָרק און פילאַדעלפיע. אַלע זיינען געווען אינגעהילט אין טיפען טרויער ביים דערמאָנען זיך די אומגעבראַכטע נאָענטע און די אידען פון פרוזשענע, שערשעוו, מאַלטע, בערעזע, סעלץ, רוזשאַן, פּאָפּעלאַוו, סלאָנים, אַנטאָפּאָלע, קאַמענעץ, גיינאָווקע, ביאַלאָוויעזש, קאָברין, בריסק, ביאַליסטאָק און פון אַנדערע אַרומיגע ערטער.

דער פאָרזיצער פון דעם פרוזשענער און אומגעגענט רעליף, איטשע יאַנאָוויטש, האָט אין רירענדע ווערטער געפענט די טרויער-פאַרזאַמלונג. ער האָט אין קורצען געדאַדט ווען דער באַדייטונג פון אָפּהיטען אויף אַ טרייען אופן דעם אַנדענק פון די קדושים און מארטירער, ווי דאָס ווערט יעדעס יאָר געטאָן פון אונזערע לאַנדסלייט. פריינט יאַנאָוויטש האָט אויפגעלעבט די אַמאָליגע אַלטע היימען אונזערע, ווו דאָס אידישע לעבען איז געווען אַזוי טיף פאַרוואָרצעלט. ער האָט אויך געזאָגט דעם פאַרזאַמלטען עולם, אַז דאָס אָפּהיטען דעם אַנדענק פון די קדושים זאָל אויך איבערגעגעבען ווערען צו די נייע דורות, ווייל מיר טאָרען קיינמאָל ניט פאַרגעסען און ניט פאַרגעבען, וואָס די נאַציס האָבען געטאָן צום אידישען פאָלק, בייַ דער גלייכגילטיגקייט פון דער גרויסער וועלט.

נאָכדעם האָט דער איבערגעגעבענער און אַקטיווער לאַנדסמאַן און טרעשורער פון אונזער רעליף, הערשל מוראַווסקי, איבערגעגעבען אַן אויספירליכען באריכט פון דעם פאַרגאַנגענעם יאָר. ער האָט דערבייַ געלויבט די פרוזשענער לאַנדסלייט און פון אומגעגענט, פאַר זייער טרייער באַציאונג און אויפפירונג סיי אין דער אַלטער היים און אין די קאָנצענטראַציע לאַגערען ווי אויך נאָכ'ן חורבן און יעצט. אַ סך, אַ סך קלענער אין צאָל וואָלטען מיר יעצט געווען, האָט הערשל מיט אַ זיכערען טאָן געזאָגט, ווען מיר וואָלטען זיך ניט אויפגעפירט ווי אַ פרוזשענער און אומגעגענט, און האָט דערבייַ אַרויסגעבראַכט וויכטיגע איינצעלהייטען וועגען דער טעטיגקייט פון פרוזשענער לאַנדסלייט — פון זייער גוטער האַלטונג, באַציאונג און פאַרבינדונג מיטן אַרויס- וווייזען דעם געהעריגען אָפּרוף פאַר דער אַרבעט וואָס די לאַנדס- מאַנשאַפט פירט אָן דורך איר פרוזשענער און אומגעגענט רעליף קאָמיטעט אין ניו-יאָרק און פילאַדעלפיע. און צום סוף האָט ער אויסגעפירט, אַז וואו אַ פרוזשענער זאָל זיך ניט געפינען בלייבט ער געטרייַ און צוגעבונדען צו זיין שטאָט און צו די לאַנדסלייט און בלייבט אַ פרוזשענער.

דאָן האָט איטשע יאַנאָוויטש אַרויפגערופען אויף דער בינע זעקס קינדער פון אונזערע לאַנדסלייט, וועלכע האָבען אָנגעצונדען זעקס יאָרצייט-ליכט אין אָנדענק פון די זעקס מיליאָן אומגע- בראַכטע אידישע פרויען, קינדער, מענער און זקנים בייַ די נאַציס. אין דעם זאָל האָט געהערשט אַ טויטע שטילקייט. עס האָבען זיך געהערט זיפצען און קרעכצען, פיל פון די אָנוועזענדע האָבען געהאַט טרערען אין זייערע אויגען. נאָכדעם, האָט איטשע יאַנא- ויטש אַרויפגערופען די ליבע לאַנדספרוי פון סלאָנים, ראָזא לוסקי. זי האָט פאַרגעלייענט דריי ספּעציעל צוגעפאַסטע רעצי- טאַציעס, וועגען דעם אידישען חורבן, פון וואָס דער עולם איז געווען זייער געריר ט און באַגייסטערט ביז טרערען.

מיט אַ רעפעראַט איז אַרויסגעטראָטען דער באַקאַנטער שרייבער ש. ל. שניידערמאַן. ער האָט גערעדט וועגען דעם גרויסען יחוס פון דעם פוילישען אידענטום, וואָס איז אויף אָזאַ גרויזאַמען אופן אומגעבראַכט געוואָרען פון די נאַצישע רוצחים. שנייַדערמאַן האָט אויך אויפגעלעבט אינטערעסאַנטע מאַמענטען פון דעם אַמאָליגען אידישען פרוזשענע, וואו ער פלעגט קומען אַלס סטו- דענט. ער האָט אויך דערציילט וועגען דעם וויכטיגען צושטייער וואָס פרוזשענער אידען האָבען שטענדיג געמאַכט פאַרן אידישען פאָלק.

נאָכדעם איז אַרויסגעטראָטען אונזער אַלעמענס באַליבטער און באַוואוסטער חזן הערי פיינבערג, דער חזן פון דעם פלעטבוש דזשואיש צענטער אין ברוקלין. ער האָט באַגייסטערט דעם פאַר- זאַמלטען עולם מיט זיינע ספּעציעלע צוגעפאַסטע לידער, וואָס האָט זייער אויסגענומען ביי אַלעמען. ביי דער פיאַנאָ האָט באַגלייט די באַקאַנטע פיאַניסטין סאָניאַ איידוס.

איטשע יאַנאָוויטש האָט דאַן אַרויפגערופען אונזער געטרייען לאַנדסמאַן הערשל שרייבמאַן. ער האָט מיט האַרציגע ווערטער און מיט אַ גערירטער שטימע איבערגעגעבען דעראינערונגען פון דעם אַמאָליגען אידישען לעבען אין פרוזשענע און אומגעגענט, וואָס דער עולם האָט אויסגעהערט מיט גרויסען אינטערעס. פריינט שרייבמאַן האָט אויך אויף אַ זייער רירנדען אופן אויפ- געלעבט און דערציילט וועגען די ליידען און פיין פון די פרוזש- נער אידען און פון אומגעגענט, אין געטאָ ביי די נאַציס.

באַלד נאָכדעם איז אויף דער בינע אַרויפגעקומען אונזער חשוב'ער רב פון שערשעוו, הרב דר. אבא זייענס, וועלכער האָט געזאָגט פאַסיגע קאָפּיטלעך תהילים. צום סוף האָט ער געזאָגט קדיש מיט דעם גאַנצען עולם בציבור. אַלע אָנוועזענדע האָבען אין טיפען טרויער נאָכגעזאָגט די הייליגע ווערטער, פאַר אונזערע אַלעמענס טייערסטע און ליבע, וועלכע זיינען אומגעבראַכט גע- ווארען פון די מערדערס. די גרויסע טרויער-פאַרזאַמלונג האָט זיך פאַרענדיגט מיט זינגען, פון חזן הערי פיינבערג, די „התקוה" און דעם פאַרטיזאַנער הימן.

אין נאָמען פון אַלע פרוזשענער לאַנדסלייט און פון אומגע- גענט, און אין נאָמען פון פרוזשענער רעליף קאָמיטעט אין ניו-יאָרק און פילאַדעלפיע, ווילען מיר אויסדריקען אַ האַרציגען דאַנק צו דער פירערשאַפט פון דעם ביאַליסטאָקער צענטער פאַר דעם גרויסען אינטערעס און ווארימע הילף, וואָס מיר האָבען באַקומען ביים דורכפירען די יזכור-פאַרזאַמלונג. אַ ספּעציעלען דאַנק צו איסאַק ריבאַלאָווסקי, געניראַל-סעקרעטאַר, און עטל אינגבערג, עקזעקוטיוו דירעקטאָרין פון ביאַליסטאָקער צענטער און „היים", ווי אויך דעם חשובען רב, הר"ב שמואל קראָניק, אַ יישר-כוח פאַר אַלעס.

יצחק ראגאוויטש ע"ה

מיר האָבען באַקומען די טרויעריגע ידיעה וועגען פלוצ- לונגדיגען טויט פון אונזער חשוב'ן פרוזשינער לאַנדסמאַן יצחק ראגאוויטש, ע"ה. ער האָט געוואוינט אין פילאַדעלפיע.

אין קומענדיגען נומער „שטימע" וועלען מיר געבען אַ בריי טערע באַשרייבונג.

על כנפי נשרים...

פון יעקב מעללער (ברוקלין, נ. י.)

על כנפי נשרים — זיינען אַרויסגעפלוגען גבורי ישראל קאַמאַנדאָ,
דורכצופירען אַ פּדיון שבויים פון 110 געפאַנגענע אידען אין
אוגאַנדאָ.
איז רוישען מאַטאָרען, איבער ימ׳ען שטעט און אַלערליי לענדער,
יאָגען און אַיילען זיך צום דערגרייכען, די טעראָריסטען שענדער.

פרעגט אַ ווידער-קול — וואָס יאָגסטו זיך דו שטאָלענער פויגעל ?
ווער טרייבט דיך, ווער לויפט נאָך דיר, איך וויל דאָס זייער וויסען,
צי אַנטלויפסטו פון מערדער, פּיראַטען, טעראָריסטען, באַנדיטען ?
וואָס לויערען מיט האַס, טעראָר אויף דיר — אָן געוויסען...

ענטפערט די שטאָלענע פויגעל — ניין ! דו האָסט ניט געטראָפען !
קיינער נאָך מיר לויפט, פליט, טוט מיר נאָכיאָגען.
עס טרייבט מיר אַ קראָפט, פון טויזענטער יאָרען-אויסדויער,
פון דור-דורות פיין און פון ליידנשאַפטליכען פלאָגען...

איך פיר דאָ, גבורי ישראל קאַמאַנדאָס אויף מיינע פליגלען,
צום ראַטעווען 110 געפאַנגענע אידען, פון טעראָריסטישע הענט !
וויל עס איז אָן רחמנות זעקס מיליאָן מענער, פרויען און קינדער,
אין אוישוויץ, מיידאַנעק, טרעבלינקע, געוואָרען פאַרגאַזט,
פאַברענט.

דאָס פיר איך די גבורי ישראל, צום ווייזען דער גאַנצער וועלט,
אַז עס וועט אָזוינס מער ניט פאַסירען, „וען אַ וועלט האָט
געשוויגען".
און בעזרת השם דער נס איז געשען, די גבורים האָט זיך
איינגעגעבען,
די משכנות פון מערדערישע הענט — לעבעדיגע אַרויסגעקריגען.

איז נעמט אויף גבורי ישראל, לויב און יישר כח פון כלל ישראל
אין דעם נוסח פון אַ מזמור-שיר והודאה וחסד וכל הכבוד !
פאַר אייער היסטאָרישען, מוטיגען, העלדישען פּדיון-שבויים טאַט,
עם ישראל חי ! — וגבורי צה״ל פון מדינת ישראל, לעולם ועד...

ו׳ תמוז, תשל״ו. יולי 4טער, 1976.

וואַרעמע ווערטער פון אַ האַרציגען לאַנדסמאַן

צו דער רעדאַקציע פון דער „ביאַליסטאָקער שטימע",

שלום וברכה!

דאָס איז מיין באַשיידענע ביישטייערונג פאַרן „ספר ביאַליס-
טאָק", מיט מיינע בעסטע וואונשען פאַר הצלחה אין דער אונטער-
נעמונג.

אויף די ביאַליסטאָקער קען מען אָנוועגדען דאָס תלמודיש
ווערטל, חזקה על חבר שלא יוציא מתחת ידו דבר שאינו מתוקן,
דאָס הייסט אַז מ׳קען זיך פאַרלאָזען אויף די ביאַליסטאָקער, אַז
דער רעזולטאַט פון דער נייער אונטערנעמונג וועט זיין אַ גרויסער
דערפאָלג.

קיין שטאָט פון דער אַמאָליגער רוסישער אימפעריע, ווי,
למשל, וואַרשע, ווילנע, מינסק, קאָווע האָט גאָרניט אויפגעטאָן
אין פאַרגלייך מיט די ביאַליסטאָקער. די ביאַליסטאָקער לעבען
און שטרעבען און זיינען שטענדיג אַקטיוו.
מיט מיינע בעסטע וואונשען,

ברגשי כבוד

צבי מאַטיסאָן
ברוקלין, נ. י.

„קלוב פון גראָדנער פריינט" פירט דורך 34טע אַזכרה נאָך די קדושים — אין ביאַליסטאָקער צענטער, אין ניו-יאָרק

זונטאָג, דעם 13טען מערץ, 1977, האָט דער „קלוב פון גראָדנער פריינט" דורכגעפירט אין גרויסען אוידיטאָריום פון ביאַליסטאָקער צענטער, 228 איסט בראָדוועי, נ. י., די 34טע יערליכע אַזכרה אין אָנדענק פון די קדושים און מאַרטירער. עס איז אויף אַ ווירדיגען אופן באַערט געוואָרען דער הייליגער אָנ-דענק פון די אומגעבראַכטע קנאַפּע 30 טויזענט אידען אין גראָדנע און אומגעגענט.

פאָרזיצער פון דער טרויער-פאַרזאַמלונג איז געווען יאַנקל וואָליקאָוו, וועלכער האָט אין זיין אַריינפיר-וואָרט אויך געגעבען אַן אָפּשאַצונג וועגען דעם אָמאָליגען פאַרצווייגטען אידישען ישוב אין גראָדנע, פון וואָס עס איז מער ניטאָ קיין צייכען.

דער הויפּט רעדנער פון דער אַזכרה איז געווען מיישל קרעמער, אַ וויכטיגער טויער פון „קלוב גראָדנער פריינט", וועל-כער האָט אויף אַ טיף-רירענדען אופן געשילדערט די פּיין און העלדישקייט פון די אידען ביי די נאַציס.

דאָרא ראָסעק, סעקרעטאַרין פון „קלוב גראָדנער פריינט", האָט גערעדט וועגען די אַקטיוויטעטען.

אין טיפּען טרויער זיינען אָנגעצונדען געוואָרען זעקס ליכט. דער באַוואוסטער ביאַליסטאָקער חזן, הערי פיינבערג, האָט גע-מאַכט דעם א-ל מלא רחמים און אויף אַן איינדרוקספולען אופן האָט ער געזונגען פאַסיג חורבן-לידער. ס׳איז דורכגעפירט גע-וואָרען אַ זאַמלונג פאַרן „יונייטעד דזשואיש אַפּיל", אויף וואָס דער עולם האָט זיך זייער וואַרים אָפּגערופען.

די איינדרוקספולע טרויער-פאַרזאַמלונג איז פאַרענדיגט גע-וואָרען מיט זינגען דעם פאַרטיזאַנער-הימן און די „התקוה".

אַ וואַרעמער בריוו פון מדינת ישראל

צו דער רעדאַקציע „ביאַליסטאָקער שטימע"
טייערע לאַנדסלייט,

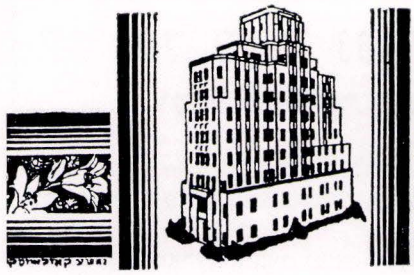
איך האָב דערהאַלטען די „ביאַליסטאָקער שטימע" נומער 319 און איך האָב מיט גרויס אינטערעס געלייענט וועגען דער וויכטיגער אַרבעט פון אייער ביאַליסטאָקער צענטער, היים פאַר עלטערע מענשען און שפּיטאָל. מיט מיין דאָזיגען דרוק-בריוו וויל איך אויסדריקען אָנערקענונג פאַר די וויכטיגע אַקטיוויטעטען וואָס איר פּירט-אָן.

ווען איך האָב פאַרלאָזען ביאַליסטאָק, בין איך געווען אַ אינגעל פון 12 יאָר. און כאָטש עס איז שוין זינט דאַן אַריבער כמעט פופציג יאָר, איז מיר ביאַליסטאָק פון יענער צייט נאָך אַלץ פאַרבליבען אין זכרון. און פאַר אַלץ וואָס איז פאַרבונדען מיט דער אַלטער היים, האָב איך אַ גרויסען סענטימענט. דאָס איז אויך פאַר דער „ביאַליסטאָקער שטימע" פון לעצטען ערב ראש-השנה. איך וועל אויך זייער אָפּשאַצען אויב איר וועט מיר וויייטער שיקען אַלץ וואָס איר גיט אַרויס אין שריפט.

מיט גרויס אַכטונג און פריינטשאַפט,

שמעון בר-כהן
תל-אָביב

נ. ב.. אין ביאַליסטאָק איז אונזער פאַמיליען נאָמען געווען בארקאָן, און מיר האָבען געוואוינט אויף מאַזאָוויעצקי (די בריייטע פּיאַסקעס).

אונזער אינסטיטוציע

וואָס מען טוט און וואָס מען פלאַנט

פּסח אין אונזער היים

ווי אַלע יאָרן וועט אויך דאָס מאָל דער פרייליכער יום־טוב פּסח געפּייערט ווערן אויף דעם ריכטיגן טראַדיציאָנעלן שטייגער.

די עלטערע אייגנווואוינער פון אונזער היים וועלען פֿראַווען די סדרים אין דעם גרויסן ליכטיגן און ציכטיגן עס־זאַל מיט גלאַנץ און פֿראַכט. אונזער גבאי, מר. טאַביאַש, וועט אַנפירן מיט דעם וואוי־דער־שיינעם מנהג, זאָגן צוזאַמען די הגדה און עסן די כשר׳ע געשמאַקע פּסח׳דיגע מאכלים.

אונזער שוהל

מיר ווילן אויסדריקן אַ גרויסן יישר־כח צו אונזער גבאי, מאַקס טאַביאַס, וועלכער גיט אַכטונג אַז עס זאָל זיין אַ מנין אין דער פרי און פֿאַרנאַכט, און אַז אַלץ זאָל זיך פירן בסדר. ביים דאַוונען דערמאָנט מען די נעמען פון אַלע נפטרים און אויך פֿאַר די וועלכע מ׳האַלט יאָרצייט און מ׳זאָגט קדיש בציבור. זאָל השי״ת בענטשן פריינט טאַביאַס מיט אַלע מתפּללים, אַז זיי זאָלן געזונט זיין און קענען אָנפירן מיטן מנין.

אין שוהל וועט מען מקבל זיין דעם יום־טוב מיט שמחה, ניט נאָר די איינוואוינער פון דער היים, נאָר אויך די שכנים און פריינט.

יערליכער באַזאַר

דער יערליכער באַזאַר אָנגעפירט פון אונזער ליידיס־אָקזילערי, איז אָפּגעהאַלטן געוואָרן פון 4טן דעצעמבער ביז 12טן דעצעמבער, 1976. דער איבערגעבענער טשערמאַן, הערשל טאַלין, די פרעזידענטין פון דער אָקזילערי, הילדע סלאַיער מיט זייער קאָמיטע, האָבן געאַרבעט צוזאַמענבערענגען, סאָרטירן און פאַרקויפן די סחורה. דער באַזאַר איז געווען אַ גרויסער דערפאָלג אַדאַנק דער שוועריקייט פון די גוטע מענער און פרויען. מיר דריקן אויס אַ גרויסן יישר־כח צו די אַלע גוטע פריינט, וועלכע האָבן צוגעשטעלט די סחורה און צום טשערמאַן מיט דער קאָמיטע פאַר דער גרויסער מי.

מעות חיטים

איינער פון די שענסטע מנהגים איז די אידישע טראַדיציע פון „מעות חיטים״, פון העלפען דעם נויטבאַדערפטיגען צו האָבן אַ פריילעכן פּסח. ווילן מיר דורך די שורות אָפּגעבן אַ גרויסן דאַנק צו אַלע וועלכע האָבן זיך אַזוי וואַרים אָפּגערופען אויף אונזער יערליכן מעות־חיטים־קאַמפּעיין.

אויב איר האָט נאָך נישט דערפילט דעם חוב, בעטען מיר אייך, שיקט אַריין אייער ביישטייערונג איצט צו דעם מעות־חיטים פאַנד.

ווי עס איז באַקאַנט, העלפען מיר מיט דעם מעות־חיטים־קאַמפּיין לאַנדסלייט אין ישראל וועלכע נויטיגען זיך אין אונזער הילף, ווי אויך די עלטערע קראַנקע אייניגע וואוינער פון אונזער „היים״.

יערליכער מיטגלידאָפּצאָל

מיר דאַנקען אַלע מיטגלידער, וועלכע האָבען זיך שנעל אָפּגערופען און אַריינגעשיקט זייערע „דיוס״. עס איז באמת אַ כבוד צו האָבען אַזויפיל איבערגעגעבענע מיטגלידער, וועלכע שאַצען אָפּ די נויטווענדיגקייט פון העלפען די עלטערע שוואַכע מענער און פרויען. בעטען מיר טאַקע די יעניגע, וועלכע האָבען וועגען דעם פֿאַרגעסען, זיי זאָלען טאָן זייער פליכט און אָפּצאָלען די „דיוס״ און פֿאַראינטערעסירען זייערע קינדער און פריינט זיך אַנשליסען אין אונזערע רייען און אַנטייל־נעמען אין דער הייליגער נאָבעלער אַרבעט.

שלום־מיטינג, דינער און אינסטאַלעישאַן

דער שלום־מיטינג פון באַארד אָוו דירעקטאָרען און די אינסטאַלעישאַן פון די אָפּיסערס וועט פֿאָרקומען זונטאָג, דעם 5טן יוני, 1977, 1 אַזייגער בייטאָג, אין אונזער אינסטיטוציע. אַלע דירעקטאָרען און אָפּיסערס זיינען געבעטען צו קומען פינקטליך אין צייט.

אַ געשמאַקער דינער וועט סערווירט ווערען און אַ קאָנצערט וועט פֿאָרקומען.

יערליכע חנוכה־פייערונג פֿאַר לאַנדסלייט און פריינט אין דעם ביאַליסטאָקער צענטער אין ניו־יאָרק

די יערליכע חנוכה־פייערונג און קאָנצערט פֿאַר מיטגלידער און פריינט איז געהאַלטען געוואָרן אין דעם נייעם אויסדיטאָריום ביים ביאַליסטאָקער צענטער אין ניו־יאָרק, דעם 19טן דעצעמבער, 1976. די לאַנדסלייט האָבען, ווי אַלעמאָל, באַוויזען זייער שטאַרקע איבערגעגעבנקייט און אויסגעפילט דעם זאָל. עס איז געווען אַן אמת׳ע היימישע שמחה אויף דעם עכטען ביאַליסטאָקער שטייגער.

טשערמאַן פון דער גרויסער אונטערנעמונג איז געווען הערי פיינבערג, וועלכער האָלט אויך דעם אַמט פון פֿאָרזיצער פון אונזער באַארד אָוו דירעקטאָרען. ער האָט געבעטען הרב שמואל קראָניק, ראַבאַי פון דער אינסטיטוציע, צו רעדען וועגען חנוכה בנוגע אונזער צייט.

מרס. עטל אינגבערג, עקזעקוטיוו־דירעקטאָר, האָט באַגריסט די געסט און זי האָט געריידט וועגען פֿאַרשידענע אַדמיניסטראַטיווע ענינים פון דער „היים״.

איסאַק ריבאַלאָווסקי, געניעראַל־סעקרעטאַר, האָט באַגריסט די לאַנדסלייט, און דאַן האָט ער פֿאַרקויפט 6 חנוכה־מנורות און געשאַפען אַ גרויסע סומע געלט.

מרס. הילדאַ סלאַיער, פרעזידענטין פון דער ביאַליסטאָקער ליידיס אָקזילערי, האָט באַגריסט דעם עולם אין נאָמען פון איר אָרגאַניזאַציע און נאָכהער האָט זי פרעזענטירט אַ טשעק פון $2000 צו דער אינסטיטוציע.

דער עולם האָט זיך וואַרים אָפּגערופען צו דעם אָפיל און געגעבען שיינע בייטייערונגען.

דער עולם פֿאַרברַכט אין אַ פריילעכער, יום־טוב׳דיגער אַטמאָספֿער, מיט שיינע, באַדעקטע טישען און געשמאַקע חנוכה־לאַטקעס זיינען סערווירט געוואָרן.

חזן הערי פיינבערג האָט געזונגען שיינע לידער און פֿאַסיגע יום טוב׳דיגע ניגונים. די באַגאַבטע פּיאַניסטין, סאַניאַ אייזדוס און איר מאַן, הערי, אַ פידלער, האָבען געגעבען אַ פֿאַרווייל־ענדען קאָנצערט.

די ביאַליסטאָקער טעאַטער־בענעפיט אין לינקאָלן־צענטער

זונטאָג בייטאָג, דעם 31טען אָקטאָבער 1976, האָט דער ביאַליסטאָקער צענטער, היים פאַר עלטערע מענשען און שפּיטאָל, דורכגעפירט דעם יערליכען טעאַטער־בענעפיט. די פייערליכע אונטערנעמונג וואָס איז פאַרגעקומען אין דעם גרויסען אייוועריי פישער האַל פון פּרעכטיגען לינקאָלן־סענטער, אין ניו־יאָרק, איז טאַקע פאַרוואַנדעלט געוואָרען אין אַ גרויסען אידישען קולטור־יום־טוב. דער עלטער־טער ריזיגער זאַל איז געווען פול גע־פּאַקט מיט עטליכע טויזענט ביאַליסטאָקער לאַנדסלייט און פריינט, ליבהאָבער און שטיצער פון דעם בעסערען אידיש־קינסט־לעריישען וואָרט.

דער גרויסער קאָנצערט, וואָס איז געווען אונטערן נאָמען „מיט געזאַנג און געלעכ־טער", איז פּראָדוצירט און נאַראַנזירט געוואָרען, אין אידיש און ענגליש, פון די באַוואוסטע בינע־קינסטלער הערמאַן יאַבלאָקאָוו און בעלאַ מייזעל. אינ׳ם אימ־פּאָזאַנטען פּאַרשטעלונג־קאָנצערט האָבען זיך באַטייליגט די באַרימטע קינסטלער: מישא אַלעקסאַנדראָוויטש, סאַראַ רובין, פריידעלע אוישער, לאו מייסאָן, דוד קערי, די „תימנער טריא", און די פּאָניסטין־קאָמפּאָזיטאָרין, רענע סאָלאָמאָן. מערעלין מייקלס, די באַרימטע זינגערין און אימ־פּרעסאָניסטין פון אַמעריקאַנער בינע און טעלעוויזיע, וועלכע האָט געזאַלט אויפ־טרעטען אַלס די הויפּט קינסטלערין פון דער פּאַרשטעלונג, איז קראַנק געוואָרען און האָט דערפּאַר נישט געקאָנט זיין צו דער פּראָגראַם.

פאַרן אָנהויב פון דעם צווייטען טייל, האָבען צו דעם גרויסען פאַרזאַמעלטען עולם געערעדט מרס. עטל אינגבערג, עקזי־קוטיוו־דירעקטאָר פון דער ביאַליסטאָקער היים פאַר עלטערע מענשען און שפּיטאָל, און איסאַק ריבאָלאָווסקי, דער ענערגישער געזעלשאַפטס־טעקרעטאַר פון דער גרויסער פּאָפולערער און באַליבטער אינסטיטוציע אין דעם אידישען ניו־יאָרק.

אַלע זיינען זיך פונאָנדערגעגאַנגען פון דעם קאָנצערט, מיט אויסדרוקען פון לויב און דאָנקבאַרקייט פאַר די פירער פון דער גרויסער ביאַליסטאָקער אינסטיטוציע.

יערליכער מעמבערשיפ־מיטינג און פּורים־פּאַרזאַמלונג דורכ־געפירט אין ביאַליסטאָקער צענטער אין ניו־יאָרק

זונטאָג, דעם 6טען מערץ, 1977, איז פאַרגעקומען די טראַדיציאָנעלע פּורים־פייערונג אין ביאַליסטאָקער צענטער, 228 איסט בראָדוועי, ניו־יאָרק. דאָס איז אויך געווען אַן אַלגעמיינע מיטגלידער פאַרזאַמ־לונג אויסצוקלייבען די נייע דירעקטאָרען פאַרן יאָר 78־1977.

דער פאַרזיצער פון דער פאַרזאַמלונג און פּורים־פייערונג איז געווען חזן הערי פיינבערג, טשערמאַן פון באָארד אָוו די־רעקטאָרען.

הרב שמואל קראָניק, ראַבאַי פון דער אינסטיטוציע, האָט געערעדט וועגען דער באַדייטונג פון פּורים אין אונזער צייט.

מרס. עטל אינגבערג, עקזעקוטיוו־די־רעקטאָר, האָט אָפּגעגעבען אַ באַריכט וועגען די טעטיגקייטען פון דער אינסטי־טוציע, ספּעציעל וועגען די פאַרבאַרייי־טונגען צו פּסח.

איסאַק ריבאָלאָווסקי, געזעראַל סעקרע־טאַר, האָט באַריכטעט וועגען די אַקטיוויי־טעטען פונ׳ם ביאַליסטאָקער צענטער און האָט געמאַכט אַן אָפּיל פאַר שלח־מנות, צו וועלכען דער עולם האָט זיך וואַרים אָפּגערופען.

מרס. הילדע סלאָיער, פּרעזידענטין פון דער ביאַליסטאָקער ליידיס אָקזילערי, האָט געערעדט אין נאָמען פון די פרויען פון דער אַרגאַניזאַציע, וועלכע טוען גוטע אַרבעט. זי האָט איבערגעגעבען אַ טשעק פון $3000.

דער טשערמאַן האָט דאַן געלייענט פאַרן מעמבערשיפ־מיטינג אַ ליסטע פון די נייע דירעקטאָרען פאַר 78־1977, וואָס איז גוט־געהייסען געוואָרען.

דער עולם האָט גוט פאַרבראַכט ביי די שיינע געדעקטע טישען, וואו מ׳האָט סער־ווירט געשמאַקע יום־טוב׳דיגע מאכלים.

חזן פיינבערג האָט געזונגען פאַסיגע לידער. דער הומאָריסט שמוליק גאָלד־שטיין האָט זייער גוט פאַרווייזלט דעם עולם. די באַגאַבטע פּיאָניסטין סאָניאַ איידוס האָט באַגלייט די אַרטיסטען.

ביאַליסטאָקער צענטער פירט איצט דעם גרויסען קאָמפּעין פאַר נייע מיטגלידער

אין פאַרבינדונג מיט דער בריטער אַקטיוויטעט, וואָס עס פירט כסדר דער ביאַליסטאָקער צענטער, היים און שפּיטאָל פאַר עלטערע מענשען, אויף 228 איסט בראָדוועי אין ניו־יאָרק, און צוליב דעם וואָס די טעטיגקייטען ווערען אַלץ מער אויסגעבריייטערט, האָט די אָנפירערשאַפט פון דער אינסטיטוציע לעצטענס באַשלאָ־סען אָנצופירען אַ בריטען קאַמפּעין, כדי צו ווערבירען נייע מיטגלידער און פריינט פאַר דער אינסטיטוציע.

דאָס מיינט צו געווינען פאַר דעם צווועק ניט דווקא ביאַליסטאָקער לאַנדסלייט, נאָר אויך אָנדערע, ווייל אויך צווישען די על־טערע איינוואוינער אין דער היים זיינען ניט דווקא ביאַליסטאָקער.

צום 29טען געבורטסטאָג פון מדינת ישראל

פון מאָטל פּטאַשעוויטש

לעבעדיק, לוסטיג, פרייליך זאָל זיין!
מיר האָבען צו דעם געשטרעבט,
דעם יום־הָעצמאות פון צוואַנציג ניין,
האָבען מיר שוין דערלעבט.

מיט קראָפט און מוט אויסגעהאַלטען,
שוועריע יאָרען דורכגעמאַכט.
מיר האָבען זיך נישט אויסבאַהאַלטען,
וועז פון אָרום געווען באַוואַכט.

וואָס ווילען די אַלע הויכע לייט?
מיר זאָלען אונטערהאַנדלען אין דער שטיל?
צי האָבען זיי שוין פאַרגעסען יענע צייט,
וואָס מיר באַדויערען היינט אַזוי פיל?

צי האָבען זיי ריכטיג אַרייngעקוקט,
און פאַרשטאַנען דעם זין,
ווי די גאַנצע וועלט האָט זיך צוגעקוקט,
מיט „ענטעבע" פון אידי אָמין?...

גרויסער דערפאָלג פון הערשל און מאַניא גענדל אין מיאַמי ביטש

ווי יעדעס יאָר ווינטער־צייט, האָבען אויך היינטיגען ווינטער פאַרברענגט אין מיאַמי ביטש אונזערע חשובע לאַנדסלייט, די באַוואוסטע בינע־קינסטלער הערשל און מאַניאַ גענדל. דאָס פאַרל איז דאָרט אויפגעטראָטען ביי פיל אונטערנעמונגען צו וועלכע עס זיינען געקומען טויזענטער מענשען, און געהאָט זייער גרויסען דער־פאָלג. הערשל און מאַניאַ גענדל זיינען אין מיאַמי ביטש אויפגעטראָטען אין אַ פּראָג־ראַם פון הומאָר און פאָלקס־געזאַנג, וואָס האָט זייער אויסגענומען דאָרט ביי דעם ברייטען עולם. מיט אַ גאָר באַזונדערען גרויסען קאָנצערט זיינען הערשל און מאַניאַ גענדל אויפגעטראָטען שבת אָוונט, דעם 12טען מערץ, אין דעם פינעגשל פעדעראַל אוידיטאָריום, אויף 755 וואַשינגטאָן עווע־ניו, אין מיאַמי ביטש. דער קאָנצערט איז אַראַנזשירט געוואָרען פון דעם אידישען קולטור קלוב אָשיען דראַיוו און אומ־געגענט.

פּייגל וואַסערמאַן ע״ה

דעם 6טען יאַנואַר 1977 איז געשטאָר־בען אין אַרגענטינע די ביאַליסטאָקער לאַנדספּרוי פּייגל וואַסערמאַן־זילבערשטיין. אין יאָר 1934 איז זי אַוועקגעפאָרען קיין אַרגענטינע.

זי לאָזט איבער אַ טאָכטער מיט אַ פּא־מיליע און 2 שוועסטער אין אַרגענטינע און 2 שוועסטער אין ניו־יאָרק, סערא ניומאַן און דבורה מינץ, אַ דירעקטאָר פון ביאַליסטאָקער צענטער און היים.

אונזערע פאַרלוסטן

צום אייביגען אַנדענקען

אילאַי טאַרלאָפסקי ע״ה

דינסטאָג, דעם 30טן נאָוועמבער 1976, איז אין עלטער פון 88 יאָר, געשטאָרבן אונזער באַליבטער פּרעזידענט אין משך פון די פאַרגאַנגענע קנאַפּע צען יאָר פון דער ביאַליסטאָקער היים פאַר עלטערע מענשן און שפּיטאָל. פריינט טאַרלאָפסקי, וועלכער איז געבוירן געוואָרן אין דעם קליינעם שטעטל קוזניצי, לעבן ביאַליסטאָק, איז געקומען קיין אַמעריקע אַלס יונגער בחור. ער איז שפּעטער אַריין אין

אילאַי טאַרלאָפסקי ע״ה

די בוי-ביזנעס, וואו ער איז געווען זייער דערפאָלגרייך אין פאַרלויף פון אַלע יאָרן. פריינט טאַרלאָפסקי איז געווען גוט באַקאַנט אַלס ערליכער, ליבער מענטש און גוטער איד, וועלכער איז שטענדיג געווען גרייט צו העלפען יעדען אייגענעם.

כאָטש די פרוי פון אילאַי טאַרלאָפסקי, פעני, איז פריער געווען אַקטיוו אין דעם ביאַליסטאָקער צענטער און היים פאַר עלטערע מענשן, איז אויך טאַרלאָפסקי שפּעטער געוואָרן זייער אַקטיוו אין אונזער אינסטיטוציע. ער האָט אויך אַרויס-געוויזען גרויסע פינאַנציעלע הילף פאַר דער היים, וועו די אינסטיטוציע האָט דורכגעמאַכט שווערי־קייטן. אַ דאַנק זיין פערזענליכער הילף און אָנזען, האָט דאָס פיל מיטגעהאָלפען דער אינסטיטוציע בייצוקומען די שווערע לאָגע. מר. טאַרלאָפסקי איז געווען אַ באַשיידענער מענטש, ער האָט קיינמאָל ניט געזוכט קיין ספּעציעלען כבוד. ער איז געווען שטאָלץ מיט דעם וואָס ער קאָן, אַלס פרעזידענט פון דער אינסטיטוציע, העלפען ביים פאַרזאָרגען אויף אַזאַ גוטען אופן די עלטערע אייגענע וואויגער אין דער ביאַליסטאָקער היים פאַר עלטערע מענשען און שפּיטאָל.

אילאַי טאַרלאָפסקי איז געווען זייער באַליבט סיי ביי דער אָנפירערשאַפט סיי ביי אַלע טוער פון אונזער אינסטיטוציע, ווי אויך ביי די איינוואוינער פון דער ביאַליסטאָקער היים. דער פאַרשטאַרבענער האָט פאַר׳יתומ׳ט זיין פרוי, פעני ; זיין זון, אַרטור טאַרלאָ ; זיין טאָכטער, פרענסיס נעלסאָן מיט זייערע פאַמיליעס, אייניקלעך און אור-אייניקלעך. די אָפּיסערס, דירעקטאָרן און מיטגלידער פון דעם ביאַליס-טאָקער צענטער, היים פאַר עלטערע מענשען און שפּיטאָל, האָבען אויסגעדריקט גרויס טרויער צוליבן טויט פון אונזער באַליבטען פּרעזידענט פון דער אינסטי-טוציע. כבוד דעם אָנדענק פון אילאַי טאַרלאָפסקי !

לייבל ראָסקעס ע״ה

פון מאָנטרעאָל איז אָנגעקומען די נייעס, אַז דאָרט איז דעם 25טן סעפּט. 1976 געשטאָרבען אונזער פּראָמינענטער לאָנדס-מאַן לייבל ראָסקעס ע״ה אין עלטער פון 72 יאָר. דער פאַרשטאַרבענער, וועלכער איז געווען נאָענט צו אונזער ביאַליסטאָקער צענטער אין ניו-יאָרק און ער איז געווען טעטיג אין דעם אידישען געזעלשאַפט-ליכען לעבען בכלל, איז געווען דער אינגס-טער ברודער פון אונזער ליבען לאָנדסמאַן, אים צו לאָנגע יאָרן, הענאָך ראָסקעס. די משפּחה ראָסקעס, די ברידער און שוועסטער, וועלכע זיינען געקומען קיין קאַנאַדע ביים אויסברוך פון דער צווייטער וועלט-מלחמה, האָבען אויף אַן ענערגישען אופן פאַרגעזעצט די טעקסטיל-אינדוס-טריע, וואָס זיי האָבען פאַר דער קריג געהאָט אין ביאַליסטאָק און שפּעטער אויך אין רומעניע. הענאָך ראָסקעס איז געווען פרעזידענט פון דער ביאַליסטאָקער אָר-גאַניזאַציע אין מאָנטרעאָל, וועו דאָס איז דאָרט געווען טעטיג.

דער פאַרשטאַרבענער לייבל ראָסקעס איז אין מאָנטרעאָל געווען פרעזידענט פון די אידישע פאָלקס-שולען, ער איז געווען אַקטיוו אין דער אידישער פאָלקס-ביבליאָ-טעק, „איוואָ" און אין אַנדערע אָרגאַניזא-ציעס. ער האָט איבערגעלאָזט אין טרויער זיין פרוי, מאַשאַ, די טאָכטער דר. רות וואויס, דעם זון דר. דוד וואויס מיט זייערע משפּחות. מיר שיקען איבער אונזער טיפסטען מיטגעפּיל צו דער גאַנצער משפּחה, זאָלען זיי מער ניט וויסען פון קיין צער. כבוד דעם אָנדענק פון פאַרשטאַרבענעם לייבל ראָסקעס !

מיכאל (מילא) גאָלדבערג ע״ה

דעם 15טן נאָוועמבער 1976, איז אין מאָנטעווידעאָ, אורוגוואַי, געשטאָרבען אין עלטער פון 73 יאָר מיכאל (מילא) גאָלד-בערג. דער פאַרשטאַרבענער איז געווען אַ טרייער לאָנדסמאַן און ער איז געווען אויך גוט באַקאַנט אַלס אַקטיווער געזעלשאַפט-ליכער טוער. אין אַמאָליגען ביאַליסטאָק איז גאָלדבערג געווען בוכהאַלטער אין ציטראָנ׳ס טוך-פאַבריק. ער איז געווען אַ טורנער אין דעם ספּאָרט קלוב פון „זשי-דאָוסקי קלוב ספּאָרטאָווי". דער פאַר-שטאָרבענער האָט פאַר׳יתומ׳ט זיין פרוי, פרידא (פון דער היים בראַמסאָן), זיין ניס סאָפּיע אין מעקסיקאָ, און זיין שוועגערין פרידא בראַמסאָן, אין קאַליפאָרניע. כבוד זיין אָנדענק !

ישעיהו דעמבאָק ע״ה

פון חולון, מדינת ישראל, האָבען מיר באַקומען די נייעס, אַז דאָרט איז גע-שטאָרבען אונזער בן-עיר ישעיהו דעמבאָק ע״ה. דער פאַרשטאַרבענער איז באַלד נאָך דער צווייטער וועלט-מלחמה געווען פון צווישען די ערשטע גערעטעוועטע אידען, וועלכער איז געקומען אַלס אָפּיציר פון דער פוילישער אַרמיי, מיט דער אַרמיי פון סאָוועט-רוסלאַנד קיין פוילען. ער איז געווען אין לאָדזש, וואו ער האָט אויך פיל מיטגעהאָלפען געקומענע ביאַליסטאָקער לאָנדסלייט ביים איינאָרדענען זיך דאָרט מיט וואוינונגען, אַרבעט און אָנדערעס. שפּעטער איז דעמבאָק אַוועק פון פוילען קיין אַרגענטינע, וואו ער איז געווען אין ביזנעס. מיט 15 יאָר צוריק, איז ער געקומען פון בוענאָס-אייערס קיין מדינת ישראל, וואו ער איז געווען פאַרוואָלטער פון אַ באַנק. ער איז געווען זייער אַקטיוו אין דעם „אירגון יוצאי ביאַליסטאָק". דער פאַרשטאָרבענער ישעיהו דעמבאָק האָט פאַר׳יתומ׳ט זיין פרוי, לאָלא, אַ זון און משפּחה. ערע זיין אָנדענק !

דער ביאַליסטאָקער צענטער טרויערט אויפן טויט פון מרדכי קרוגליאַק ע״ה

פון מדינת ישראל האָבן מיר באַקומען די נייעס פון אברהם שייקעוויטש, דער דאָרטיגער שטענדיגער קאָרעספאָנדענט פון דער „ביאַליסטאָקער שטימע״, אַז דאָרטן איז לעצטענס געשטאָרבען אונזער טרייער און פּראָמינענטער לאָנדסמאַן, מרדכי קרוגליאַק ע״ה.

מרדכי קרוגליאַק, וועלכער האָט פיל יאָרן געלעבט אין תל־אָביב וואו ער איז געשטאָרבען נאָך אַ לענגערער קראַנקייט, איז אַלע יאָרן געווען אין די פאָדערשטע פּאָזיציעס צווישען די אַקטיווע פירער פון דער ביאַליסטאָקער לאַנדסמאַנשאַפט אין ישראל. ער איז פאַר לאַנגע יאָרן געווען דער גענעראַל־סעקרעטאַר פון דעם „איר־גון יוצאי ביאַליסטאָק״, וואו ער האָט אויף אַ טרייען אופן אָנגעפירט מיט אַלע אַקטי־

מרדכי קרוגליאַק ע״ה

ויטעטן. אַלס דינאַמישער מענטש, האָט ער אַלץ אָפּגעהיט מיט גרויס פינקטליכ־קייט. ער האָט אויך געוואוסט געוני וואו יעדער ביאַליסטאָקער וואוינט אין ישראל, וואָס ער טוט, באַשעפטיגונג א.ד.ג. דער ליבהאַרציגער קרוגליאַק איז אויך געווען דער טרייער ביאַליסטאָקער „אַמבאַסאַדאָר״ פאַר אַלע געקומענע לאַנדסלייט אין ישראל. ער האָט אַלעמען געהאָלפען, מיט אַלע מעגליכקייטן.

מרדכי קרוגליאַק איז געבוירען געווארען מיט קנאַפּע 70 יאָר צוריק אין דעם שטע־טל אַדעלסק, פון וואַנען ער איז אין זיינע יונגע יאָרן געקומען קיין ביאַליסטאָק. דאָרט איז ער געווען אַקטיוו אין די אַר־בעטן פון דעם ציוניסטישען צענטער, דעם „בית עם״. געווען סעקרעטאַר אויך פון דער חלוצישער אַרגאַניזאַציע און פון קרן קימת לישראל. ווען ער איז געקומען קיין ארץ ישראל אַלס חלוץ, אין יאָר 1933, האָט ער געהאָלפען גרינדען דעם „אירגון יוצאי ביאַליסטאָק״, וואָס איז גלייך גע־ווארען איינע פון די גרעסטע לאַנדסמאַנ־שאַפטן אין ארץ ישראל. ער האָט אויך געהאָלפען שאַפען די ליי־קאַסע, וואָס האָט פיל מיטגעהאָלפען די ביאַליסטאָקער לאַנדסלייט מיט הלוואות, ביי זייער אָנקו־מען אין לאַנד. ער איז אויך געווען איינער פון די גרינדערס און שפּעטער אַקטיוע טוערס פון קרית ביאַליסטאָק.

מיטן טויט פון מרדכי קרוגליאַק ע״ה, האָבן אונזערע לאַנדסלייט אין מדינת ישראל פאַרלוירען איינעם פון די אַקטיוס־טע פירער און טרייע טוער. אָבער אויך מיר, די ביאַליסטאָקער לאַנדסמאַנשאַפט אין ניו־יאָרק און לאַנדסלייט אומעטום, האָבן געליטען אַ גרויסען פאַרלוסט. מרדכי קרוגליאַק איז געווען אַ גרויסער פריינט פון דעם ביאַליסטאָקער צענטער, היים פאַר עלטערע מענשען און שפּיטאָל, אין ניו־יאָרק. ער האָט זיך שטענדיג זייער אינטערעסירט מיט אַלע אונזערע אַקטיווי־טעטן דאָ, און ער איז אויך מיט אונז געווען אין שטענדיגער פאַרבינדונג. יע־דעס מאָל, ווען ביאַליסטאָקער לאַנדסלייט פון ניו־יאָרק פלעגען קומען אויף אַ באַזוך אין מדינת ישראל, זיינען מיר מיט גרויס וואַרעמקייט און מיט בריידערליכקייט באַ־געגנט און אויפגענומען געוואָרען פון דעם אומפאַרגעסליכען האַרציגען מרדכי קרוגליאַק ע״ה. עס דאַרף דערמאָנט ווערען, אַז קרוגליאַק איז אויך די גאַנצע צייט געווען זייער אַקטיוו, ממש די טרייב־קראַפט פון דעם פלאַן אַרויסצוגעבען דעם מאָנומענטאַלען „ספר ביאַליסטאָק״, וואָס מיר גרייטען זיך איצט צו פאַרווירקליכען.

צו דער לויה פון מרדכי קרוגליאַק ע״ה איז געקומען אַ גרויסער עולם, צווישען זיי פיל ביאַליסטאָקער לאַנדסלייט. אין נאָמען פון די ביאַליסטאָקער, האָט מספּיד געווען אַדוואָקאַט צבי קלעמענטינאָווסקי. אין נאָמען פון דער געזעלשאַפט „הסנה״, וואו קרוגליאַק איז געווען אַ טרייער מיטאַרבע־טער, האָבען דעם פאַרשטאַרבענעם מספּיד געווען די פריינט פינק און דאָראָווסקי. דער גרויסער עולם איז זיך פונאַנדערגע־גאַנגען אין טרויער, איבערלאָזענדיג בלוי־מען אויף דעם פרישען קבר. מרדכי קרוגליאַק האָט פאַר׳יתומ׳ט זיין פרוי, רחל, דעם זון אַברהם, און די טעכטער רבקה און חנה מיט זייערע משפּחות.

מיר דאָ, אין דעם ביאַליסטאָקער צע־טער, היים פאַר עלטערע מענשען און שפּיטאָל אין ניו־יאָרק, וועלען שטענדיג געדענקען און מיט טריישאַפט אָפּהיטען דעם אַנדענק פון אונדזער ליבען לאַנדס־מאַן, מרדכי קרוגליאַק ע״ה. כבוד זיין אַנדענק!

דזשוליאַ פאַרבער ע״ה

דעם 2טען מערץ, 1977, איז געשטאָר־בען די ביאַליסטאָקער לאַנדספרוי, דזשו־ליאַ פאַרבער, אין עלטער פון 79. זי איז

דזשוליאַ פאַרבער ע״ה

געווען אייניג פון די גרינדער פון דער ביאַליסטאָקער ליידיס אָוקזילערי און איז געווען טעטיג די גאַנצע יאָרן.

זי לאָזט איבער דעם מאַן סעם, מיט די קינדער און אייניקלעך.

כבוד איר אַנדענק!

שרה פּטאַשעוויטש ע״ה

אין אַנהויב דעצעמבער פון דעם פאַר־גאַנגענעם יאָר, איז אין ניו־יאָרק גע־שטאָרבען שרה פּטאַשעווסטש, די ליבע פרוי פון אונזער חשובן לאַנדסמאַן מאָטל פּטאַשעוויטש. זי האָט אויך פאַר׳יתומ׳ט אירע זין איזידאָר און יצחק מיט זייערע

שרה פּטאַשעוויטש ע״ה

פאַמיליעס. די פאַרשטאַרבענע וועלכע איז געווען אַ באָבע פון פינף אייניקלעך, איז געווען זייער באַליבט ביי אַלעמען. איר טויט האָט אַרויסגערופען טרויער ניט בלויז ביי איר משפּחה, נאָר אויך אין אַלע קרייזען וואו מען האָט איר געקענט.

דענקמאָל נאָך די 60 טויזענט קדושים פון ביאַליסטאָק פאַראייביגט אין אורוגוואַי

פון ישראל באַבקעס * (אורוגוואי)

זונטאָג, דעם 15טען אויגוסט 1976, האָבען די ביאַליסטאָקער לאַנדסלייט אין מאָנטעווידעאָ, אורוגוואי, דערפילט אַ הייליגען חוב. יענעם טאָג איז דורכגעפירט געוואָרען אַ טיף רירענדע טרויער צערעמאָניע בייַם אַנטהילען אַן אַנדענק־טאָוועל אויפן מאָנומענט פאַר די זעקס מיליאָן אומגעבראַכטע קדושים און מאַרטירער, וואָס איז אויפן בית־עולם אין לאַ פּאַז. אַזוי אַרום איז אויך דאָ, אין דער ווייטער מאָנטעווידעאָ, פאַראייביגט גע־וואָרען דער הייליגער אַנדענק פון אונזערע נאָענטע אומגעקומענע בייַ די נאַצישע רוצחים, און די ביאַליסטאָקער אידען בכלל.

פּינקטליך 11 פּרי האָט דער פּרעזידענט פון דעם אידישען צענטראַל־קאָמיטעט אין אורוגוואי, פּראָפעסאָר עמנואל טענענ־בוים, וועלכער איז אַ זון פון ביאַליסטאָקער עלטערען, אַנטהילט דעם שוואַרצען טוך אויף דעם קינסטלעריישען אויסגעפאַרטיקטען בראָנז־דענקמאָל, אויף וועלכען עס זיינען אויסגעקריצט די קורצע אָבער איינדרוקספולע וועלטער: „פאַרגעס ניט די פּרעכטיקע קהילה פון ביאַליסטאָק, געדענק אירע 60 טויזענט קדושים". אין דורכפּירען דעם טרויער־אַקט, איז פּראָפ. טענענבוים באַגלייט געוואָרען פון דעם חשובן פּרעזידענט פון דער אידישער קהילה אין מאָנטעווידעאָ, קאָנטאַדאָר אליאָ קנייט. דערבייַ איז אָנגעוואָנדן געווען אַ גרויסער עולם לאַנדסלייט פון ביאַליסטאָק און פון אומגעגענט, ווי אויך אידען פון אַנדערע שטעט אין פוילען, וואו עס זיינען געווען בליענדע אידישע קהילות. דער חזן אליהו באַרוכאָוויטש, געוועזענער ביאַליסטאָקער שטאָט חזן, האָט מיט פיל האַרץ און אַ רירענדער שטימע געמאַכט די הזכרה. ער האָט געזאָגט פאָסיגע קאָפּיטלעך תהילים און קדיש נאָך די קדושים און מאַרטירער, וואָס דער גאַנצער פאַרזאַמלטער עולם האָט נאָכגעזאָגט אין טרויער.

אין נאָמען פון די ביאַליסטאָקער לאַנדסלייט, האָט געהאַלטען אַ קורצע איינדרוקספולע רעדע ישראל באַבקעס. ער האָט, צווישען אַנדערעס, געזאָגט: „מיט געבויגענע קעפּ, מיט צער און ווייטאָג אין אונזערע הערצער, שטייען מיר דאָ ביים מאָנומענט נאָך די זעקס מיליאָן קדושים, די זעקס מיליאָן אומשולדיגע אומגע־ברַאכטע אידישע פרויען, קינדער, מענער און זקנים ביי די נאַצישע רוצחים. מיר, אידען, האָבען באַצאָלט אַ טייערען פּרייז אויפן מזבח פון דער צווייטער וועלט־מלחמה. אויך אונזער אַמאָליגע טייערע היים־שטאָט ביאַליסטאָק, האָט געגעבען אַ שרעקליכען חלק. זעכציג טויזענט אומשולדיגע אידישע מענשען פון ביאַליסטאָק, צווישען זיי אונזערע אַלעמענס נאָענטע, זיינען אויף אַ שוידערליכען אופן אומגעבראַכט געוואָרען. ווען מיר אַנטהילען דאָ היינט דעם אָנדענק־דענקמאָל, פאַראייביגען מיר אויך דעם זכרון פון אונזער טראָגיש־פאַרשניטענער היים־שטאָט ביאַליסטאָק. מיר באַערן און פאַראייביגען די אַמאָליגע וואונדער־ליכע אידישע קהילה, וואָס איז ווייטער אויך איצט באַרימט אין דער גאַנצער אידישער וועלט".

ישראל באַבקעס האָט אין זיין רעדע אויך דערמאָנט פאַר־שידענע עפּיזאָדען פון אַמאָליגען אידישען לעבען אין ביאַליסטאָק, ווי אויך וועגען די טראָגישע יאָרען אין דער היטלער־צייט און אויך וועגען דעם ווידערשטאַנד פון ביאַליסטאָקער אידען געגען די נאַצים. פּראָפעסאָר עמנואל טענענבוים האָט געשלאָסען דעם טרויער־אַקט מיט די ווערטער: „אין נאָמען פון ישוב, שליס איך זיך אָן אין דעם טרויער און באַרונג פון אונזערע קדושים. מיר האָבען פאַרלוירען די פּרעכטיגע ביאַליסטאָקער קהילה מיט גרויסע געשיכטליכע פאַרדינסטען, די אידישע שטאָט ביאַליסטאָק וואָס איז געווען פול מיט גייסטיגער דערהויבונג, אַרבעט און קולטור צווישען דעם אַזוי שעפּערישען מזרח־אייראָפּעאישען אידענטום. די אידישע שטאָט ביאַליסטאָק, איז שוין מער ניטאָ. אָבער איר הייליגער אַנדענק און דער גרויסער יחוס, וועט פאַרבלייבען אויף אייביג".

דער פאַרזאַמלטער עולם, אינגעהילט אין טיפען טרויער, האָט פאַרלאָזט דעם בית־עולם מיט צער אין די הערצער און מיט דעם אָנזאָג, קיינמאָל ניט צו פאַרגעסען! די ביאַליסטאָקער לאַנדסלייט אין מאָנטעווידעאָ, האָבען אויך געפלאַנצט 40 בוימער אין יער־הקדושים אין מדינת־ישראל, אין אַנדענק פון אונזערע קרבנות.

---

*) ישראל באַבקעס, וועלכער שטאַמט פון אַ יחוס־דיגע פאַמיליע אין ביאַליסטאָק, איז דורכגעגאַנגען די מלחמה־יאָרען אין רוסלאַנד און געפינט זיך איצט אין אורוגוואי. זיין פרוי, ליזע ריבאַלאָווסקי־באַבקעס, איז מיט צוויי יאָר צוריק געשטאָרבען אין יונגען עלטער. ער איז אַ באַוואוסטער שאַך־שפּילער. זיין זון, ריטשאַרד, איז אַ דאָקטאָר.

די טרויער צערעמאָניע פון אָפּדעקען דעם אַנדענק־טאָוועל נאָך די 60 טויזענט ביאַליסטאָקער קדושים אויפן בית־עולם „לאַ־פּאַז" אין מאָנטעווידעאָ, אורוגוואי. עס שטייען פון לינקס אויף רעכטס: פּראָפעסאָר עמנואל טענענבוים, פּרעזידענט פון אידישען צענטראַל קאָמיטעט אין אורוגוואי; קאָנטאַדאָר יוליא קנייט, פּרעזידענט פון דער אידישער קהילה אין מאָנטעווידעאָ; אליהו באַרוכאָוויטש, געוועזענער ביאַליסטאָקער שטאָט חזן, און ישראל באַבקעס. (לינקס איז די הייך נון דענקמאָל)

JAMES P. REGAN

Institutional Fire Safety Consultants

★

3410 KINGSBRIDGE AVENUE
Bronx, New York 10463
(212) 796-7796

DR. MORRIS J. LIPTON

Optometrist

★

129 EAST BROADWAY
New York, N. Y. 10002
COrtlandt 7-1787 - 1788

GRramercy 5-7926

MONTGOMERY

STATIONERY & PRINTING CO.

Printing - Engraving - Office Supplies
Rubber Stamps Made to Order

35 Canal Street New York, N. Y. 10002

FROHLICH & NEWELL FOODS, Inc.

▼

11 JAY STREET

New York, N. Y. 10013

Tel. 226-0191 - 2

NORTH AMERICAN INDUSTRIES, Inc.

Institutional furniture, kitchen equipment
& medical supplies

◒

91 GRAND STREET
Hoboken, New Jersey 07030
(201) 798-2300

John Ornstein Robert Ornstein

SP 7-2560 - YU 9-5445 Est. 1932

Hy Goldfine Barney Rosen

G & R KOSHER FOODS

Penn South Kosher Meat & Poultry, Inc.

STRICTLY בשר כשר *KOSHER*
MEAT • POULTRY • PROVISIONS

Suppliers to Camps, Hotels & Restaurants

240 — 9th AVENUE
New York, N. Y. 10001

COMPLIMENTS

OF

A FRIEND

◒

BEST WISHES

SEAVIEW AIR CONDITIONING

CO., Inc.

★

ATTENTION BIALYSTOKER LANDSLEIT!

RYVKA ROSENTHAL

of the

Max Rosenthal Travel Bureau, Inc.

853 BROADWAY (at 14th St.), N.Y.C. 10003 — ROOM 410
OR 4-3382 - 3

where you can make reservations for your travel plans to
ISRAEL, EUROPE, & ALL PARTS OF THE WORLD
Also PACKAGE TOURS / CRUISES & HOTEL RESERVATIONS
IN MIAMI / APPLIANCES & SHIPPING FURNITURE TO ISRAEL

GEORGE CAU

Medical Labor Relations Services

★

527 MADISON AVENUE, ROOM 617

New York, N. Y. 10022

Compliments of . . .

POMERANTZ PAPER CORP.

★

239 26th STREET

Brooklyn, N. Y. 11232

SANTISI-VACCARINO FLOWERS

331 COURT STREET
Brooklyn, N. Y. 11231
Tel. TR 5-5567

▽

Florist for Bialystoker Home

FRIENDS OF

BIALYSTOKER HOME

▲

The Finest in Bronze Tablets

W & E BAUM BRONZE TABLET CORP.

524 WEST 43rd STREET
New York, N. Y. 10036
BRyant 9-5341

PARK SURGICAL COMPANY, Inc.

The Medical Department Store

5001 NEW UTRECHT AVE. (cor. 50th St.)
Brooklyn, New York 11219
GEdney 6-9200

ROCHESTER GERMICIDE CO.

★

1457 BROADWAY
New York, N. Y. 10036
Tel. 391-8533

Sales Representative

WILLIAM BRITTON

FALLS POULTRY CORP.

448 EAST 173rd STREET

Bronx, New York

Est. 1914 GR7-4908

BLEVITZKY BROS., Inc.

MONUMENTS

210-212 FORSYTH STREET

(near Houston Street)

New York, N. Y. 10002

ARTHUR BLEVIT
Members of Bialystoker Home for the Aged

COMPLIMENTS OF

RIIS-WALD PHARMACY, Inc.

89 AVENUE D

New York, N. Y. 10009

Phone 533-3636

COMPLIMENTS OF

GNESIN & RUBIN
SAFETY GROUP SERVICE CO.

85 WORTH STREET

New York, N. Y. 10013

ROTHMAN DENTAL LAB.

2549 WEBSTER AVENUE

Bronx, New York

ESQUIRE PHOTO ENGRAVING

We process the "cuts" for the Bialystoker Stimme

4 WEST 22nd STREET
New York, N. Y. 10010

J & L LANDSCAPING, Inc.

House Plants - Landscaping - Sidewalk Trees - Nursery

702 CATON AVENUE
Brooklyn, New York
Tel. 438-3199

EMJAY PHOTOGRAPHERS

Candid - Portrait - Movies - Natural Color

201 EAST BROADWAY
New York, N. Y. 10002
ORegon 4-2616

MORTON RUBINSTEIN JACK GOLDBERG

COMPLIMENTS OF

GARY LASS

EDWARD BOKER, Inc.

GOTHAM EXTERMINATING CORP.

241 EAST BROADWAY
New York, N. Y. 10002

JACK ZABUSKY

Venetian Blinds - Window Shades
Traverse Rods - House Furnishings

59 HESTER STREET
New York, N. Y. 10002
Tel. 260-6930

M. SCHAMES & SON

3 ESSEX STREET

New York, N. Y. 10002

H. SCHRIER & CO., Inc.

WHOLESALE GROCERS

Institution, Restaurant & Hotel Trade Exclusively

★

363 BOND STREET

Brooklyn, N. Y. 11231

SCHEMBRI PRODUCE CO., Inc.

★

86-02 101st AVENUE

Ozone Park, N. Y. 11416

"THE GRAMERCY CHAPELS"

ZION MEMORIAL CHAPEL PARKWAY FUNERAL HOME

Successor to

Sigmund Schwartz — NASSAU-NORTH CHAPELS

MANHATTAN: 41 Canal Street,
152 2nd Avenue
BROOKLYN: 2576 Flatbush Avenue
QUEENS: 98-60 Queens Blvd.
BRONX: 1345 Jerome Avenue

LONG ISLAND: 55 N. Station Plaza,
Great Neck

FLORIDA: Miami Beach,
Ft. Lauderdale & W. Palm Beach

Services conducted throughout the Metropolitan Area including

Bergen, Nassau, Rockland and Westchester Counties.

Either Number For All Chapels

(212) 226-1617 or (212) 477-6334

When it became too cold for field trips, we concentrated on entertainment in the Home. The New York City Department of Cultural Affairs, funded by the N.Y.C. Department for the Aging, sent us Bea Smith, folk dancer, and Phil Guar, accordionist, on February 16th.

On October 12th, a group of children from Rainbow's End Day Care Center spent the day at the Home. The children visited the *Sukkah* which had been decorated by the residents. Rabbi Kronick explained the Holiday to them. They enjoyed the sandwiches prepared by the ladies, then sang and danced to the delight of all.

On October 20th, 27th, November 24th and January 23rd, we had excellent piano and song recitals in the Auditorium.

On November 10th, Seward Park High School Annex students presented a guitar and dance concert.

On November 17th the semi-annual residents' birthday party was celebrated, replete with cake, ice cream, presents and entertainment.

Every year, Mr. and Mrs. Ingberg, Mr. and Mrs. Rybal and Mr. and Mrs. Skorka sponsor a Chanukah party for the residents. This year's party was held on December 22nd and was even more festive then usual. The new Acting President of our Home, Rubin Bindler, was our guest of honor. He was introduced to residents and staff, said a few kind words, shook hands with everyone and participated in the informal, warm atmosphere of the Bialystoker Home by rolling up his sleeves and serving refreshments.

The last but by no means the least entertainment of 1976 was a concert of songs by Murray King, distinguished accordionist.

In Memoriam

ELLY TARLOFSKY

Our beloved President for almost ten years, ELLY TARLOFSKY, passed away Tuesday, November 30th, 1976 at the age of 88. He had been ill for a long time.

Mr. Tarlofsky was born in Kuznicy, a small town near Bialystok. As a young man, he came to America and quickly learned the building trade. His business acumen and his ambition led to his becoming a successful building contractor and

Elly Tarlofsky

real estate entrepreneur. He was a man of uncommon dignity, impressing everyone who knew him as an honest, incorruptible person. He possessed humanitarian instincts which inclined him to do favors for his family and friends.

Although his wife, Fannie, was more active in the Bialystoker Center and Home at first, Mr. Tarlofsky gradually became involved in assisting the Home at a time, in 1967, when its financial situation was poor. His own credit and considerable prestige helped the Home to weather its crisis.

He used to like to repeat the story of how the late David Sohn, our first Executive Director, asked him on his deathbed to assume the Presidency of this institution. While Mr. Tarlofsky sought no such honor, he was willing to lend his name as President of the Bialystoker Home so that we could continue to serve the elderly in the manner for which we have become well known. His presidency marked that decade in our institutional life during which we became the great geriatric facility recognized throughout the nursing home industry in New York State.

ELLY TARLOFSKY is survived by his wife, Fannie; his son, Arthur Tarlowe; his daughter, Frances Nelson; their spouses; grandchildren and great-grandchildren.

The officers, directors and members of the Bialystoker Center, Home and Infirmary for the Aged express profound sadness at the passing of our President and pray that his soul will find eternal repose in the hereafter.

LEON CHABOT

On November 11th, 1976, Leon Chabot died in Los Angeles at the age of 55. He graduated from New York University as an accountant, moving to Los Angeles after returning from the army in the second World War.

He is survived by his wife, Thelma, and two teenaged children.

May the bereaved family be comforted on their tragic, untimely loss.

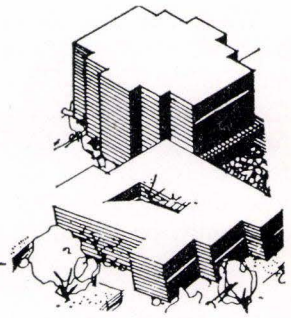
JACK CHABOT

After a short illness Jack Chabot died in Los Angeles on February 5th, 1977 at the age of 82. He leaves a son, Joseph, and three grandchildren. Jack Chabot came to the United States after the Bialystoker pogrom in 1906 and lived in Brooklyn until 1945.

The officers and members of the Bialystoker Home express profound sorrow to the bereaved family. We hope they will know of no further sorrow.

OUR HOME AND ITS ACTIVITIES FOR THE RESIDENTS

The Activities Department of the Bialystoker Home is busier than ever. One project follows another; there is always a deadline to be met. Do you realize how important "work" is to the residents?

Hobbies require time and money, and these two commodities were very scarce on the Lower East Side at the turn of this century. All our people knew was work and *Tzedakah* (charity). Now that they are in the Home, where everything is done for them, they miss work and "doing for others." That is why we offer them work activities: crafts, gardening, shopping and simple food preparation at luncheons. They are so anxious to help stuff envelopes for the office and when there is no clerical work for them at the Home, they volunteer to do it for the New York City Civil Service Retired Employees Association. Mr. Bauch, Secretary-Treasurer of the Association, and President of Local 832, offered the residents a choice: a small honorarium for those who did the work or a band concert for the Home. They chose the latter. It was held on Sunday, January 12th. Our auditorium was set up as a nightclub. There were refreshments, prizes, a singalong and much dancing. The band was great and everyone had a good time.

Did you see the display case in the lobby, with samples of articles made in the craft program? An effort is made to have different residents' work exhibited every month. Residents are also encouraged to make things they can use for themselves, to fix and press their own clothes and make gifts for their families.

Did you know that since the "no tipping" rule went into effect, the residents produced about 250 handmade gifts for employees of the Home and volunteers?

Did you know that between the Henry Street Fair on August 26th, the Bialystoker Bazaar on December 5th, and occasional craft sales in the Home, the residents sold over $200 worth of articles they made. The money went into the Transportation Fund, controlled by the Residents' Council. At one of their monthly meetings, the residents voted to donate the whole sum to Israel. After much persuasion by the staff, the residents agreed to donate only $100 and keep the rest for transportation to theatre, concerts and hospital visits. They kept claiming that the Home provided them with enough refreshments and amusements so that they would rather work to make the lot of the old people in Israel better. On January 26th, Mrs. Gertrude Mills, UJA representative, came to the Home to receive the check. She explained what the money was going to accomplish, and showed a UJA movie about conditions of Jews in Russia and their relocation to Israel. Mrs. Kramer, who was the chief advocate for the donation, presented the check. Mrs. Rogoff, Director of Activities, told the residents that her husband was so moved by their spirit of *Tzedakah,* that he added $100 to their donation. Then, one of the residents, Maurice Jeffey, presented Mrs. Mills with a donation saved from his allowance. By then, Mrs. Mills, moved by the generosity of the residents, was in tears as was most of the audience. The very emotional program ended with the presentation by Mrs. Mills of a beautiful UJA plaque to the residents.

Did you know that in the last six months Anne Koslin, Fran Kleiman and Lucille Ward joined the roster of our other volunteers: Bernice and Nathan Birnbaum, Shirley Schneier, Alex Shumacher, Ruth Groner, Bella Cooper, Rita Siff, Lillian Tamarkin, Mr. and Mrs. Albert Kohn, Helen Freiberg, and Betty Ostro, who regularly help with various activities; Eva Eckert and Martha Ambus who feed patients; Lena Basin and Anne Reilly who supply us with materials and Hilda Sloyer, President of the Bialystoker Ladies Auxiliary, who is always ready to help whenever she is needed.

On August 18th, right in our own garden, we held a staff appreciation party and cookout, at which a delicious lunch was served and each employee received a gift made by the residents. For days afterwards residents went through the Home with a bag of gifts and a list, making sure that no one was forgotten.

On October 21st our residents attended the ILGWU Concert. They were just as impressed with the immensity of the Felt Forum, at which it was held, as with the entertainment. The trip brought back memories of the old Madison Square Garden in particular, and the good old days in general.

On October 26th, we went to Town Hall to hear Betty Walker.

On October 31st, the yearly Bialystoker concert was followed by a special dinner at the Home which was greatly enjoyed.

HAPPY EVENTS

MAZEL TOV

On Saturday evening, Oct. 30th, 1976, Iris Rae Kostre married Harvey Mitchell Kraus.

The bride is the daughter of our

Iris and Harvey Kraus

Directors, Harry and Chava Kostre.

The officers and directors of the Bialystoker Home wish Mr. and Mrs. Kostre much *nachas* from the newlyweds.

CONGRATULATIONS

Allan Arker, son of Mr. and Mrs. Aron Arker, married Dina Brass, Sunday, September 19th, 1976.

The bridegroom's parents are well

Dina and Allan Arker

known, highly esteemed members of the Bialystoker Center and Home.

We wish them much happiness and joy from the newlyweds in the future.

MAZEL TOV

On Saturday evening, Oct. 30th, 1976, Paul Lawrence Bindler, son of Mr. and Mrs. William Bindler, and grandson of our Acting President, Rubin Bindler, and his wife, Minnie, married Patricia Ann Banner.

The bridegroom is an alumnus of the University of Wisconsin, the Washington University Law School in St. Louis, and is with the New

Paul and Patricia Bindler

York law firm of Kriendler, Relkin and Goldberg. The bride, a graduate of the University of Wisconsin, is studying for a Master's degree in Community Health at New York University.

The officers and directors of the Bialystoker Home and Infirmary for the Aged hope that the Bindler family will enjoy much *nachas* from the newlyweds.

CONGRATULATIONS

Deborah Ruth Sloyer married Michael Howard Berns on Sunday, September 19th, 1976.

The new Mrs. Berns is the daughter of Mr. and Mrs. Seymour Sloyer, and a niece of the President of the Bialystoker Ladies Auxiliary, Hilda Sloyer. Her father is a frequent contributor to our Home and our Annual Bazaar.

We wish the parents much *nachas* from their children.

MAZEL TOV

On December 18th, 1976, Steven Oberman married Bonnie Caren Kloc at the Utopia Jewish Center in Queens.

The bridegroom is the grandson of our Trustees, Mr. and Mrs. Morris Molosofsky, and is an accountant for a large real estate firm. The bride is a secretary at the Board of Higher Education.

Morris Molosofsky is also the

Steven and Bonnie Oberman

President of the Goniondzer-Trestiner Society and Sarah Molosofsky is the Chairlady of their Ladies' Committee.

We wish Morris and Sarah Molosofsky much *nachas* from the newlyweds. We hope to share many further *simchas* of their wonderful family.

MAZEL TOV

On Saturday evening, December 4th, 1976, Steven Garfinkel married Miss Marlene Birnbaum.

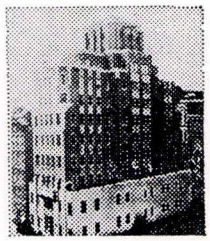
Marlene and Steven Garfinkel

The bridegroom is the son of Mr. and Mrs. Sol Garfinkel, good members of our institution for many years.

We wish the parents of the newlyweds much *nachas* from them.

OUR INSTITUTION

ANNUAL BIALYSTOKER THEATRE PARTY AT LINCOLN CENTER, SUN., OCT. 31, 1976

Sunday afternoon, October 31st, 1976, the Bialystoker Center, Home and Infirmary for the Aged conducted its Annual Theatre Benefit at Avery Fisher Hall of Lincoln Center in New York, which was renovated shortly before the show. The elegant, huge hall was packed by several thousand Bialystoker *landsleit* and friends, as well as aficionados and supporters of Yiddish theatre. The entire program afforded the audience several hours of spiritual pleasure.

The concert, titled, "With Song and Laughter," was produced and narrated in Yiddish and English by the well-known personalities of the Yiddish stage, Herman Yablokoff and Bella Mysell. In this impressive show the following prominent performers participated: Micha Alexandrovich, Sarah Rubine, Fraydele Ovsher, Lou Mason, David Carry, the Yemenite Trio, and the pianist-composer, Renee Solomon. Marilyn Michaels, well known singer and impressionist of American stage and television—who was to appear as the leading entertainer—unfortunately took ill shortly before the show.

Before the beginning of the second act, Mrs. Ethel Ingberg, Executive Director of the Bialystoker Home and Infirmary for the Aged and Izaak Rybal, General Secretary, addressed the audience. Mrs. Ingberg delivered a message about the activities of our Home.

Mr. Rybal greeted the invited guests and the representatives of various organizations who took part in our Theatre Benefit.

ANNUAL CHANUKAH PARTY FOR MEMBERS AND FRIENDS HELD SUNDAY, DEC. 19, 1976

The annual Chanukah party and concert for members and friends was held in our new auditorium Sunday, December 19, 1976. Our members as usual exhibited their strong dedication and filled the hall. The celebration was truly enjoyable.

Harry Feinberg, Chairman of our Board of Directors, presided at this occasion.

Rabbi Lowell S. Kronick, Chaplain, spoke about the meaning of Chanukah in our time.

Mrs. Ethel Ingberg, Executive Director, delivered a report. She greeted the guests and spoke about various administrative matters affecting the Home.

Izaak Rybal, General Secretary, auctioned six Chanukah *menorahs* and raised a substantial sum of money. The audience responded enthusiastically to the appeal by making generous contributions.

Mrs. Hilda Slover, President of the Bialystoker Ladies Auxiliary, delivered brief remarks about her organization and presented a check of $2000 to the Home.

The highlight was Cantor Harry Feinberg's kindling the Chanukah candles, after which he sang several songs, accompanied at the piano by Sonia Eidus and her husband, Harry, a violinist.

Our special appreciation to Mrs. Bronia Skorka, Director of Building and Food Services.

CLOSING MEETING AND INSTALLATION

The Closing Meeting and Installation of Officers for 1977-78 will be held Sunday, June 5, 1977 at 1:00 P.M. in our Home.

PASSOVER

Our Home prides itself on the traditional *Seder* observances conducted by our Gabbai and Director, Mr. Max Tobias, with the participation of our residents. In our impressively decorated dining room, the elderly gather around the customary *Seder* table—cups of wine, *matzoth,* bitter herbs and *haggadoth* underscoring the Passover celebration. No doubt our occupants recall sentimentally the *Sedorim* they conducted in their own homes not long ago.

Many wonderful supporters of our Home help make our *Sedorim* possible by their generous contributions.

MAOS CHITIM

We convey our sincere appreciation to all who answered our appeal for Maos Chitim. Our aging residents are able to celebrate the *Sedorim* with this assistance.

The poor in our community also benefit from the many kind donations given by our contributors. Most importantly we send money orders to *landsleit* in need residing in Israel and Bialystok.

SUMMER CAMPAIGN

During the summer months our Home customarily finds itself needing additional money. Therefore we launch each year a Summer Emergency Campaign after Passover. With the assistance from this fund we carry on numerous activities for our elderly residents during the summer.

We wish to thank all who so thoughtfully contributed to our Summer Campaign last year and call upon them, their relatives and friends to respond to our call for much required donations for our people this summer.

BIALYSTOKER CENTER AND HOME TO HOLD ISRAEL BOND RALLY, SUNDAY, APRIL 24, 1977, 10:30 A.M.

In light of our continuing commitment to support Israel, our Board of Governors approved a motion that we conduct another Israel Bond Drive which will take place on Sunday, April 24, 1977, 10:30 A.M.

The guests of honor will be Arthur and Ethel Tarlowe. Mr. Tarlowe is the Controller of this institution and the son of our late President, Elly Tarlofsky. He has been closely associated with the Bialystoker Home for many years and has provided strong, effective leadership.

David H. Zysman, National Director for Special Projects and Executive Director, Greater New York Committee, Israel Bonds, will be the featured speaker. An appeal will be made for our guests to purchase Israel Bonds, demonstrating their support for Israel.

The Chairman will be Sam Solasz, the Co-Chairmen Ethel Ingberg and Izaak Rybal.

Cantor Harry Feinberg, Chairman of our Board of Directors, will be the guest artist accompanied at the piano by his daughter, Mrs. Joyce Rothman.

We will publish a full report on the results of this Israel Bond rally in the next issue of the *Bialystoker Stimme.*

JERRY MINK FUND FOR REMAINING JEWS IN BIALYSTOK

As many of our readers know, approximately ten Jewish families remain today in the city of Bialystok, Poland. They are elderly, ill, and poor. They need our help and yours.

Our good member and supporter, Jerry Mink, established an augmented fund for these unfortunate people in Bialystok. Although he now lives in Israel, he nonetheless maintains as active interest in this program.

In his name and in the names of the Jews in Bialystok, we appeal to all our members and friends for generous donations to this worthwhile cause.

ISRAEL & RAYA KAMAIKO GUESTS OF HONOR AT NEW JERSEY ISRAEL BOND DINNER

Our devoted members, Israel and Raya Kamaiko, were honored at the North Hudson Committee State of Israel Bonds Dinner Sunday evening, February 27th, 1977, at Temple Beth El, North Bergen, New Jersey.

Mrs. Kamaiko, born in Bialystok, suffered the horrors of World War II and in 1947, became Vice President of the Zionist Liberal Party in Paris. She is now the National Vice President of the Women's Division of the American Jewish Congress, a member of Hadassah, and active in numerous other Jewish and philanthropic organizations.

Mr. Kamaiko was born in Lodz, also endured much hardship during the war and became Secretary General of the Labor Zionist Party in France and was active in UJA. The Kamaikos are active members and supporters of the Bialystoker Center and are the parents of two daughters and four grandsons.

We wish these two worthy individuals the strength and resolve to continue their important work on behalf of our institution as well as for their other causes.

ISIDORE AND IDA ZALEWITZ CELEBRATE 50th WEDDING ANNIVERSARY

Our long time, esteemed Directors, Ida and Isidore Zalewitz, celebrated their 50th wedding anniversary on March 25th, 1977. As the *Stimme* went to print, the Bialystoker Ladies Auxiliary was planning a special party for these worthy people. A more detailed report of that tribute will appear in our next issue.

Mr. and Mrs. Zalewitz are both Bialystoker *landsleit,* who have given of their time and energy to our institution. Mrs. Zalewitz has served for a number of years as Recording Secretary of the Ladies Auxiliary and Mr. Zalewitz has been a member of our Board of Directors.

We wish Ida and Isidore Zalewitz many more years of good health and happiness together.

MAZEL TOV

On January 12th, 1977, Joel David Kaplan was born to Mr. and Mrs. Michael L. Kaplan of St. Paul, Minnesota. Mrs. Kaplan is the former Eva Kacen, daughter of our good members, Dr. and Mrs. Nachman Kacen of Cleveland, Ohio.

The officers and directors of the Bialystoker Home wish a hearty *mazel tov* to the new parents and grandparents. May they enjoy much *nachas* from the child in the future.

THANKS TO ROSE KASS

We express our sincere appreciation to our Honorary Vice President, Mrs. Rose Kass, who sent in a very generous Chanukah donation to our Home. Although she lives with her daughter in Portland, Maine, her interest in our elderly residents continues unabated. She always gives generously to our institution on every holiday and other important occasions.

May the Alm-ghty bless her, her daughter and the other members of her family with a healthy and happy Passover.

TRADITION, TRADITION

Our Director and active Ladies Auxiliary member Rose Finkelstein is continuing the tradition of her late uncle, David Rosenblum and her departed mother, Yetta Finkelstein, of donating two cases of Passover wine to our Home. We warmly thank her for her thoughtfulness.

Three Contributing Organizations Affiliated with Greater New York Fund Tour Bialystoker Home

Visiting Nathan Soltes, 103 years old.

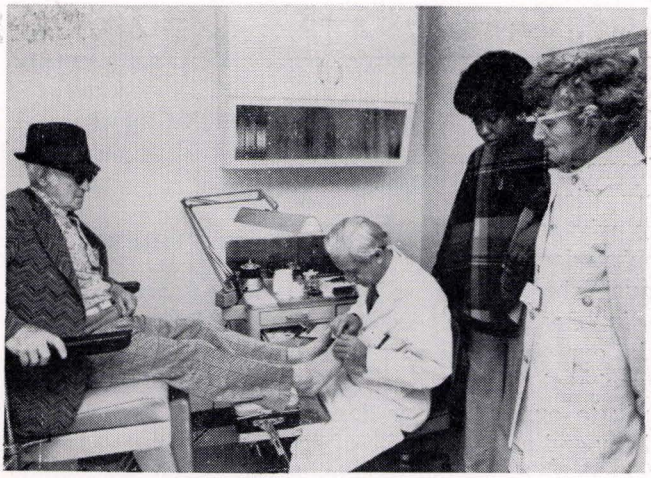
Watching Celia Slipowitz working on arts and crafts.

Monitoring patient's pacemaker by telephone.

Pauline Abel at her sewing machine.

Dr. Charles Lilienfeld, Podiatrist, treating patient.

Jenny Dansky and Mary Gitlin keeping busy with crafts.

LETTERS TO OUR EDITORS

IRVING TRUST COMPANY
One Wall Street • New York, N. Y. 10015

Dear Mrs. Ingberg, Mr. Rybal, and Rabbi Kronick:

On behalf of myself and our other employees who had the pleasure of visiting the Home on Oct. 28, 1976, I wish to extend our heartiest thanks for a very inspirational and educational tour, and a delicious lunch.

It is most gratifying to see that the aged in our city have a place to turn to where there are people who really care and are willing to devote their lives to such a worthy and needed cause.

The happiness and gratitude expressed by your residents is a fine testimonial to the fine work of your staff. Our very best wishes for your continued progress and success.

Sincerely,
VINCENT A. OLIVA
Assistant Insurance Manager

MOBIL OIL CORPORATION
150 East 42nd Street • New York, N. Y. 10017

Dear Ms. Ingberg, Mr. Rybal, and Rabbi Kronick:

Six Mobil employees visited your Home on Thursday, Sept. 16, 1976. I have spoken to each of these employees and am much impressed with their praise of your Home.

They advised the Bialystoker Home was "outstanding." They were impressed with the facilities, the cleanliness, quality of care, efficiency of operation and the obvious affection and devotion to service of the staff.

On behalf of the above employees, I want to thank you and let you know how much we appreciate the insight you provided. I was also asked to thank others of your staff who assisted. Please relay our appreciation to them all.

Sincerely,
P. A. D. MACORMACK
Staff Assistant

NEW YORK CITY CIVIL SERVICE
RETIRED EMPLOYEES ASSOCIATION
267 Broadway • New York, N. Y. 10007

Dear Mrs. Ingberg, Mr. Rybal, and Rabbi Kronick:

I want to take this opportunity to thank you and your staff, especially Mrs. Mifa Rogoff, for your cooperation in letting residents of your Home cooperate with us in stapling our stationery. While the product may seem unimportant, it happens to be a very important phase of our activities, and instead of our staff wasting time in doing this clerical job, we can now depend on your residents to help us out. I also understand that there is therapeutic value to your residents that is an end product of their cooperation with us.

As a gesture of thanks, I have hired a small band to entertain your residents on Sunday afternoon, November 21st, 1976, from 1:30 to 3:30 p.m. The details are being worked out by Mrs. Rogoff and the band leader. Incidentally we often use members of this band in our activities, and we are sure that their playing will be appreciated. Of course, I will be there, along with members of my staff.

Again, thank you very much for allowing the spirit of cooperation between your staff, your residents, and our association.

Very truly yours,
HERBERT S. BAUCH
Secretary-Treasurer
Chief Executive Officer

NEW YORK PROPERTY INSURANCE
UNDERWRITING ASSOCIATION
110 William Street, New York, N. Y. 10038 • 577-3700

Dear Mrs. Ingberg, Mr. Rybal, and Rabbi Kronick:

On behalf of New York Property Insurance Underwriting Association and the campaign solicitor, I would like to thank you for your time and hospitality last Tuesday. Although I wasn't there, I was given a very enthusiastic account of the tour.

The solicitors were very impressed with your organization, and believed they were shown a first-rate example of the United Fund at work.

Thank you again.

Sincerely,
IRENE KOTWICA
Chairperson

REHABILITATION AND RESEARCH CENTER
(Institute for the Crippled and Disabled)
340 East 24th St. / New York, N. Y. 10010 / 679-0100

Dear Mrs. Ingberg, Mr. Rybal, and Rabbi Kronick:

Mr. Jeremiah Milbank, President of the ICD Rehabilitation and Research Center, although away from the City, was saddened to hear of the death of Mrs. Fannie Don, mother of Mrs. Ida Neham, a very faithful and devoted member of the ICD staff.

Mr. Milbank by telephone instructed me to express his appreciation for the loving care provided Mrs. Don during her long illness under your care. Enclosed is Mr. Milbank's check in the amount of $50.00 in memory of Mrs. Fannie Don, as a further expression of his appreciation.

With kindest best wishes for all the good that you do,

Sincerely,
JACK BRAUNTUCH

34th Annual Memorial Meeting for 60,000 Bialystoker Martyrs

The 34th Annual Memorial Meeting in tribute to the 60,000 Jewish martyrs of Bialystok and vicinity during World War II was held at the Bialystoker Center in New York on Sunday, February 6th, 1977.

Mrs. Ethel Ingberg, Executive Director, greeted an audience composed largely of *landsleit* who endured the concentration camps but survived the Holocaust. She then introduced Louis Silver, Culture Chairman of the Bialystoker *landsmanschaft,* who served as Chairman of this event.

Cantor Harry Feinberg sang several ghetto songs.

The guest speaker was to have been Dr. Samuel Pisar of Paris, who was born in Bialystok and was the youngest Bialystoker survivor of Auschwitz. Because of illness, Dr. Pisar was unable to attend but cabled a message which he requested should be read at the Yizkor Assembly. The following is the text of the cable:

> Dear *Landsleit:* It is with the deepest regret that I find myself unable to be among you for the 34th commemoration of the destruction of the Bialystoker Ghetto. As many of you know I am a direct and living witness of that destruction as well as heroic resistance of our brothers and sisters. Later I was able to observe and to share their martyrdom at Maidanek, Auschwitz, Dachau and other infamous extermination camps whose cursed names are symbolic of the agony of our people. I hope that I wil have another opportunity in the near future to narrate to you something of what a Bar Mitzvah boy has seen himself during the darkest hours of our beloved city. Meanwhile permit me to say that your presence at this Memorial Meeting and your continued support to the Bialystoker Center is the source of inspiration for the eternal survival of Jewish life.
>
> With fraternal greetings to you all,
>
> SAMUEL PISAR

Rabbi Lowell S. Kronick, Chaplain, read Dr. Pisar's telegram, as well as the Yiddish translation of his speech at Auschwitz on June 18th, 1975 which was printed in the April, 1976 issue of the *Stimme.* In an eloquent and moving address, Rabbi Kronick also mentioned various institutions in pre-war Bialystok which made up its Jewish community—its yeshivahs and Torah centers, its industries and labor organizations, and its activities on behalf of the poor and sick.

Bialystoker *landsleit* rise as memorial prayers are recited.

Sam Solasz, Vice President, lights candle in memory of Yonatan Netanyahu, fallen Israeli commander at Entebbe.

Izaak Rybal, General Secretary, spoke about the work of the Bialystoker Center and made an appeal to which the audience generously responded. He introduced Mr. and Mrs. Herman Lach, parents of Benjamin Lach, whose release the Bialystoker Center is trying to obtain from a Texas prison because it believes in his innocence.

Rabbi Joseph Simckes, spiritual leader of the Hollis Hills Jewish Center, recited a prayer on behalf of the martyrs and the fallen Israeli soldiers who gave their lives to defend the Jewish state in its various wars with its enemies.

Sam Solasz, Vice President, lit a special candle in memory of Yonatan Netanyahu, fallen commander of the Israeli Commando Force at Entebbe, Uganda, which undertook to free the hostages captured by the PLO in July, 1976.

Six prominent *landsleit* were invited by Mr. Rybal to light six memorial candles in honor of the 6,000,000 annihilated Jews during World War II.

In a poignant finale, Cantor Feinberg chanted memorial prayers and recited Kaddish. The audience closed with the singing of the *Partisaner Lid* and *Hatikvah.*

BIALYSTOKER LADIES AUXILIARY

By HILDA SLOYER, *President*

I am happy to report that the Ladies Auxiliary continues active and strong. Our sisters never fail to amaze me by braving all kinds of harsh weather, and faithfully attending our Monday meetings at the Bialystoker Home. These meetings are the cornerstone of our efforts to raise funds for our institution.

At our meetings, the women of the Auxiliary gather together in a social setting and maintain friendships started many years ago. In a number of cases, our members are the daughters and even granddaughters of ladies who helped the Home from the time of its inception. The continuity of devotion over several generations, as reflected by our Ladies Auxiliary, is most inspiring to all of us.

To be sure, we are not interested only in friendly gatherings but in meaningful fund raising for the institution as well. To this end, our ladies make thoughtful contributions at each meeting, depending on how much each can afford. What we really admire is the generosity of women on fixed incomes who nevertheless consider the needs of the elderly and the sick. We are all touched by your devotion and hope you will be able to continue your good work for many years to come.

I trust that many of our members appreciate the Home's trying, whenever possible, to accommodate those among us who were active in the Auxiliary and who now need constant medical and nursing care. Several of our elderly members are now residents of the Bialystoker Home. Their work for the institution over many years is now, in a sense, paying off.

Once again our Annual Bazaar, at which many of our women worked hard in gathering the merchandise and selling it, was successful. We had a new chairman in Harold Talin this year and it was a pleasure for us in the Auxiliary to work with him. I remind our members and friends to start their drive for merchandise for the December Bazaar now. It is very important for us to receive as much merchandise as possible—and we are happy to accept your contributions throughout the year. Just contact the office at the Bialystoker Home.

We can be proud that not only did the Auxiliary do well with the Bazaar, but it was also able to present $2,000 to the Home for Chanukah and $3,000 for Purim. We all recognize the important goal for which we are working and that is what encourages us to do all that we can.

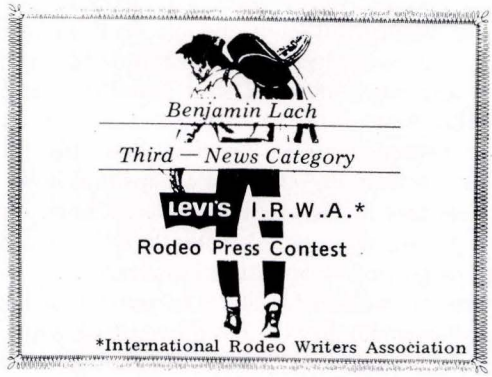
To our officers and members I express my profound appreciation for your cooperation. Let us strengthen our organization by attracting new, dedicated members.

BENJAMIN LACH WINS SPECIAL AWARD FOR HIS COVERAGE OF ANNUAL PRISON RODEO IN HUNTSVILLE, TEXAS

The following announcement appeared in the December, 1976 issue of "The Echo," the prison newspaper of which Benjamin Lach is the Editor, written by Richard Upton of the Walls Unit:

"Levi Strauss and Company and the International Rodeo Writers Association (IRWA) announced that Benjamin Lach, the 'Echo' editor, has been awarded third place in the news category of the 7th Annual Rodeo Press Contest.

"Lach received the honor for his news coverage ('The Echo,' November, 1975 issue) of the 44th Annual Texas Prison Rodeo in Huntsville. He is the first inmate from the Texas Department of Correction to be recognized in this national competition.

"A check for $25.00, a gift certificate for a pair of Levi's jeans and an award certificate were given to Lach.

"Entries in the contest included articles from the New York Times, Dallas Morning News, New Mexico Magazine, Seattle Times and other noted national publications.

"Lach has received numerous awards since becoming Editor of 'The Echo.' Bud Johns, spokesman for the contest, said, 'We hope to see more of your work in our current competition.'

As the readers of the *Bialystoker Stimme* know, Benjamin Lach is 32 years old, was born in Bialystok and is serving a 40-year term in the Texas Department of Corrections upon his conviction for murder. We at the Bialystoker Center and Home believe he is innocent and deserves to be released from prison.

The Texas Board of Pardons and Paroles will review Benjamin's application for parole a second time in May, 1977. His attorneys hope that the second review will be successful in winning him his freedom.

In the meantime, Benjamin Lach continues his remarkable efforts in the Texas Department of Corrections rehabilitation program. The above mentioned award received for news coverage demonstrates the talents and hard work he could be expected to bring to any position he occupied once he returns to society as a free man.

David Goldberg (l.) greets friend, Florida State Attorney Richard Gerstein.

THE GOLDBERGS OF MIAMI BEACH

The following are excerpts from a Florida magazine titled, "Seacoast Scene," October, 1976 issue: "Ever since the time of Solomon and his decision of the two mothers, we have always looked to our counsellors for wisdom and sage advice. David Goldberg seems to fit within this same category. His quiet manner and impressive presence make you feel that this is a man that you can lean on, rely on. Perhaps that is the reason for his success in his chosen field . . . Law. He is the kind of person who would instantly win the respect of clients, judges, even opposing lawyers. . . .

"So strenuous was his effort in pursuit of his career that it affected his health. He moved to Florida on the advice of his physician. Even here, though, he couldn't stay away from the law.

"When [Florida] State Attorney Richard Gerstein's office learned that he was available, he became a consultant to the Criminal Justice Division of the State Attorney's Office assisting in the investigation of consumer frauds. He is a very eloquent protestor against the ripoffs perpetrated against consumers.

"He also became a neutral arbitrator in accident cases with the American Arbitration Association. Recently, because of the depth of his legal background, he was chosen to preside at hearings of misdemeanor and low felony crimes.

"He is Vice President of the Florida Chapter of his law school alumni.

"He is Vice President of the Miami Beach Optimists. He is also expert on Florida wills and trusts and has lectured on them extensively.

"In a life dedicated to upholding the law, Dave Goldberg is everything a fine lawyer should be."

The officers and members of the Bialystoker Home and Infirmary for the Aged have had the privilege of Dave and Rose Goldberg's magnificent devotion for many years. Rose Goldberg is the daughter of the late Philip and Mamie Rosenthal, her father a President of the Bialystoker Home and her mother a Vice President of the Bialystoker Ladies Auxiliary. She is an Honorary Vice President of our institution. Even though the Goldberg's reside in Miami Beach, they nonetheless maintain an active interest in our Home and continue their charitable work on our behalf. We wish them many years of good health and happiness together.

Jerry Mink seated in the center, flanked by his cousins, Norman and Shelly Gering, in the conference room of Cousins Metal Industries. On the wall in the upper right-hand corner hangs a picture of Nochem Chaim Gering, their grandfather, who was a well known Jew in Bialystok.

THE COUSINS OF OCEANSIDE, NEW YORK

Norman and Shelly Gering, sons of George and Edith Gering, our devoted Bialystoker *landsleit* now residing in Miami Beach, own and operate Cousins Metal Industries in Oceanside, New York, a leading scrap metal dealer and processor in the New York Metropolitan area.

Their father ,George Gering, was born in Bialystok to Nochem Chaim and Shoshke Gering. Nochem Chaim Gering was a learned and observant Jew, a *Gabbai* at the "Toras Chaim" on Surazer Street in Bialystok. He led High Holiday services, chanting the *Kol Nidre* and *Neilah* services on Yom Kippur. He was also active in various Jewish institutions within Bialystok.

George Gering's sister, the future Lillian Mink, came to America in the 1920's, followed by her brother, George, in 1926. She passed away in 1947.

Mr. Gering opened a scrap metal business and years later involved his two sons, Shelly and Norman, in it. Lillian Mink's son, Jerry Mink, joined with his two cousins and founded Cousins Metal Industries, which has grown into a very successful enterprise.

Jerry Mink recently settled in Israel to take charge of the firm's scrap metal division in Tel Aviv. Norman and Shelly Gering operate Cousins Metal Industries in Oceanside. On a wall in their conference room, they have hung a picture of their grandfather, Nochem Chaim Gering.

A short while ago, the two Gering brothers made a generous contribution to the Bialystoker Home in honor of their parents. We welcome them to the ranks of our supporters and hope that they will carry on the fine Bialystoker Jewish traditions of their parents and grandparents.

FOUR YEARS LATER

By MILDRED GROSS
Accounts Payable Bookkeeper

When I first came to the Bialystoker Home in January of 1973, I was vaguely familiar with the institution from my childhood on New York's Lower East Side. In the four years since my arrival here, my cubicle in the main floor office area has become more a second home for me than an office, and the office staff more a working family than a group of co-workers. Alternately, there have been days—often whole weeks and months—when this "second home" becomes a scaled down version of Grand Central Station's main lobby, and when I frankly find myself only half-jokingly wondering why there's even a chair at my desk.

If the role of an "accounts payable bookkeeper" seems less than popular within a non-profit organization such as Bialystoker Home, it's only because it is involved with the money spent, rather than gained, by the institution. This, however, does not detract from the significance of my job as it relates to the overall operation of the Home.

Mildred Gross

My principal responsibilities include the payroll for the approximately 100 full and part time employees of the Home, preparing monthly reports to Union Local 144, and paying bills for the countless products and services essential to maintaining our high standards of quality. This latter task is actually realized by the combined efforts of several people: our Executive Director, Treasurer, General Secretary, and myself. After the Exeuctive Director reviews the bills and determines the appropriate expense budget for each month, it is my responsibility to select those bills which are to be paid that month, always remaining within the limits of the budget. The other officers, individually or together, then examine the bills, and approve each payment with a signature upon the checks which I have made out, and whose amounts are included in the monthly financial report to the authorized officers.

To my job has been added a responsibility whose enormity I never anticipated when I first came to the Home, and which has, of late, made heavy demands upon my already limited time. It became incumbent upon me to be an informative source for a seemingly unending parade of auditors, accountants, and inspectors representing the New York State Department of Health. As pleasant as these people may have been on a personal level, they were just as much an inconvenience—albeit a necessary one—on a business level. I came to accept stoically their presence each morning as indicating that many of the chores I had expected to complete during the course of the day would have to be put off until the business of the State was concluded, leaving me time once again for the business of the Home. While a good deal of the information I provided for the various State personnel was pertinent to the interests of both the Home and the Department of Health, I was asked many times for records which were closed for so long, and for bills so antiquated, that I had to restrain myself from simply stating that they were lost when "Noah neglected to put them on the Ark." Ultimately, of course, my business sense prevailed over my temporary displeasure, whereupon I stifled my sarcasm, and accepted the whole situation with a grain of salt.

There are aggravations in my position, as I suppose there are with any job. I also, however, find my job interesting, as well as challenging and rewarding. It has enabled me to meet, work for and with, many fine, wonderful people who comprise both the staff and residents of the Bialystoker Home, and who make it such a special organization to have been a part of for the past four years.

RUBIN BINDLER, ACTING PRESIDENT, CONTINUES HIS ANNUAL CUSTOM OF DONATING MONEY IN HONOR OF HIS BIRTHDAY

Many of our members and friends know that Acting President Rubin Bindler has selflessly given of his time and resources to help us provide that quality of care for our enderly residents which has given the Bialystoker Home a wonderful reputation.

Mr. Bindler's family and friends have established a beautiful custom—annually donating a substantial sum to our Home in honor of his birthday on *Shabbos Hagodol*—the "Great Sabbath" immediately Passover. For Rubin Bindler, for us and for all Jews alike, *Shabbos Hagodol* is indeed great because it heralds the holiday marking the liberation of our people from physical and spiritual bondage and, within our institutional family, it commemorates the birth of a good man in our midst.

In the name of our officers, directors and residents, we extend to Mr. Bindler best wishes for many happy returns of the day. May he together with his dear wife, Minnie, and their family and friends, celebrate this joyous occasion and continue their worthy tradition of helping our institution.

Become Members of the Bialystoker Center and Home for The Aged

Minnie and Rubin Bindler

ACTING PRESIDENT AND MRS. RUBIN BINDLER TO CELEBRATE 50th WEDDING ANNIVERSARY IN JUNE, 1977

The officers, directors and members, residents and staff of the Bialystoker Home and Infirmary for the Aged join in extending a hearty *mazel tov* to our Acting President and his wife, Mr. and Mrs. Rubin Bindler, on the forthcoming celebration of their 50th wedding anniversary, June 26th, 1977.

Mr. Bindler has graciously agreed to serve as Acting President and is determined to do his best for the benefit of our institution. He is an intelligent, dedicated and compassionate individual who has been intimately associated with the Bialystoker Home for many years. He commands the respect and admiration of all who know him. Mrs. Minnie Bindler has given encouragement to her husband as he has given support and assistance to our cause.

We express to their children, Mr. and Mrs. William Bindler and Mr. and Mrs. Leonard Bindler, as well as their families, warmest wishes on this important milestone in the lives of their parents.

40th WEDDING ANNIVERSARY

In October, 1976, Joseph and Gwendolyn Sandler celebrated their 40th wedding anniversary.

Mrs. Sandler is the daughter of our late members and Bialystoker *landsleit,* Abraham and Sophie Dane, of blessed memory.

Mr. and Mrs. Sandler are generous benefactors of the Bialystoker Home whom our officers and directors wish many more healthy and happy years together.

THE LIBRARY OF CONGRESS
Washington, D. C. 20540

Dear Mrs. Ingberg, Mr. Rybal, and Rabbi Kronick:

The Library of Congress has received as your gift the bound volume, *Bialystoker Stimme,* 1975-76.

Your interest in the Library of Congress is sincerely appreciated and your generosity in presenting this valued addition to its collections is gratefully acknowledged.

Sincerely yours,
NATHAN R. EINHORN
Chief, Exchange and Gift Division

DR. ALBERT SABIN CELEBRATES 70th BIRTHDAY

Dr. Albert Sabin, discoverer of the Sabin oral polio vaccine, reached his 70th birthday on August 26th, 1976.

Dr. Sabin was born Albert Saperstein in Bialystok in 1906. His parents took him to the United States in 1921.

In later years, Dr. Sabin became a leading biologist, devoting himself to developing an effective vaccine against infantile paralysis.

The Sabin oral polio vaccine is now widely used throughout the world in immunizing young children against polio.

The officers of the Bialystoker Center and Home in New York congratulate Dr. Sabin on his 70th birthday and wish him many more healthy and productive years.

THE BIALYSTOKER COMMUNITY IN CAPE TOWN, SOUTH AFRICA

Zvi Klementynowski, former Vice-Mayor of Tel Aviv, prominent attorney and devoted Bialystoker *landsman,* visited Cape Town, South Africa in August, 1976. The purpose of his visit was to organize support for *Sefer Bialystok* among Bialystoker Jews living in Cape Town. Ephraim Kluk, who held a reception for Mr. and Mrs. Klementynowski and a group of *landsleit* in his home, was appointed Chairman of a committee to further the appeal in Cape Town and other parts of South Africa for *Sefer Bialystok.*

We send fraternal greetings to the Bialystoker Jewish community in Cape Town and wish them much success in their campaign for this worthy cause.

Seated: Mr. M. Ticktin, Cantor J. Badash, Mr. Ephraim Kluk (host), Adv. Zvi Klementynowski, Dr. I. Kaplinski.
Standing: Cantor M. Badash, Mrs. M. Ticktin, Mr. R. Katz, Mr. S. Szapiro, Mrs. M. Kluk (hostess), Mr. A. Radis, Mrs. S. Kluk, Mr. S. Kluk, Mrs. Eileen Klementynowski, Mrs. A. Radis, Mrs. I. Kaplinski, Mrs. R. Katz, Mrs. Y. Kantor.
Seated in front: Mrs. Moira Schneider and Miss Yvonne Kluk (daughters of the host and hostess), Miss Daniella Schneider (granddaughter), Mr. A. Buffenstein.

NEGOTIATIONS TO PAY OFF MORTGAGE ON BUILDING NEXT DOOR AT SUBSTANTIAL DISCOUNT END IN SETTLEMENT

As many of our members already know, the Bialystoker Center and Bikur Cholim owns a building at 232 East Broadway, next door to our Home, which was once known as the Free Dental and Optometric Eye Clinic of the Sidney Friedman Association, Inc. We bought that building with the help of a mortgage which was to be paid over a number of years until 1984.

Since the building next door has not been useful to us in recent years, and because the mortgage has been an encumbrance, our Board of Governors decided to send a delegation consisting of Ethel Ingberg, Executive Director, Izaak Rybal, General Secretary, Sam Solasz, Vice President, and Harry Katz, attorney, to Chicago to conduct negotiations with the organization holding our mortgage. The purpose of these negotiations was to persuade the mortgage holder to give the Bialystoker Home a significant reduction on the mortgage so that it would be possible to repay it in one lump sum at the earliest possible time. Our committee flew to Chicago on Monday, August 30th, 1976.

After a lengthy meeting at which our representatives presented all of the facts to the mortgage holder to justify a large discount, the mortgage holder spent several months reviewing the data we presented to them and decided to grant us a very substantial reduction.

On Thursday, February 10th, 1977, our Board approved the offer of the mortgage holder and directed that the mortgage be repaid in one lump sum. We have therefore relieved our institution of this financial encumbrance and now own the building and property next door free and clear.

The willingness of the mortgage holder to negotiate with our institution reflects their appreciation of our good work and the soundness of the presentation we made.

Group of *landsleit* at reception of New York delegation in Chicago. Among those seated are: (r. to l.) Israel Mines and Rose Zuckerman.

Ethel Ingberg, Izaak Rybal, and Sam Solasz, delegation from New York, at reception hosted by Joseph and Neshke Dobryman in their home.

DELEGATION FROM BIALYSTOKER HOME IN NEW YORK WARMLY RECEIVED BY *LANDSLEIT* IN CHICAGO, MONDAY, AUGUST 30th, 1976

While in Chicago, our delegation was warmly received by a friendly cluster of Bialystoker *landsleit* and friends residing in the Chicago area. Mr. and Mrs. Joseph Dobryman hosted this welcoming party at their home. Among those who participated were: Benjamin Abelski, who served as Chairman of this reunion, and his wife; Mr. Israel Mines, our "good will ambassador" in Chicago, President of the Bialystoker Social Club, and his wife; Mrs. Rose Zuckerman, President of the Bialystoker Ladies Auxiliary in Chicago; and a number of other *landsleit* who came to America after having survived the horrors of the concentration camps during World War II. Mrs. Ingberg and Mr. Rybal greeted the hosts and delivered reports about the New York institution. Mr. Solasz, himself a survivor of the Nazis, said he was particularly pleased to meet his old friends once again. Mr. Katz remarked that he never saw such a warm feeling among people as at this Bialystoker reunion.

Refreshments were served and, in a festive atmosphere, welcoming remarks by the hosts were made and responses were given by the New York delegation. It was clear from the reunion that although a substantial distance separates our Home in New York from our members in Chicago, nevertheless they do maintain a real interest in the affairs of our institution. We are fortunate to enjoy the prestige and friendship from our supporters, not only in Chicago, but throughout the world.

We thank Mr. and Mrs. Dobryman for their hospitality. Once again we express our appreciation to Israel Mines for his annual tradition of collecting donations from the *landsleit* in his area before the High Holidays. To Ben Abelski and Rose Zuckerman, we wish continued success in your efforts for our behalf. May all of you enjoy good health and happiness for years to come.

BIALYSTOKER MINI-CONVENTION HELD IN MIAMI BEACH, SATURDAY EVENING, NOVEMBER 27th, 1976

A significant number of our members are now living in Miami Beach and other South Florida towns. When they resided in New York, they were very active and intimately involved in the affairs of our Home. Several of them were high ranking, important officers of this institution. Our Miami members, although they live so far away, have nevertheless maintained their active support of the Bialystoker Home.

It therefore occurred to us that it would be a good idea to organize these individuals into a functioning membership branch in the Miami area so that they could maintain close social relationships with one another. They could also unite on behalf of our Home.

That is why we sponsored a long Thanksgiving weekend from November 24th-28th, 1976, inviting a number of our New York officers and members to fly down to Miami Beach. We sent letters to all our members in South Florida asking them to attend a reunion with the delegation from New York on Saturday evening, November 27th, 1976 at the Sterling Hotel in Miami Beach.

Not only did our New York contingent enjoy delicious kosher meals at the Sterling Hotel and the balmy weather of Miami Beach, but the reunion with the Floridians was a tremendous success as well. One hundred-fifty people participated in a most congenial gathering in a cheerfully decorated ballroom at the Sterling Hotel.

Reverend Harry Feinberg, Chairman of our Board of Directors, opened the proceedings and turned the chairmanship over to David J. Goldberg, our Honorary Board of Directors Chairman. Mr. Goldberg greeted the guests. Mrs. Ethel Ingberg, Executive Director, brought the audience up to date on the activities of our Home in New York. Harold Talin, Vice Chairman of our Board of Governors, also addressed the participants.

George Gering and Barney Sacks, speaking on behalf of our Florida members, expressed their delight that this reunion was held and that it turned out to be so successful.

A proposal was made to form a permanent Bialystoker membership branch in Miami Beach and the following officers were elected: David J. Goldberg, Chairman; George Gering, Vice Chairman; Abraham Gordon, Treasurer; Pearl Wilensky, Secretary; Barney Sacks, Chairman, Membership Campaign; William M. Pearl, Vice Chairman, Membership Campaign. These individuals, along with many in the audience, agreed to do everything possible to make this organization vibrant and to attract new members. They will hold several meetings during the year in furtherance of the goals for the branch in Miami Beach.

Mr. Izaak Rybal, General Secretary, greeted the audience, reported on the activities of the Bialystoker Center and made an appeal for the institution in New York which brought in a significant amount of money.

Cantor Harry Feinberg sang cantorial and folk songs which won him a standing ovation from the audience.

Refreshments were served at the reunion and a band entertained.

We look forward to the growth of this new membership branch and we appreciate the ongoing friendship of our members in Miami Beach.

A PICTORIAL MEMOIR OF BIALYSTOKER MINI-CONVENTION, MIAMI BEACH, FLA.

LORD FISHER OF CAMDEN, PROMINENT MEMBER OF BRITISH HOUSE OF LORDS AND BIALYSTOKER *LANDSMAN*, VISITS OUR HOME

On Wednesday, November 24th, 1976, the Bialystoker Home and Infirmary for the Aged in New York had the privilege of receiving Lord and Lady Fisher of Camden as our guests.

As reported in previous issues of the *Stimme,* Lord Fisher was born in London of Bialystoker parents. He was dubbed by Queen Elizabeth II as a Knight of the Realm in 1967 and in 1974 was given a life peerage in the British House of Lords. A leading member of the Labour party, Lord Fisher is also head of the Anglo-Jewish community in Great Britain.

Lord Fisher was in New York to receive unusual recognition for his strenuous efforts on behalf of Jews in Britain and throughout the world. On Monday, November 22nd, the American Jewish Congress presented Lord Fisher with its Stephen Wise Award, a prize that in the past has gone to five American presidents, the Israeli leaders, Golda Meir and David Ben Gurion, and the composer, Leonard Bernstein. The award cited Lord Fisher for his "significant contributions to Jewish causes, unswerving dedication to Jewish survival, and lifetime support and commitment to the State of Israel."

Lord and Lady Fisher were given a tour of the Bialystoker Home and were most impressed to observe the high quality of services given to our elderly residents.

In a letter dated December, 1976, two weeks after his visit, Lord Fisher wrote: "Now that we have returned home I am glad to take this opportunity of thanking you very much for your friendly reception and for the way in which we were received. We thoroughly enjoyed our visit to the Home and wish you all good health to enable you to continue your outstanding work.

"I look forward to seeing you again.

The Lord Fisher of Camden"

Dr. Jacob Migden, Medical Director, taking blood pressure of Lady Fisher, Lord Fisher standing between them. At right is Florence Lookretis, Director of Nursing Services.

Secretary of Commerce Elliot Richardson (r.) presenting "E" Award plaque to Max Ratner.

MAX RATNER RECEIVES PRESIDENTIAL AWARD AS HEAD OF AMERICAN-ISRAEL CHAMBER OF COMMERCE

Max Ratner, the Bialystoker *landsman* who is the President of the American-Israel Chamber of Commerce, received on behalf of that organization the U.S. President's "E" Award from Secretary of Commerce Elliot Richardson on Tuesday, October 26th, 1976 at a gala award dinner and dance at the Waldorf Astoria Hotel in New York City.

The award was given in recognition of the Chamber's promoting and assisting the American national interest by helping to expand economic relations between the United States and Israel for peace and prosperity in the world and the Middle East.

Ethel Ingberg, Executive Director, and her husband, Jack, Izaak Rybal, General Secretary, and his wife, Molly; and Rabbi Lowell S. Kronick, Director of Public Relations, of the Bialystoker Home and Infirmary for the Aged, and a friend, attended this dinner at Mr. Ratner's invitation. In addition to Secretary Richardson, who made the award presentation and was the guest speaker, Israel Ambassador to the United States, Simcha Dinitz, also spoke. Rina Messinger of Israel, this year's Miss Universe, was the hostess.

We are proud of Max Ratner for his many accomplishments on behalf of world Jewry and the State of Israel. We wish him many more productive years in good health.

* * *

Our Bialystoker *landsman* and generous supporter, Max Ratner of Cleveland, recently donated $500.00 to the "Jewish Daily Forward" in furtherance of that newspaper, as well as in support of the Yiddish language and culture in America. Mr. Ratner is a faithful reader of the "Forward."

especially because the tombs of his parents were separated by the Nazis. This forest memorializes them in one central location.

Apart from his activities as a Consulting Engineer, Mr. Bagon has invented a new system of railway sleepers which has been adopted by the Israel Railways *(Rakevet)* since 1955. All the railroad tracks, including Tel Aviv-Haifa, are equipped with these sleepers invented by Mr. Bagon. For over 25 years, they have also been used by the Belgium Railways.

* * *

This great man, Arnold Bagon, was one of five children. His father died a little while before World War II. His mother and sister, Esther, disappeared during the war. He has a sister, Dina, in Tel Aviv, a brother, Jack, in Jerusalem and a sister, Necha, in Moscow. Mr. Bagon has two children, a son and a daughter. His son is a kidney specialist. Arnold Bagon also has two grandchildren.

He remains very attached to his mother tongue, Yiddish. He retains a profound interest in anything connected with Bialystok. He is an active participant in the Zionist circles in Belgium; for several years he has been President of State of Israel Bonds in Liège. At the recent elections of the World Zionist Congress, he was a candidate on the *Avoda* list. His engineering colleagues in Belgium have elected him President of the Association of Engineers from the University of Liège, Brussels section.

In 1970, Arnold Bagon set up a family endowment in memory of his father and mother. Various students are awarded scholarships from this endowment. Mr. Bagon is regularly informed of the names of the beneficiaries.

It is evident from the above that our distinguished *landsman,* Arnold Bagon, has achieved great heights and recognition in his chosen profession, Civil Engineering.

He remains steadfast to his heritage, faithful to the memory of his parents, and an ardent supporter of the Jewish people and its homeland.

Bialystoker *landsleit* all over the world will be proud of the accomplishments of one of their own and will heartily thank Arnold Bagon for the great honor he has done them through his purposeful, eventful career.

SAM SOLASZ, VICE PRESIDENT, IN FOREFRONT OF THOSE SUPPORTING STATE OF ISRAEL AND OTHER JEWISH COMMUNAL CAUSES

The Bialystoker Center, Home and Infirmary for the Aged is very proud of its Vice President, Sam Solasz, who has for many years generously given of his own resources and—encouraging his business associates and friends to do likewise—has bought Israel Bonds and supported other important Jewish communal causes.

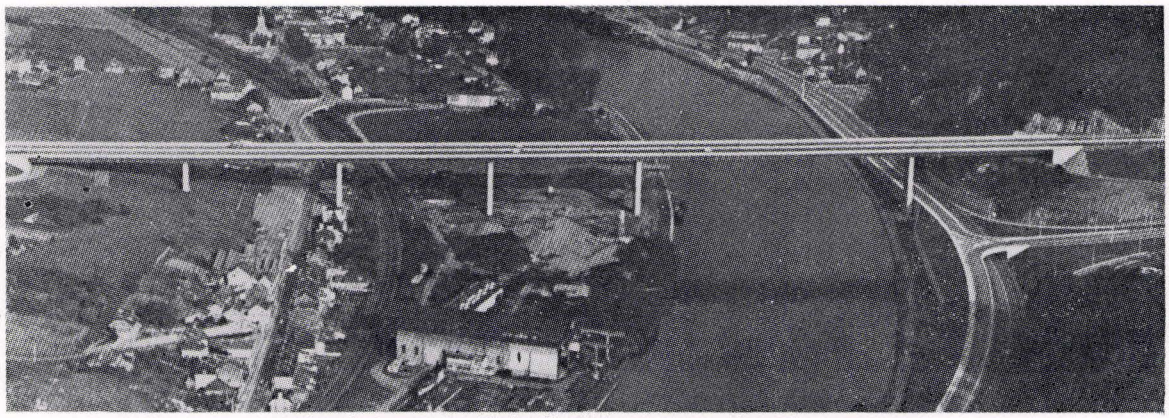
On Sunday, January 16th, 1977, the Hollis Hills Jewish Center in Queens conducted an Israel Bond Dinner; Sam Solasz was the organizer. More than $250,000 was raised of which Mr. Solasz personally purchased and encouraged his friends to buy $95,000 in Israel Bonds.

Rose Solasz is the Chairlady of the Hadassah Women's Organization Branch at the Hollis Hills Jewish Center. Recently they conducted their Annual Bazaar which raised $8,000. Other members of that Hadassah Branch have said that they never before had such a hard working and successful Chairlady as Rose Solasz.

In recognition of their exceptional generosity for the State of Israel, the Solaszes were awarded special recognition by the Prime Minister's Club, an organization of philanthropic individuals whom the Prime Minister of Israel honors for their unusual devotion to the Jewish State. Mr. Solasz received a special plaque and Mrs. Solasz a pin.

Needless to say, not only have Mr. and Mrs. Solasz supported the State of Israel and other causes, but they have also been very generous to the Bialystoker Home as well. They are both intimately involved in the discussions at our Board meetings and have been helpful to us in many different ways.

Our officers, directors and members wish Sam and Rose Solasz many more healthy and productive years together, not only for their own benefit but for the good of Israel, the Bialystoker Home and the other causes they support.

Le Viaduc de Beez, one of the bridges in Belgium, built by Arnold Bagon.

Arnold A. Bagon — Internationally Known Builder of Bridges and Tunnels — is a Bialystoker

By IZAAK RYBAL, General Secretary

Once again it has come to our attention that a famous, successful individual is also a Bialystoker *landsman.* Arnold A. Bagon, prominent civil engineer, builder of bridges and tunnels, and head of a prosperous engineering firm in Brussels, Belgium, was born in a wooden cottage in Choroszcz, a small village several miles from Bialystok. His parents were Bezalel Bagon and Szejna Perelmuter.

At the age of four, young Arnold Bagon and his parents moved to Bialystok, ul. Czenstochowska, where his father had a house built with a small factory right next to the Trilling Factory.

Arnold Bagon still has a vivid memory of Choroszcz with its wooden houses, its little market place in the center, the well *(brunem)* and the synagogue. His education started in Choroszcz in a *cheder.* At the time of his arrival in Bialystok, World War I had begun and in 1915 he and his family were evacuated to Moscow. After the Bolshevik Revolution in October, 1917, the Bagons returned to Bialystok where Arnold entered the Druskin Gymnasium and obtained his certificate in 1926.

Since his father, Bezalel Bagon, was a very pious man, Arnold was required to study Judaism at home with a *rebbe,* in addition to attending classes at the Druskin Gymnasium.

In 1927, he went to Belgium where he had a brother living in Antwerp, and thereafter Arnold entered the University of Liège. In 1932, he received his Civil Engineer diploma with great distinction. The economic situation at the time was very difficult, in Belgium as well as in the entire world, and it took him almost ten years before he could start practicing his engineering profession. After a short term as assistant at the University of Liège, he settled down as an independent Consulting Engineer. His office developed progressively and acquired a fine reputation for building bridges and subway tunnels. His company has designed practically half of the Brussels subway. He built, in addition, five of the largest bridges in Belgium, for which he received several distinguished awards from Belgium and the European Convention of Metal Construction (CECM). When the Belgium award was presented to him, he was asked to take the floor and in his speech mentioned Bialystok.

Not only have Mr. Bagon's talents been put to use in Belgium, but Israel has also employed his unique abilities. Consulted by the Municipality of Tel Aviv to solve traffic problems, he invented a new bridge system called the Bagon Bridge. Two bridges have been built in Israel according to this system, one in the north, the Rokah Bridge, and the other in the south, the Karlibach Bridge, inaugurated on July 7th, 1976, completed after only two weeks of construction. Both the Israeli Government and the average "man in the street" appreciate these two facilities.

Arnold A. Bagon

In his honor, the city of Tel Aviv decided to plant 1,000 trees, in Ben Shemen, near Lod, in memory of Mr. Bagon's parents, along with a memorial stone. The tree-planting ceremony was very touching for him,

(This English translation of the Yiddish article on Arnold A. Bagon appearing in this issue was made by Rabbi Lowell S. Kronick, Director of Public Relations.)

Rokah Bridge, designed and built by Arnold Bagon in Israel.

SEFER BIALYSTOK:
Jewish Roots
By RABBI LOWELL S. KRONICK

At a time when all ethnic groups are showing interest in unearthing their "roots," we Jews may well ask ourselves who we are, where we came from, and where we are headed.

For some of us, the answers readily emerge since, like the familiar acorns falling not far from the oak tree, we cling to our identity-bestowing traditions. "Rootless" others, ignorant of their heritage, flounder in a maze of confusion, unable to find themselves.

Judaism consistently aimed at sparing Jews the identity crisis by setting up a way of life unique to us. The "People of the Book," as we are known, survived all sorts of adversity throughout the ages because we studied our history and remained strong.

In this spirit, the Bialystoker *landsmanschaft* in all parts of the world obligated itself years ago to publish a memorial volume about the Jewish community of Bialystok, a model town where our culture in all its diversity flourished for some four hundred years, until the Nazis extinguished its bright flame.

This book, to be titled *Sefer Bialystok* (Bialystok Book), will trace the founding of Jewish Bialystok, its growth and development, its destruction during the Hitler years, and how surviving Bialystoker Jews are continuing its hallowed ways.

Until the last few months, the commitment to issue *Sefer Bialystok,* while not forgotten, was put aside. Financial considerations, lack of agreement on how to proceed, as well as other distractions all led Bialystokers to procrastinate.

A feeling that time is running short has sparked renewed enthusiasm for this project. Historians, researchers and individuals personally familiar with Bialystok, recently joined together in Israel to undertake the Herculean task of collating massive data and producing a coherent, well-written volume.

The Israel Committee has communicated with the Bialystoker Center in New York and with *landsleit* in many countries, requesting financial assistance as well as materials for the memorial volume. There appears to be an unprecedented unity of purpose in finally bringing this plan to fruition.

While agreement prevails concerning the need for *Sefer Bialystok,* differences do remain over content and style. These varying opinions should not be construed as capricious; they address the fundamental questions of how widely the book will be read and whether it will be a scholarly, comprehensive history of Bialystok.

The position of our Center in New York is that the book must be readable by *landsleit* and friends all over the world. This is why the entire content should be simultaneously translated into Yiddish, English and Hebrew—one or more of which is understood by all Jews.

Furthermore, the book should primarily focus upon the post-1939 period—the Nazi liquidation and how Bialystoker Jews resurrected the spiritual legacy of their hometown in the postwar era. Detailed individual and family reminiscences, while interesting, cannot be permitted to clutter the text, diverting the volume from its general historical themes. Ongoing discussions with the Committee in Israel will proceed until we and they arrive at a mutually satisfactory understanding on these points.

We must not commit the error of assuming that *Sefer Bialystok* amounts to a parochial affair, of narrow concern to Bialystokers alone. Those of us who are non-Bialystokers can also find meaning in this book, for Bialystok exemplified in its time how Jews could successfully govern themselves in a hostile land, enhancing their culture and making a significant contribution to the Jewish experience at large.

We are making an energetic appeal to all of our members in the United States to support generously the sacred task of perpetuating Jewish Bialystok's legacy. A mailing went out to all of our members not long ago with particulars about the book's scope and content. While the response is thus far encouraging, we know full well that we are nowhere near collecting the funds that would adequately pay for the staggering amount of work necessary to complete this project. We will not cease our support until we have done our fair share of fund-raising for *Sefer Bialystok.*

How tragic it would be if my generation and its successors were deprived of a lasting message from our immediate forebears concerning what they stood for and their hopes for us. *Sefer Bialystok* would leave such a message for posterity. Judaism has taught all along that values must be transmitted from parents to children. If we fail in this, that which Hitler strove to achieve—the obliteration of Jews and Judaism—will be done by our hand and will serve as a monument of shame to our own indifference.

Please fill out the adjacent coupon and send in your magnanimous donation. Those who have already contributed we thank you. I look forward to *Sefer Bialystok* adorning my library shelves and I hope you will too. A healthy, happy and Kosher Passover to all.

BIALYSTOKER CENTER, HOME AND
INFIRMARY FOR THE AGED
228 East Broadway, New York, N. Y. 10002

Enclosed is my donation for SEFER BIALYSTOK.

Name.....

Address.....

.....

Amount.....

FROM THE DESK OF OUR EXECUTIVE DIRECTOR

MRS. ETHEL INGBERG

A major source of pride for us here at the Bialystoker Home and Infirmary for the Aged is that because of the impeccable quality of our care and the unblemished integrity of our administrative organization, we have never been associated with negative myths. I should like, in this message, to focus specifically on the myths concerning nursing home patients and residents.

One such myth is that all nursing home patients, poor and barely able to subsist on their meager social security and Medicaid funds, reluctantly allow themselves to be admitted into a home because they simply cannot afford to support themselves any longer. Actually, we accept applications from all interested indivduals, whether they have personal funds or require public assistance, as long as they need care in a Home for either medical or social reasons. Our patients have various backgrounds, Bialystokers and non-Bialystokers.

A recent, very special, and, I might add, heartwarming incident here at the Bialystoker Home serves to negate effectively this image of the nursing home patient.

A crisis arose at the residence of Mr. and Mrs. Harry Zalewitz when Mr. Zalewitz, a long time member of the Bialystoker Young Men's Organization and of the Home itself, entered the hospital for emergency surgery. Mrs. Zalewitz, unable to remain at home alone, was also hospitalized until, notified of her dilemma by the Zalewitz' friend and attorney, we accepted her into the Bialystoker Home. After several weeks in the hospital, Mr. Zalewitz recovered from his surgery, but was still confronted by the bleak prospect of returning home incapacitated, with Mrs. Zalewitz herself too ill to provide him with the care that he required. Mr. Zalewitz would consider no alternative but to join his wife at the Bialystoker Home. The joyful reunion of Mr. and Mrs. Zalewitz, who lovingly embraced amid tears of ecstasy after their long and agonizing absence from one another, was one of the genuinely moving moments which we have experienced here.

Another misconception about nursing home patients is that they are helpless invalids who are obliged to enter a home because they are completely unable to care for themselves, or because their families will not care for them. The case of Mrs. K, a widow who recently came to our home, serves to dispel this myth. She lived in a beautiful apartment in a cooperative, no more than a few blocks from the Bialystoker Home, and proudly maintained her house in immaculate condition. She had a very close relationship with her two daughters, her grandchildren, and her great-grandchildren, and regularly exchanged visits with them.

She was also, however, plagued by many of the common hardships with which elderly citizens are all too often burdened. In particular, she was intolerably lonely, since the majority of her neighbors, friendly though they were to her, were younger people, busily engaged with their own families and pursuing their own interests. There were also times — particularly during the harsh and bitter winter months — when she was unable to go outside to perform even what were once the most basic and simple shopping errands or visits to her doctor, relying almost exclusively on the assistance of her family. Despite these hardships, she was determined not to give up the apartment that was so precious to her.

One day several months ago, Mrs. K fell in her apartment, injuring her leg. Not thinking the injury too serious, she went to bed that evening, confident that her leg would improve by morning. As she attempted to get out of bed in the middle of the night, her leg buckled beneath her, and she collapsed upon her bedroom floor, where she lay in excruciating pain, alone and in the dark, for five hours, until her cries brought help from her neighbors early that morning. As frightening as the experience was to Mrs. K, it was not half as terrifying as the thought that it might occur again. She was admitted to the Bialystoker Home shortly after the incident and, as of this writing, has been a resident here for two months.

Mrs. K has since recovered nicely from her injury, is ambulatory, and is as mentally alert as ever.

The personalized care she receives here is excellent; the special diet prepared for her has enabled her to eat better than she has for years, and she participates regularly in the various activities of the Home. I might add as well that it is both gratifying and touching to see this woman, who had been lonely for so many years, walking to meals and activities arm in arm with the friends she has made here.

* * *

Recently, we underwent our annual survey by the inspectors and auditors of the New York State Department of Health. After having the minutest details of our operations scrutinized, the auditors noted the absolute honesty and integrity with which our Home is run. We were also, however, informed by the auditors that we can expect a cutback in Medicaid subsidies, which will lead to a reduction in staff and services.

As this festive and joyous Passover holiday season approaches, therefore, I urge you to continue giving your support to the Bialystoker Home, so that we may grow with a vision for the future, and can continue to fulfill our goal of providing the very finest of care for the all too often neglected elderly people.

May I take this opportunity to wish you and your families a happy and healthy *Pesach* on behalf of our administration, our staff, and our residents.

BIALYSTOKER STIMME

Published by the

BIALYSTOKER CENTER & BIKUR CHOLIM, INC.

228 EAST BROADWAY • GRamercy 5-7755 - 7756 • NEW YORK, N. Y. 10002

NEW YORK **MARCH-APRIL, 1977** (253) **No. 320**

MESSAGE FROM OUR ACTING PRESIDENT

RUBIN BINDLER

I join with everyone in lamenting the passing of our late President, ELLY TARLOFSKY, whose inspiring messages regularly appeared on the front page of the *Bialystoker Stimme*. He was an unusual man in many respects, distinguishing himself in our midst by his determination to see the Bialystoker Home expand its physical plant as well as its membership. Alas, he did not live to witness the completion of his goals for our institution. We will sorely miss him.

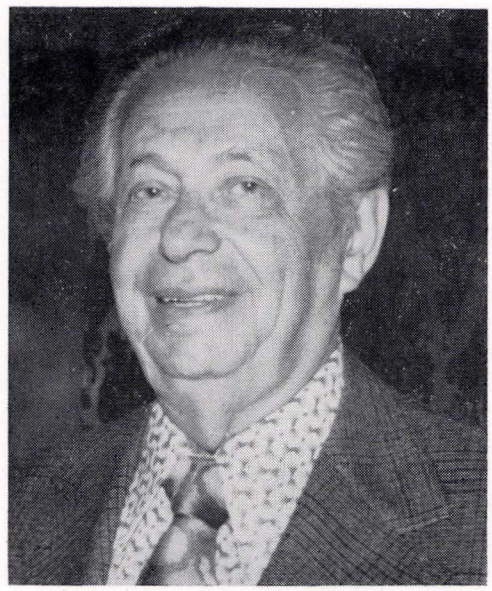
As your Acting President, I fully share my predecessor's hopes for the Bialystoker Center and Home. For many years I have been an active member and an involved officer. Together with the Home, I have lived through its great achievements and formidable challenges. I knew and respected the unforgettable personalities of the past who left their indelible imprint on our organization. I admire the men and women who are now our officers and directors. All of them—past and present—have been motivated by selflessness, compassion and concern for the elderly.

I have seen our membership steadily grow over the years. Although our founding fathers were Bialystoker *landsleit,* we always wisely invited friends from all geographic locations and walks of life to join us in carrying out our sacred task. It is my hope that we will forge ahead, with renewed vigor and determination, to open our doors wide to new members. Our aliveness and vibrancy as an institution will last as long as a broad based representation of supporters maintain their interest in us.

Although I have been a regular participant at our Board meetings for many years, I have had occasion to visit the Home more frequently since my elevation as Acting President. I am now more familiar with our staff in all departments and with the residents themselves. I see aged, infirm people who really need skilled medical and nursing care, as well as a comprehensive program attending to their total needs.

We may be proud that we have a very fine staff superbly capable of discharging their responsibilities to the residents. I have been present at a residents' Chanukah party and other special events. I have come away favorably impressed and deeply appreciative of the care our elderly are receiving.

To Ethel Ingberg, Izaak Rybal and Rabbi Lowell S. Kronick, as well as to our effective Boards of Governors and Directors, I pledge my ongoing cooperation and support of your worthy efforts. I did not seek the position of Acting President. Yet I rise to the great honor all of you have bestowed upon me. I will do everything I can for the benefit of our institution, for as long as I am able.

Rubin Bindler

To all our officers, directors and members, I wish a healthy, happy Passover.

Editor's Note:

On December 9th, 1976 the Board of Governors of the Bialystoker Home appointed Senior Vice President Rubin Bindler as Acting President until new elections in 1977.

For many years, Rubin Bindler has devoted much of his time, energy and resources to our Home. His wife, Minnie, has been at his side as he has pursued his philanthropic activities.

We welcome Mr. Bindler as our new Acting President and wish him much success in carrying out his responsibilities.

COMPLIMENTS

OF

SAF-TEE PLUMBING CORP.

COMPLIMENTS

RIDGEWAY LAUNDRY SERVICE, Inc.

"We Service All Laundry Needs"

748 — 64th STREET

Brooklyn, N. Y. 11220

Tel. 745-1304

Your Independent Insurance Agent
Serves You First

WILLIAM L. OSSIP

LIFE & GENERAL INSURANCE

117-14 QUEENS BOULEVARD

Forest Hills, New York

BOulevard 3-5400

Ossip Associates, Inc.

215-627-2050

S. LUNDY'S SONS, Inc.

Kosher Meats and Poultry

934 NORTH 3rd STREET

Philadelphia, Pa. 19123

GLATT

PASSOVER ISSUE

BIALYSTOKER STIMME

Published by the

BIALYSTOKER CENTER & BIKUR CHOLIM, INC.

228 EAST BROADWAY • GRamercy 5-7755 - 7756 • NEW YORK, N. Y. 10002

NEW YORK **MARCH-APRIL, 1977** (253) **No. 320**

אינהאַלט:

1 וועגען ארויסגעבען דעם „ספר ביאַליסטאָק".....איסאַק ריבאַלאָווסקי

3 .....קאָנוועגשאָן פון ביאַליסטאָקער אין מיאַמי

4 ביאַליסטאָקער לאַנדסלייט אין ניו־יאָרק.....אברהם לים (תל אביב)

5 צום אָנקום פון פּסח (ליד).....בנימין אַבעלסקי (שיקאַגאָ)

6 ארנאָלד א. באַגאָן, באַוואוסטער ביאַליסטאָקער לאַנדסמאַן.....איסאַק ריבאַלאָווסקי

8 .....34טע יערליכע אזכרה פאַרזאַמלונג נאָך די 60 טויזענט ביאַליסטאָקער קדושים

9 לידער.....אַשר שטשוטשינסקי

10 .....אויפנאַמע פאַר אברהם לים אין ביאַליסטאָקער צענטער, ניו־יאָרק

13 ביי די ביאַליסטאָקער לאַנדסלייט אין ארגענטינע.....בן ציון ברוקער (בוענאָס איירעס)

14 34טע יערליכע אזכרה פון די פּרוזשאַנער קדושים.....הערשל מוראַווסקי

16 .....אונזער אינסטיטוציע

18 .....אונזערע פאַרלוסטען

20 דענקמאָל נאָך די ביאַליסטאָקער קדושים אין אורוגוואי....ישראל באַבקעס (מאָנטעווידעא)

ENGLISH SECTION

Message from our Acting President — *Rubin Bindler* 1

From the Desk of our Executive Director — *Ethel Ingberg* 2

Sefer Bialystok: Jewish Roots — *Rabbi Lowell S. Kronick* 3

Arnold A. Bagon, Prominent Bialystoker *Landsman* — *Izaak Rybal* 4

Bialystoker Mini-Convention, Miami Beach 7

Mortgage Settled on Adjacent Building 8

Four Years Later — *Mildred Gross* 10

Bialystoker Ladies Auxiliary — *Hilda Sloyer, President* 12

Thirty-Fourth Annual Memorial Meeting 13

Letters to our Editors 14

Greater New York Fund Organizations Tour Bialystoker Home 15

Our Institution 17

Happy Events 18

Our Home and its Activities for the Residents 19

In Memoriam 20

Passover Greetings 21-24